

Fransada bulunan
İngiliz ordusunda
izinler kaldırıldı

AKŞAM

Sovyetlerin Petsamo cephe-
sinde büyük bir taarruza
geçtikleri bildiriliyor

Sene 22 — No. 7628 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ 15 Kânunusani 1940

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

B. Numan Menemencioğlunun beyanati İmza edilen 43,5 milyon sterlinlik istik- raz mukaveleleri etrafında izahat verdi

**B. Menemencioğlu "Bulgar Başvekilile yaptığımız görüş-
melerin Balkanlarda sulhün istikrarına ve bütün Balkan
ailesinin yarını emniyetle görmesine hizmet edeceğini
farzetmek fazla nikbinlik teşkil etmez,, diyor**

Bir müddettenberi Londra ve Pa-
riste Türkiye - İngiltere - Fransa
arasında mali ve iktisadi anlaşmalar
imza eden ve dönüştürülen Bulgaristan
hükümeti ricalile temaslarda bulu-
nan Hariciye Vekâleti umumî kâtibi
B. Numan Menemencioğlu, dün öğle-
den sonra sempois ekspresile şehri-
mize gelmiştir.

B. Menemencioğlu istasyonda Vali
B. Lütüf Kırdar, Parti ve Vilâyet idare
heyeti reisi B. Tevfik Fikret Sülay,
Emniyet müdürü B. Muzaffer Akalın,
konsoloslar, matbuat mümessilleri ve
dostları tarafından karşılanmıştır.

B. Numan Menemencioğlu ancak
akşama kadar şehrimizde kalmış ve
dün akşam saat on dokuzda ekspres-
le Ankaraya hareket etmiştir.

B. Menemencioğlu kendisiyle görüş-
müş bir muharririmize seyahati ve ya-
pılan müzakerelerin neticeleri hak-
kında şu beyanatta bulunmuştur:

"Seyahatimden çok memnunuz.
Gerek İngiltere ve Fransada, gerek
Bulgaristanda memleketim için şahı-
d olduğum dostluk tezahüratı cidden
büyük ve samimidir. Londra ve Paris
müzakereleri ve imza edilen itilâflar
üzerinde Ankarada daha etraflı ma-
lûmat verilecektir. Şimdilik kısaca
söyleyebilirim ki, anlaşmalarımız:

1 — 25 milyon sterlin liralık tesli-
hat kredisi,

2 — 15 milyon sterlin liralık istik-
raz mukabili altının hükümetimize
tevdii,

3 — 3,5 milyon sterlin liralık ticarî
mahiyetteki istikraz.

B. Menemencioğlu istasyondan çıkarken

Mukaveleleri ve bunların müzeyye-
lâtıdır.

İstikraz servisleri, mal ile ve mü-
him miktarda bütün ile ödenecektir.
Bundan maada İngiltere ve Fransa
hükümetleri, bizden senevi 10 mil-
yon lirayı mütevaciz bir meblağa
tekbül eden miktarda üzümler, incir
ve fındık almağı taahhüd etmişlerdir.
Bütün mal mübayaaları içinde bu-
lunduğumuz ihrac mevsiminden baş-
layacaktır. İngiliz ve Fransızların biz-
deki kilişing bakiyeleri tamamen tas-
fiye edileceği için bu memleketlerle
olan ticaretimizin bu yüzden de ayrı-
ca mesud inkişafı göstermesi em-

niyetle beklenebilir.

Bulgaristanda gördüğüm hüsni
kabulü bilhassa tebarüz ettirmek is-
terim. Kral hazretlerinin Reiscüm-
hurumuz ve Millî Şefimiz hakkında
besledikleri dostluk hislerinin bana
kendi taraflarından vakı olan ifadesi
cidden çok derin ve çok samimî ol-
muştur. Komşumuz ve dostumuz Bul-
garistanın kıymetli Başvekilî M. Kö-
seivanofla yapmış olduğum görüşme-
ler, dün neşretmiş olduğunuz tebliğ-
den de anlaşılacağı veçhile iki mem-
leket münasebatı için, hususî bir
ehemmiyeti haizdir.

Size katıyetle söyleyebilirim ki, ko-
nuştüğümüz bütün meseleler üzerin-
de tam bir görüş birliği kaydetmekle
memnuniyet duyduk. Bu görüşme-
lerin Balkanlarda sulhün istikrarına
ve bütün Balkan ailesinin yarını da-
ha emniyetle görmesine hizmet ede-
ceğini farzetmek fazla bir nikbinlik
teşkil etmez.

Sofyada İngiltere, Fransa ve Bal-
kan antantı sefirleriyle temaslarda bu-
lundum. Böylece ziyaret ettiğim mem-
leketlerde olduğu gibi Balkan mü-
tefiklerimiz muhitinde de memleketi-
mize ve dürüst siyasetimize karşı tam
bir itimad ve derin bir sempati mev-
cut olduğunu görmekle bahtiyar ol-
dum.

İngiltere ve Fransa ile müzakera-
tın ticarî safahatını idare etmekte
olan Sümerbank müdürü B. Bürhan
Zihni, Merkez bankası erkânından B.
Cabir Londrada kalmışlardır. Oradan
Parise geçerek orada da müzakere-
tintâc ettikten sonra döneceklerdir."

Mısırdaki 51 Alman tevkif edildi

Kahire 14 (A.A.) — Mısır hükûme-
ti, 48 saat içinde 51 Almanı tevkif et-
miştir. Almanyada bulunan bazı Mi-
sırlılara yapılan fena muameleye kar-
şı mukabele olmak üzere bu Almanlar
tevkif edilmişlerdir.

Dikkatler:

Çocuklarımıza sahib olalım!

Tanınmış maarifçi Ağâh Sırrı Le-
vend "Talebe velisi nesli münkarız
olmuştur!" diye çok esash bir derdi-
mizi celâdetle ortaya atıyor.

Aile baskısı, aile terbiyesi ve aile
alâkasının bütün bir mektep cihazın-
dan mühtim olduğu şu isbatla bellî
ki, maarifin teessüs etmediği zaman-
larda sağlam cemiyetler görülmüş-
tür; fakat aile göreneği ve rehberliği
olmayan milletleri tarih henüz kay-
detmedi. Bu bid'at yüzünden biz ba-
şımıza nare yakacak değiliz.

Çocuklarımıza sahip olalım.

Edebiyatta yeniler mi, eskiler mi?

B. Mithat Cemal «Edebi-
yata sövmekle girilmez»
diyor

Konuşan: ŞEVKET RADO
Bugün 5 inci sahifemizde

Son dakika

İtalya, Sovyet Rusya'nın 1 numaralı düşmanı

**B. Molotof, Macar sefirinden Venedik
mülâkatı hakkında izahat istedi**

Paris 14 — Sovyet radyosu İtalyaya karşı şiddetli bir taarruza başla-
mıştır. Bu taarruzlarda İtalya bir numaralı düşman addedilmekte ve İtalya-
nın artık maskesini attığı söylenerek ağır cümlelerle itham edilmektedir.
Romada neşrolunan Katolik gazetesi bu hücumlara verdiği cevapta İtal-
yanın yapacağı bir vazife olduğunu hatırlatarak bu vazifeden onu kimsenin
alıkoymayacağını söylemektedir.

Londra 15 — Sovyet Hariciye nezaretine mensup bir zatın beyanatına
göre Sovyet Hariciye Komiseri B. Molotof, Moskovadaki Macar sefirini nez-
dine davet ederek Venedikte Kont Ciano ile Macar Hariciye Nazırı kont Csaky
arasında vuku bulan görüşme esnasında Sovyet Rusya aleyhinde bir takım
kararlar aldığına dair ecnebi gazetelerde görülen haberlerin doğruluğu hak-
kında izahat istemiştir.

Kral Karol ile Prens Pol arasında yeni mülâkat

**Yeni görüşme, gelecek hafta bir av
eğlencesi esnasında vuku bulacak**

Paris 15 — Bükreşte dolaşan rivayetlere göre Rumen kralı Karol ile Yu-
goslavya kral naibi prens Pol arasında gelecek hafta başında yeni bir mülâ-
kat vuku bulacaktır. Bu mülâkat, kral Karolun Rumen - Yugoslavya hududu
çivarında tertip edilip davet edileceği bir av eğlencesi esnasında icra edil-
cektir. Alâkadar resmî mahafil, bu hususta hiç birşey söylemiyorlar.

Meçhul tayyareler İsveç erazisine bombalar attı

Stokholm 15 — İsveç Hariciye nezaretinin tebliğine göre meçhul bir ta-
kim tayyareler İsveç toprakları üzerinde uçarak Lüle - Rafanda arasında
kâin Kalaksoya 9 bomba atmışlardır. Bombalar denize düşmüş ve hasarat yap-
mamıştır. Kar fırtınası yüzünden tayyarelerin hüviyeti tesbit edilememiştir.
Maamafih bombalardan biri, patlamadığı cihetle, meçhul tayyarelerin hüvi-
yeti anlaşılmak için tedkik edilecektir.

Garp cephesinde fevkalâde vaziyet

Fransadaki İngiliz ordusunda izinler kaldırıldı

Londra 14 — Haber alındığına göre Fransada bulunan İngiliz ordusunda
bütün izinler kaldırılmıştır. Bu havadış Harbiye Nezareti mahafilince de teyid
edilmektedir.

Sovyetler Petsamoda büyük bir taarruza geçmiş

Roma 14 — Buraya gelen haberlere göre, Sovyetler Petsamo cephesinde
Finlere karşı 20 bin kişiden mürekkep tank ve zırhlı otomobillerle mücehhez
bir ordu ile tayyareler himayesinde büyük bir taarruza geçmişlerdir. Rus
yüksek kumandanlığı askerî kuvvetleri yeniden tanzim etmekte, muharebe
sahasına mütemadiyen yeni kuvvetler sevkolunmaktadır. Askerlerin firarına
mâni olmak için orduya şiddetli emirler verilmiştir. Zabit kadrolarında hain-
ler bulunduğu ve bunların askerî firara teşvik ettikleri dolaşan şayialar ara-
sındadır.

Şair — Demek sen de yenilerden tarafasın ha?...
Romancı — Ne yapayım, baksana kırk yaşındakilere genç diyorlar!...

Finlândiyada yalnız keşif kolları çarpışması oldu

**Tass ajansı son muharebeler
hakkında bir tebliğ neşretti**

Moskova 14 (A.A.) — Leningrad
askeri mıntakası erkânıharbiyesi ta-
rafından tebliğ edilmiştir:

13 kânunusani Uhta ve Repola
istikametlerinde keşif kolları faaliyet-
leri olmuştur. Petrozavodsk istikame-
tinde piyade baskınları devam etmekte-
dir. Kareli berzahında keşif kolları
faaliyeti ve bazı kısımlarda hafif top-
çu ateşi olmuştur. Sovyet tayyareleri
muhtelif muntakalarda demiryollarını
ve askeri hedefleri bombardıman et-
miştir.

Fin tebliği

Helsinki 14 (A.A.) — Dün akşam
neşredilen Fin harp tebliğinde bildi-
rildiğine göre, Kareli berzahında mu-
tad keşif faaliyeti ile ihlâl edilen nis-
bî bir sükûnet hüküm sürmüştür. Şark
cephesinde düşman taarruzları
ağır zayıatla geri püskürtülmüş ve
düşmandan 12 tank ile 3 zırhlı oto-
mobil iğtinam edilmiştir.

Ladoga gölünde sahil bataryaları
tahavvüs eden düşman kütalarını ve
sevkulceys noktalarını muvaffakiyet-
le bombardıman etmişlerdir. Takri-
ben 100 düşman tayyaresi Hango,
Turku, Abo, Saller, Vaasa ve Tam-

misari üzerine akınlar yapmıştır. Bir
kaç ölü ve 14 yaralı vardır.

50 bin kişi tekrar Helsinkiye döndü

Helsinki 14 (A.A.) — Helsinkiden
tahliye edilen 50,000 kişi çocukların
şiddeti fevkalâde artmış olduğundan
tekrar bu şehre dönmüşlerdir.

Helsinkiye bombalar atıldı

Helsinki 14 (A.A.) — Bugün ikinci
defa olarak Rus tayyareleri tarafın-
dan Helsinkiye yapılan taarruzda
bombalar atılmıştır. Tehlike işareti
saat 13,45 de verilmiştir.

Şehrin cenubu garbisinde müthiş
bir infilâk duyulmuştur. Hava daflı
toplari düşman üzerine şiddetli ateş
açmıştır. Hasar ehemmiyetsizdir.

9 tayyareden mürekkep olan Rus fi-
losu üçer tayyarelik gruplarla hare-
ket etmiştir. Elliden fazla bomba atıl-
mış, iki kişi ölmüş ve 40 kişi yaralan-
mıştır. Bir Sovyet tayyaresi düşürül-
müştür.

Sovyet tayyarelerinden üçü 500
metre irtifadan mitralyöz ateşi de
açmıştır.

(Devamu 10 uncu sahifede)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Liège'deki kıtaat silâh başı etti

Belçika ve Hollânda Alman hududunda fevkalâde tedbirler alıyorlar

Alman tayyarelerinin Belçika istihkâmları üzerinde uçuşları asabiyet uyandırdı

Paris 14 (A.A.) — (Havas): Bu sabah Belçikadan gelen haberler Liège muntakasında derin bir endişenin hüküm sürmekte olduğunu ve oradaki kıtaatin silâh başı ettiğini bildirmektedir.

Meuse vadisindeki bütün fabrikalar mevcut stoklarını tahliye emrini almışlardır.

Diğer taraftan Hollandalardan gelen haberlerde de Alman casuslarının tevkif edilmiş olduğu bildiriliyor. Orduda mezuniyetler kaldırılmış, mezunlar süratle geri çağırılmıştır.

Londra 14 — Belçika hükümeti müdafaa tedbirlerini artırmaktadır. Bir kısım ameale, askeri işler için seferber edilecektir. Bu tedbirlere sebep hudud civarındaki Alman harekâtı ve Alman tayyarelerinin Belçika istihkâmları üzerinde uçmasıdır. Dün Alman tayyareleri iki defa Liyej istihkâmları üzerinde uçmuştur. Tayyareler, tayyare dafii topları vasıtasıyla tardedilmiştir. Bu hareketler halkın asabını bozmaktadır.

(Devamı 10 uncu sahife)

Almanya Skandinav devletlerine teminat vermek için heyet göndermiş

Buna mukabil İngiliz ve Fransız askerlerinin geçirilmemesini talebedecek

Londra 14 (A.A.) — «Sunday Graphic» gazetesi Finlândiyada sulh yapmak ihtimallerini araştırmağa me-mur Alman mümessillerinin, cumartesi günü hususi tayyare ile Kopenhaga geldiklerini yazmaktadır. Bunlardan biri, kapalı araba ile Alman elçiliğine gitmiştir.

Bu mümessillerden her üçünün de, yüksek nazi memurları olup Göringin emriyle hareket ettikleri söylenmektedir. Yine söylenildiğine göre, vazifeleri, İsveç, Danimarka ve Norveçten hiç bir müttefik asker kıtasının Finlândiyaya gitmek üzere kendi topraklarından geçmiyeceğine dair teminat almaktadır. Buna mukabil, Almanyanın, İskandinav arazisini işgal etmiyeceğine dair teminat verecekler ve Fin - Sovyet münazaasını halletmek vaadinde bulunacaklardır.

Tavassut rivayeti doğru mu?

Roma 14 — Stefani ajansının sıyasî muharriri Almanyanın tavassut teklifine inanmamaktadır. Muharrir, Almanyanın Şimal memleketleri üzerinde bir tazyik yapmak tasavvurunda olmadığını temin etmesi üzerine Almanya ile Skandinav memleketleri arasında gerginlik zail olduğunu söylüyor.

(Devamı 10 uncu sahife)

Sovyet askerî rüesası arasında temizlik mi?

Paris 14 — Moskovadan gelen haberler bir çok askerî rüesanın serî bir muhakeme neticesinde kurşuna dizildiklerini bildirmektedir. Bunlar arasında hava kuvvetleri kumandanı Kaganoviç de varmış.

B. Köseivanof İtalya elçisiyle görüştü

Roma 14 — Bulgar Başvekili B. Kuseivanof İtalyan elçisini kabul ederek uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Zelzele devam ediyor

İzmir ve havalisinde yeniden şiddetli zelzeleler oldu

İzmir 14 (Akşam) — Vilâyetimizde zelzele devam ediyor. Dün gece ve bugün şehrimizde iki hafif zelzele oldu. Tire kazasında gece yarısından sonra iki şiddetli zelzele hissedilmiş, sabaha kadar fasillâh kafif zelzele devam etmiştir. Halk, evlerinden dışarı çıkmıştır. Hasar yoktur.

Çeşme kazasında saat 3,30 da şiddetli, 5,30 da hafif iki zelzele, Foça kazasında üç zelzele oldu, hasar yoktur.

Bulgaristan, Rusyadan pamuk alacak

Sofya 14 (A.A.) — Haber verildiğine göre bir Bulgar heyeti Bulgaristanda Rus pamuğunun işlenmesi hususunda prensib itibarıyla hasıl olan itilâfın tefferruatını tesbit etmek üzere yakında Moskovaya gidecektir.

Berlinle Moskova arasında otomobil yolu yapılıyor

Kaunas 14 (A.A.) — «Rietwas Adas» gazetesinin Berlin muhabirinin bildirdiğine göre, Almanyada Berlin ile Moskova arasında otomobil yolları inşası için projeler hazırlanmaktadır. Bu yollar Litvanya arazisinden geçecektir.

Almanya galip gelirse

Müttefiklere kabul ettirilecek sulh şartları nelermiş?

Londra 14 (A.A.) — Sunday Chronicle gazetesinin sıyasî muharririne göre Hitlerle Von Ribbentrop Almanyanın harp hedefleri hakkındaki planı hazırlamışlardır. Bu plan Almanya galip geldiği takdirde müttefiklere kabul ettirilecek sulh şartlarını ihtiva etmektedir. Bu şartlar yakında Almanyada neşrolunacaktır ve daha şimdiden bazı İsviçre mahafili bundan haberdar edilmiş bulunmaktadır.

1 — Fransa ve İngiltere Afrikadaki bütün topraklarını Almanyaya terke-deceklerdir.

2 — Fransa Alsace - Lorraine'i Almanyaya iade edecektir.

3 — Fransa ve İngiltere Almanyanın vaziyetini düzeltmeğe kâfi gelecek miktarda altın olarak harp tazminatı vereceklerdir.

4 — İngiltere Almanyaya en ziyade müsaade gören millet muamelesi tatbik edecektir. Bu, dominyonlara ve Hindistana da şamil olacaktır.

5 — Fransa ve İngiltere, Almanyanın hegemonyasını temin için malî ve ıktisadî imtiyazlar vereceklerdir.

6 — Fransa Almanya ile 25 senelik bir ittifak aktecektir.

Felâketzedelerin nakline devam ediliyor

Dün İzmir, Maraş ve Kayseriye gelenler yerleştirildiler

Ankara 14 — Buraya gelen malûmata göre dün Kayseriye iki trenle bir kısmı yaralı olmak üzere Erzincan'dan 140 felâketzede gelmiş, yaralıları hastanelere naklolunmuştur. Bugün de 77 felâketzede gelecektir.

Dün Maraş da 90 felâketzede naklolunmuş, kendilerine hazırlanan evlere yerleştirilmişlerdir.

Bursaya gelen 100 den fazla Erzincanlı felâketzede arasındaki lise ve orta mekteb talebeleri mekteplere yerleştirilmişlerdir.

İzmir 14 (Akşam) — Erzincan felâketzedelerinden 44 kişi gece Afyon trenle şehrimize gelmiş, otellere yerleştirilerek istirahatleri ve ihtiyaçları temin edilmiştir. Felâketzedelerden iş tutmak için müracaat edenlere kolaylık gösterildiği gibi bir orta mekteb talebesi de Ege lisesine parasız yatılı kaydedilmiştir. Bütün felâketzedelere kalın kumaştan elbiseler dağıtıldı.

Sivas 14 (Akşam) — Erzincan felâketzedelerinden diğer vilâyetlere gitmek üzere Sivas istasyonundan geçen yurddaşlara çay, çorba, çöşuklara süt, ihtiyacı olanlara da giyecek eşyası dağıtılmaktadır.

Su baskınına uğrıyanlar

Karacabey ve Kemalpaşadaki muhtaç köylülere yardım ediliyor

Bursa 14 (A.A.) — Dün valimizin riyaseti altında toplanan millî yardım komitesi Karacabey ve Mustafa Kemalpaşadaki muhtaç köylülere odun ve erzak tevzii işle uğraşmıştır. Bundan başka buralardaki köylerin âcil ihtiyaçları karşılığı için de bin lira gönderildiği gibi Mustafa Kemalpaşada felâketzedelere dağıtılmak üzere de İstanbuldan 100 battaniye 300 çift ayakkabı mübayaâ ettirilmişdir. Valimiz arazisini su basan ve mezuatı mahvolan köylülere tohumluk olarak dağıtılmak üzere Karacabey harasında satılığa çıkarılan 200 bin kilo buğdayın vilâyet emrine verilmesi için Ziraat Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunmuş ve Ziraat Vekâleti de buğdayları vilâyet emrine vermiştir. Vilâyet yine su baskınına uğrıyan mmtakadaki köylülerin kredi kooperatiflerine olan borçlarının tecili Ziraat bankasına köylüye yeniden kredi açılması, koyun yetiştiricilere de aynı suretle kredi verilmesi hususunda Ziraat Vekâleti nezdinde teşebbüslerde bulunmuştur.

Karadenizde fırtına

Gemiler Giresuna mal çıkaramıyorlar

Giresun 14 (Akşam) — Beş gündür fırtına devam ediyor. Vapurlar yük veremiyorlar. Soğuklar şiddetini gittikçe artırmaktadır.

İstanbuldan buraya cadır, giyecek, yiyecek getiren Karadeniz vapuru fırtınaya rağmen müşkülâtla biraz eşya çıkarak Trabzona hareket etti. İzmir vapuru da Kızılaya aid eşyayı çıkaramadan buradan ayrıldı. Felâketzedeler için gelmiş bulunan eşya kâmilan Karahisara sevkedilmiştir. Erzincandan buraya gelen yedi yaralı tedavi altına alındı. Kızılay faaliyeti-ne devam ediyor.

Ege denizinde hava sakinleşti

İzmir 14 (A.A.) — Hava nisbeten sükûn bulmuş ve açılmıştır. Limanımıza ve Foçaya iltica eden Yunan vapurları yollarına devam için hareket etmişlerdir. Poyraz fırtınası hafiflemiş olmakla beraber soğuk devam etmektedir.

Ankarada lig maçları

Ankara 14 — Şehrimizde soğğun bütün şiddetle hüküm sürmesine ve sahanın karlı olmasına rağmen lig maçlarına devam edildi. Muhafızgücü, Askerî fabrikalar gücünü 5 - 1 yendi. Harbiye ile Demirspor 3 - 3 berabere kaldı.

Bir Alman, bir Yunan, bir Estonya vapuru battı

Bir İngiliz balıkçı gemisi de mayne çarparak battı

Tallin 14 (A.A.) — Kereste yüklü olarak Tallin'den Brem'e gitmekte olan «Dietrich Hasseldich» adındaki motorlu Alman vapurunda bir infilâk olmuş ve vapur Estonya sahilleri civarında süratle batmıştır. İnfilâka bir mayn veya torpilin mi sebebiyet verdiği malûm değildir. Vapurun mürettebatını teşkil eden yedi kişiden beşi kurtularak Pladiskiye çıkmağa muvaffak olmuştur.

Bir Yunan vapuru karaya oturdu

Londra 14 (A.A.) — «Huciada» ismindeki İngiliz balıkçı gemisinin bir mayne çarparak battığı bildirilmektedir. Geminin mürettebatından 12 kişi ölmüştür. Diğer cihetten 3161 tonluk «Tonis Chandris» ismindeki Yunan vapurunun bir tahtelbahirin takibinden kurtulmağa muvaffak olduktan sonra İsveç sahilinin şimalinde bir kayaya çarptığı bildirilmektedir. Vapurun kurtarılmasından

ümid kesilmiştir. Mürettebatı kurtarılmıştır.

Bir Estonya vapuru battı

Tallin 14 (A.A.) — «Koster» isminde 5200 tonluk bir Estonya vapuru bir mayne çarparak İsveçin Moelle limanı civarında batmıştır. Vapurun mürettebatı iki sandala binerek vapuru terketmiştir. Sandallardan biri sahile gelmişse de içinde vapurun kaptanı bulunan ikinci sandal kaybolmuştur.

400 tonluk «Vega» isminde ikinci bir Estonya yük vapuru 11 kişiden ibaret olan mürettebatı ile Baltık denizinde bir Sovyet harp gemisi tarafından durdurulmuş ve içinde yapılan bir araştırmadan sonra Sovyetlerin Estonyada başlıca deniz üsleri olan Baliskiye sevkedilmiştir. «Vega» da Finlândiyaya giden Estonya gö-nüllüleri bulunduğu zannedilmektedir.

Prens Pol Hırvat meclisinin toplanmasına dair kararı imzaladı

Londra 14 — Yugoslavya kral naibi prens Pol bugün Zagrebe vasil olmuş, halk tarafından tezahüratla karşılanmıştır. Prens burada Hırvat meclisinin toplanmasına dair bir kararı imzalamıştır. Kararın imzalandığı Hırvat lideri Maçek tarafından millete bildirilmiş, Zagrepliler büyük tezahürat yapmışlardır.

Papa İngiliz elçisini kabul etti

Londra 14 — Büyük Britanyanın Vatikan nezdindeki elçisi Papa tarafından kabul edilmiştir. Bu ziyaret hakkında hiç bir tebliğ nesredilmemiştir. Zannedildiğine göre sefir Papava sulh teklifleri hakkında hükümetinin noktai nazarını şifahen bildirmiştir.

1 Alman tayyaresi Rosenberg gözden düşürüldü

Pilot kurtuldu, üç kişi boğuldu

Londra 14 (A.A.) — Haber verildiğine göre, dün sabah İngiliz tayyarelerinin Firdh of Fordh üzerinde çarptıkları Alman tayyaresi bir Henkel tayyaresidir.

Alman tayyaresinin denize düşürülmesi biten bu taarruz esnasında Henkel tayyaresi dimdik denize dalmıştır. İngiliz tayyareleri bunun her zamanki gibi bir manevra olduğunu anlamışlar ve düşmana ateş etmekte devam etmişlerdir. Tayyare az sonra denize düşmüş, pilot kaçuk sandala atlamak suretile kurtulmuş ve Henkel 5 dakika sonra batmıştır. Alman pilotu kurtarıldıktan sonra tayyare mürettebatından diğer üç kişinin öldüklerini söylemiştir.

Paris 14 (A.A.) — Fransanın şimal muntakasında dün öğleden sonra iki kere tehlike işareti verilmiştir. Bu mntakalar üzerinde düşman tayyareleri uçmuş ise de hiçbir hadise kaydedilmemiştir.

İngiliz tayyarelerinin Almanyada uçuşları

Londra 14 — İngiliz tayyarelerinin Almanyada uçuşları büyük ehemmiyetle karşılanmıştır. Tayyareler yalnız Alman şehirleri üzerinde değil, Avusturya, Çekoslovakya üzerinde de uçmuşlardır. Almanyada şehirler geceleri tamamen karanlık olduğu halde Avusturya ve Çekoslovakya kısmen aydınlıktı. İngiliz tayyarelerinde bulunan bir zabıt: «Münih, Nürenberg ve Viyanayı çok iyi tefrik ettim. Litz şehri ışıklar içinde idi. Prag kısmen aydınlıktı; fakat vaziyetinden şehri tanıdım.»

Bir kısım tayyareler Frankfurt'a kadar gittikleri ve hepsi salimen dönmüşlerdir. İngiliz tayyareleri şimdiye kadar Almanyanın her tarafında uçmuşlardır. Üzerlerinde uçtukları başlıca şehirler: Vilhelms hafen, Berlin, Potsdam, Stüttgard, Frankfurt, Bremen, Magdeburg, Hamburg, Mannheim, Nürenberg ve Ruhr havzasıdır. İngiliz gazeteleri diyorlar ki: «Alman tayyareleri avillere ve askeri olmyan hedeflere taarruz ederlerse derhal mukabele edilecektir. Plan hazırlanmıştır. Kesif uçuşlarında başlıca hedefler tayin edilmiştir.»

Sovyetlerle dostluk siyasetine muhalefet ediyormuş

Londra 14 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: «Observer» gazetesinin hususi muhabirine göre, Nasyonal sosyalizmin resmî mürebbisi Alfreo Rosenberg, Hitlerin, Sovyetler Birliği hakkındaki siyasetine muhalefetinden dolayı gözden düşmüştür.

Polonyalılardan radyolarını teslim etmeleri isteniyor

Paris 14 (A.A.) — Pat ajansından: Polonyadaki Alman valiumumisi, Polonyalıları aid radyoların bu ayın on beşine kadar işgal kuvvetlerine teslim edilmesi lüzumunu natik bir kararname neşretmiştir.

Japon Kabinesi

Saray amirali Mitsumasa tarafından kuruldu

Londra 14 — İmparator Kabineyi teşkilde Saray amirali Mitsumaryu memur etmiş ve amiral Kabineyi kurmuştur.

Tokio 14 (A.A.) — Eski Hariciye Nazırlarından Arita yeni Yanai Kabinesinde Hariciye Nazırlığını kabul etmiştir.

Arita, 1936 danberi Hirota ve sonra da Hiranuma Kabinelerinde takip ettiği Çin siyaseti ile istihar etmişti. Amiral Yoshida yeni Kabinede Bahriye Nazırlığını muhafaza edecektir.

Galip Efgani hudud haricine çıkarılıyor

Perapalas oteli sahibini dolandırmak suçundan muhakeme edilerek beraset eden, bu meyanda umumî vaziyeti etrafında zabıta yapılan tahkikat neticesinde hududlarını işgalde bulunmasında mahzur görülen Galib Efganinin yanındaki üç kadınıla beraber hudud haricine çıkarılması Dahiliye Vekâletince kararlaştırılmış ve keyfiyet İstanbul vilâyetine bildirilmiştir.

Galib Efganiye üç gün müddet verilmiş olup bu müddet içinde hududları dışına çıkacaktır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Arazi ve inşaat

Türk bayrağındaki beş dilimli yıldızı göz önüne getiriniz. Ayasofya mabedi, bunun tam merkezinde gibidir. Boğaziçi, Haliç, Üsküdar istikameti, Adalar, Yedikule sahilleri, birer şua telâkki edilse, hangi hat üzerinden baksanız, Ayasofya ortaya gelir. Eskiler, inşaatla topografyaya bu derece ehemmiyet verirdiler.

Biz şimdi şehrin plânını yaptık; büyük mikyasta belediyeçiliği getiriyoruz. Fakat acaba arazinin vaziyetini gereği gibi düşünüyor muyuz? Yaz güneşinin vuruşunu, kış rüzgârlarının esişini ilh dikkate alıyor muyuz? Gazetelerdeki neşriyatı cümlesini takib eden bir Osman kapitanıdır. Bu zat, fahrî menafiîlâmmine müfettişi gibidir; birgün matbaamıza gelip:

— Hele şu Eminönü meydanı açıl-sın, kış mevsiminde tramvay beklemenin fecaatini seyredin... Rüzgâr şimalden bir kopup geldi mi, can dayanmıyacak! - dedi.

Kendisine tecrübemle hak verdim. Geçen gece Babiâli caddesinden Sirkeciye doğru iniyordum. Bayılacak gibi oldum. Bütün vücudum titremeye başladı. Şayed orada bir otomobil bulunmasaydı belki de devriliş kalamaktım. Tramvay durağına kadar yürüyemedim. Rutubetli rüzgâr o derece iliklerime işledi.

Camları kaldırtıp dışlarım hâlâ birbirine vurarak Köprüyü geçtiğim sırada:

« — Acaba bu sene havalarmı daha soğuk, yoksa ben mi böyle oldum? » diye düşünürken, Sirkeci meydanının açıldığı aklıma geldi.

Sebeb bu: Öndeki hailler kalkınca buraya poyraz ve karayel bütün şiddetile vuruyor.

Tıpkı onun gibi, Taksim meydanı da alabildiğine açılınca Ayaspaşanın bütün ayazına maruz kalacak!

Bütün bunları söylediğime bakarak «İstanbulda büyük alanlar olmasın!» gibi ham bir iddiayı ortaya attığım mânâsı çıkarılmasın. Fakat meydanlarla birlikte tramvay, otobüs beklemesi sığınakları olmalı; bir... Daha ehemmiyetlisi, İstanbulun yeni açılacak anayolları birer kurander borusu olmayacak şekilde de nazarı itibare alınmalıdır. Yoksa İstanbul gibi zaten hava tahavvüllerine maruz bir şehir sıhhat noktasından büsbütün yıpratıcı bir hal alır.

Geçen yaz Suadiye taraflarında bir sayfiyeye misafir gitmiştim. Ev sahibi:

— Burasını kira ile tuttuk amma, pisman da oldu! - dedi. - Zira bakınız: Bütün oturulacak taraflar salon, taraça vesaire hep güneşe maruz...

Halbuki pekâlâ makûs istikamette de inşa edilebilirdi ve sayfiye maksadile yapılan bu bina serin, hoş olabildi. Mimar düşünmemiş...

Eskiler, inşaatla arazinin yalnız manzaraya değil, rüzgâra, güneşe vaziyetini de çok daha ihtimamla nazarı dikkate alıyorlardı. İstanbulun ferdi ve bedîi himmetlerle yapıldığı bu seneler zarfında gözden kaçırılmıyacak noktaların en mühimmi!

(Vâ - Nû)

Beyoğlu Halkevinin kitap sergisi bugün açılıyor

Beyoğlu Halkevinin tertib ettiği üçüncü Türk kitap sergisi bugün açılacaktır. Bu sergide 939 senesi içindeki neşriyat teşhir edilecektir. Sergi bu ayın son gününe kadar açık bulundurulacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

Şehrin yolları ve tramvay idaresi
Müdür: "Yapmağa mecbur olduğumuz yolları sağlam ve fenni tarzda inşa edeceğiz," diyor

Bir refikimiz, Elektrik, Tramvay, Tünel idaresinin vaziyetinden bahsederken, tramvay varidatının senede ancak 50, 60 bin liralık bir kâr getirdiğini, bununla tramvay yollarının yapılmasına imkân olmadığı hakkında hükümete bir rapor verileceğini yazıyordu. Elektrik, Tramvay, Tünel işletmesi umum müdürü B. Mustafa Hulki bu neşriyat üzerine bir muharırmıza şu izahatı vermiştir:

« — Elektrik, Tramvay ve Tünel şirketleri, mukavele şartnamelerinde bütün hukuk ve vecibelerle bize devredilmiştir. Binaenaleyh biz, kanunen bu hukuk ve vecibeleri aynen tatbik etmekle mükellefiz. Tramvay şirketi, mukavelesi hükümlerine göre tramvay caddelerinin on beş metre genişliğindeki kısmının kaldırımını yapmakla mükelleftir. Şirketin şartnamesinde kaldırımların Fransız usulü ile yapılacağına dair bir kayıt vardır.

Fransız usulü denilen kaldırım, çok tekemmül ederek ve bugün Fransada, tatbik edilen şekle kadar ilerlediği halde, Tramvay şirketi kaldırım inşasındaki bu tekemmülü tatbik etmiyerek, kırk sene evvelki kaldırım inşasında ısrar etmişti. Hattâ bu yüzden Belediye ile Tramvay şirketi arasında daimi münazaa devam etmiş, Belediye, Tramvay şirketine bir türlü sağlam kaldırım yaptıramamıştı.

Fakat biz, sağlam ve son fenni tekemmüllere göre kaldırım yapmağa mecburuz. Kaldırım inşaatı için bütçemize tahsisat koyduk. Bu tahsisat, yalnız tramvay varidatından ayrılmıyacaktır. Esasen her üç müessesede birleştiğinden, bütçeleri de müşterektir. Bizim, kaldırım masraflını Belediyeye yükletmek istediğimiz mevzuubahis olmadığı gibi, hükümete bir rapor vereceğimiz de katliyen doğru değildir. Esasen kanunen bi-

zim mercimiz, âmirimiz Belediye Reisidir. Biz, her şeyi ancak merdimize arz edip talimat almakla mükellefiz. »

Tramvay ücretleri

Belediye Elektrik, Tramvay ve Tünel idaresi tramvay ücretleri etrafında tedkiklere başlamıştır. Bu tedkikler, tramvay ücretlerini arttırmak, yahut indirmek bakımından değildir. Şimdiki tramvay ücretleri sivil ve talebe olmaları için 3 kuruş 10 para 5,5 ve 7,5 kuruştur. Bu küsurat hem yolcu için, hem de idare için hesap görmek bakımından pratik sayılmıyor. İdare, meselâ 3 kuruş 10 paralık biletlerdeki bu on parayı kaldırmak ve halkın daha yuvarak bir para vermesini temin etmek yolunu araştırıyor. Yapılacak değişiklikler, bir zam mahiyetini halz olmayacak, fakat bugünkü varidata da bir darbe vurmayacaktır.

Köprü derdi

Belediye, hükümet nezdinde yeniden teşebbüste bulundu

Karaköy köprüsü sabahları pek geç kapandığı için soğukta, ayazda binlerce kişinin köprü başlarında birikip titrediklerini yazmıştık. Bu neşriyatımızla alâkadar makamların ehemmiyetle nazarı dikkatini celbetmişti.

Köprü'nün açılıp kapanması saatlerini Abdülhamid zamanında meclis vukela kararlaştırdı. Mesrutiyet, Cümhuriyet inkılablarına rağmen bu usul elân bakidir. Halbuki köprü'nün açılıp kapanma zamanı tayin etmek belediyenin hak ve vazifesidir.

Belediye, gazetemin bu haklı şikâyetini göz önüne almış ve köprü'nün açılıp kapanma zamanlarını tayin salâhiyetini kendisine tevdi için hükümet nezdinde teşebbüste bulunmuştur. Ancak şikâyetler tevali ettiğinden belediye ilk müracaatını tekid etmiştir.

Belediye, leap ederse köprü'nün ısk tertibatını gemilerin daha emniyetle girip çıkmasını temin edecek surette arttıracaktır.

Doktor Nihad Reşad Belger bir Fransız tıp ilim cemiyetine aza intihâ pedildi

İstanbul fakültesi profesörlerinden Yalova kapıcısı müdürü kıymetli doktorumuz Nihad Reşad Belger'in «Société médicale des hopitaux de Paris» âzâlığına mütefakan intihap edildiğini memnuniyetle haber aldık. Tıp ilim cemiyetlerinin en yükseklerinden biri sayılan bu cemiyetin âzaları Paris fakültesi müderrisleri ve hastaneleri etibabıdır. Buraya ancak tıbbî tedkikat ve hususî taharriyatla temayüz etmiş doktorlar alınır. Doktor Nihad Reşad Belger'in âzâlığı seçilmesi aynı zamanda Türk doktorluğu için de bir şereftir.

Et fiatleri

Erzincan ve havalisindeki zelzeleye rağmen İstanbul kasaplık hayvan müvaredatı azalmamıştır. Esasen İstanbul bu mevsimdeki et ihtiyacı, zelzele muntakasından değil, Erzurum ve havalisinden ve Karadenizden temin edilir. Ancak fırtına dolayısıyla Karadenizden gelen vapurlar tehhiyle vasıl olduklarından piyasada biraz darlık olmuş, maamafih fiatlerde büyük bir tesir görülmemiştir.

Diğer taraftan kurban bayramı yaklaşığundan bu hafta içinde et fiatlerinde mahsus bir yükselme olması ihtimali vardır. Bayramdan sonra - her sene olduğu gibi - fiatler yeniden düşecektir.

Şehir bütçesi

Bu sene sivrisine mukaddele sine ehemmiyet verilecek

Umumi meclisin şubat içtima devresinde 940 senesi vilâyet ve belediye bütçeleri müzakere ve tedkik edileceği için şubelerden çoğu bütçelerini hazırlayıp vermişlerdir. İmar müdürlüğü bütçesi de yarın verilecektir.

Bu hafta içinde daimi encüminde tedkikine başlanacak bütçeler, meclisin ilk celselerine yetiştirilecektir.

Bütçeler sırasında vilâyet sıhhiye müdürlüğü bütçesi de riyaset makamına verilmiştir. Vilâyet sıhhiye bütçesinde bazı yeni teklifler vardır. Bilhassa vilâyet merkez ve mühlakatındaki mevcut dispanserlere yenilerinin ilavesi istenilmiştir. Bundan başka vilâyetin bazı muntakalarında batakliklar vardır. Bu batakliklar da sitma ve diğer bazı hastalıkların membaını teşkil ettiğinden bütçeden ayrılarak tahsisat ile 940 bütçesile bataklikların kurulumasına teşebbüs edilecektir.

Şehrin muhtelif semtlerindeki görülen sıvrisnekleri imha edecek mukaddele sine ehemmiyet verilecektir. Geçen sene vilâyet bu mukaddeleye başlamış, fakat kâfi vesait ve tahsisat olmadığından 940 bütçesile bunu daha şümüllü bir şekle sokmağı muvafık görmüştü. Bu sene geniş mikyasta sıvrisnek mukaddelesi yapılacak ve şehrin sıvrisnekten kurtarılmasına çalışılacaktır.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Dün Kurtuluş - Eminönü seferini yapan 180 numaralı tramvay biletçisi Hüseyin, tramvay arabası istasyondan kalktığı bir sırada arşı muayene etmek üzere yan kapılardan birinden yukarı doğru uzandığı bir sırada 3055 numaralı otobüsün sadmesine maruz kalarak yarananmış, Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

★ Ziya adında biri, dün gece Taksimde Hüseyin isiminde birini ansızın bıçakla yaralamıştır. Polis, yaralıyı hastaneye kaldırmış, suçlu yakalanmıştır.

★ Çarşıkapıda Cami sokağında oturan Ali isiminde biri, yanmakta bulunan bir semaverin devrilmesiyle ayaklarından yamış, polis tarafından berayı tedavi hastanesine kaldırılmıştır.

★ Vatman Ahmedin idaresindeki 44 numaralı tramvayla sofor Abdülkadirin idaresindeki otomobil dün Sirkeci'de Hamidiye caddesinde çarpışmışlar, her ikisi de hasara uğramış, insanca bir zaylat olmuştur.

Bayram cumartesi günü

Kurban derilerini ve barsaklarını Hava Kurumuna veriniz

İstanbul Müftülüğünden: 19 kânunusani 940 senesi cuma günü, 1358 senesi zilhicce ayının dokuzuncu müsadif olmakla arife, cumartesi günü de Kurban bayramı olduğu ilân olunur.

BAYRAM NAMAZI

	Saat	Dakia
Zavall:	8	1

Yurdumuzun korunması ve millî varlığımızın yükselmesi için çalışmakta olan millî kurumlarımıza her vesile ile yardımda bulunmak yurt borcumuzun en büyük ve en mühimlerinden. Yurdumuzu havadan gelecek tehlikelere karşı korumak uğrunda feyizli ve devamlı bir surette çalışmakta ve aldığımız tedbirleri Kızılay ve Çocukları Esirgeme gibi hayırlı kurumlara paylaşılmak olan Türk Hava Kurumuna Kurban bayramında kesilecek kurban derileri barsaklarının verilmesi bu bapta Diyanet İşleri reisliği tarafından evvelce verilmiş olan fetva mucibince muvafık olacağı ilân, bununla beraber memleketimizin bir kısmında maalesef zuhur eden pek elim hareketler felâketine uğrayan vatandaşlarımız için Cümhuriyet Halk Partisi Eminönü Halkevi tarafından tesis edilen mutfaqlarda bu felâketzedeler için kayırma yapılmakta olduğundan, kurban etlerinden mezkûr mutfaqlar namına teberrüatta bulunulması muhterem ahaliimizden rica olunur.

Lyon enternasyonal fuarı

Fransada her sene açılan enternasyonal Lyon fuarı bu sene de 13 nisan dan 21 nisan a kadar devam edecektir. Lyon fuarının temeli 1915 de atılmıştır. Belediye reisi M. Herriot'un etrafında toplanan bir grup Leipzig panayırına mukabil bir fuar açılmasına karar vermişti. Fuar 1918 de açılmış ve gittikçe ehemmiyet kesbetmiştir. Fuara 918 de 3.000 müessese iştirak etmişken bu mikdar 919 da 4.500 olmuştur. Bunun üçte biri cenebi idi. O zamandan beri her sene biraz daha inkişaf etmiştir. Sergi münasebetle cenebi müesseseler ve satın alıcılar için kolaylıklar göstermek üzere tedbirler alınmaktadır. Serginin bu sene de büyük bir muvaffakiyet kazanacağı şüphesizdir.

Kömürden zehirlenenler

Hasköyde Okmeydanı caddesinde oturan Nesim, Beyoğlu Balıkpazarında oturan Macar tebaasında Dnehes, odalarına iyice yanmadan almış oldukları mangaldaki kömürle zehirlenmişler, her ikisi de polis tarafından Beyoğlu hastanesine yatırılmışlardır.

İktisadi meseleler

Beş senelik plândaki hatalar

Devlet sermayesile teşekkül eden müesseseleri kontrol etmek maksadile, yüksek mürakabe heyeti teşkil edildi. Heyet şimdiki kadar Sümer Bank, Eti Bank gibi devlet sermayesile büyük endüstri ve maden teşebbüslerine girişen bankalarda tedkikat yapmaktaydı. Bu tedkikat neticesinde endüstri plânlarının zamanında tahakkuk etmediği neticesine varılmıştır. Plâna hareket edilen işlerde, elde olunan sebeplerle, böyle bir neticeye varılabilir; bundan dolayı kimseyi muahaze etmeğe hakkımız yoktur. Çünkü plânda filân senenin filân ayında ikmal edileceğini hesap ettiğimiz bir fabrika, aynı günde açılmaz, tam açılacağı zaman, beynelmilel vaziyetteki tahavvül üzerine, o fabrikaya ait vasıtaları tedarik etmek imkânsız bir hale girer. Bu yüzden işler geri kalır. Bütün bunlar kuruluşa ait sebeplerdir. İşletme işlerindeki istihsal hesaplarında da yanlışlıklara tesadüf edebiliriz. Çünkü endüstri plânlarıyla ziraat plânlarının yekdiğerine karşı müvazi gitmesi lâzımdır. Halbuki ziraat sahada bir kuraklık ve yahut her hangi bir âfet, bir hastalık, ham madde noksanlığı meydana getirebilir; bu hâdiseler yüzünden de endüstri plânlarını tatbik eden kimselere ceza vermek hatıra gelmez.

Fakat bütün bu hâdiselere rağmen plânların zamanında tahakkuk ettiğini ilân etmek doğru bir hareket değildir. Bizde buna dair maalesef kötü misaller vardır. Meselâ İzmitte üç, dört sene evvel bir kimyevi fabrikasının temel atma merasimi yapılmıştı. Nutuklar söylendi, davetlilere büfede ikramlar yapıldı, fakat aradan seneler geçtiği halde, bu fabrikanın temelleri üzerine bir çatı kurulmadı. Salâhiyyet bir zattan öğrendiğime göre, böyle bir fabrika için başka bir yer düşünülmüştü, eski yerden vazgeçilmiş...

Bundan başka, beş senelik endüstri plânlarına göre bir fabrika daha açılacakmış; meğer bu fabrikanın makdaneleri de, İstanbulda senelerden beri bir depoda bekliyormuş... Halbuki yapılan propaganda neşriyatında bu fabrika için «henüz kurulmaktadır» diye gösterilmektedir. İktisad Vekilimiz B. Hüsnü Çakar, Vekâlete geldiği günden beri bu tarzda propaganda broşürleriyle mecmualara nihayet vermiştir. Vaktile neşredilen propaganda broşürlerine göre, birinci beş senelik plân, üç senede ikmal edilmiş, ve ikinci beş senelik plâna başlanmıştır. Halbuki hakikatın böyle olmadığı bildiriliyor.

Böyle olmadığına göre, ne diye hakikat haricinde neşriyat yapıyordunuz? Bunun sebebi neydi?

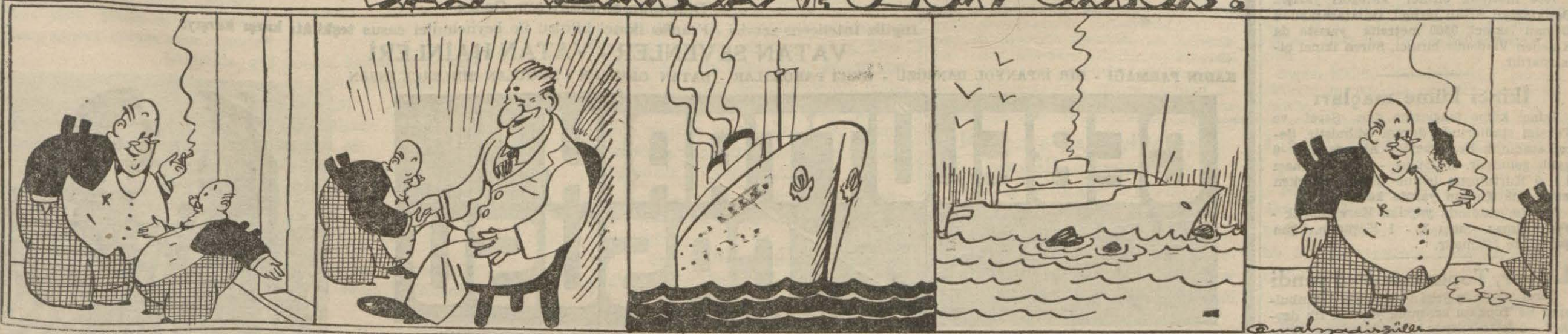
Hüseyin Aynî

Şehidlikleri imar cemiyeti senelik kongresini aktetti

Şehidlikleri imar cemiyeti, dün saat on dörtte Eminönü Halkevinde senelik kongresini akdetmiştir. Ruznamede idare heyeti intihabı mevcut olduğu cihetle, bu intihabat rey toplanmak suretile icra edilmiş ve geçen seneki idare heyeti aynen ibka edilmiştir.

Cemiyet âzası, kongreyi müteakip, otobüslerle Edirnekapıdaki şehitliğe giderek ziyarete bulunmuşlar ve çelenk koymuşlardır.

BAY ANKA VE UZUN ÖMÜR!

K. A. — Ne kadar saygısız adam şu baba!...
B. A. — Seni imtihan mı etti?...

K. A. — Hayır, «Misafirdir, elint öpeyim!» dedim.

... Bana «Aferin küçük, gemi gibi olursun inşallah!» dedi...

... Ya ben Tırhan vapuruna benzersem?...

B. A. — Korkma oğlum, vapurlarımızın içinde altmış, yetmiş senelikler de var!...

AKŞAM SPOR

Galatasaray, Beykozla berabere kaldı

Müşabaka çok sıkı oldu. Beykozlular çok canlı oynayarak beraberliği temin ettiler

İki haftalık bir teahhürden sonra lig maçlarına dün üç stada birden devam edilmiştir.

Haftanın en mühim karşılaşması Taksim stadında Galatasaray ile Beykoz arasında olmuş ve bir gün evvel işaret ettiğimiz gibi sürprizli bir şekilde 0 - 0 beraberlikle nihayet bitmiştir.

Oldukça büyük bir meraklı kitle tarafından takip edilen bu maçları arastırarak bildiriyoruz:

VEFA - HİLAL...

Günün ilk maçı Vefa ile Hilal arasında yapılmıştır. Kuvvetlerin müsabık olmaları yüzünden zevksiz bir şekilde geçen bu karşılaşmadan Vefalılar 7 - 0 galip çıkmışlardır.

GALATASARAY - BEYKOZ

Günün ikinci maçı Ahmed Ademin hakemliği altında saat 15 de Galatasaray ile Beykoz arasında yapıldı. Takımlar sahaya şu şekilde çıktılar:

Galatasaray: Osman - Adnan, Faruk - Celâl, Enver, Musa - Sarafim, Boduri, Cemil, Eşef, Salâhaddin.

Beykoz: Safa - Bahadır, Halid - Mehmed, Kemal, Mustafa - Kâzım, Ali, Şahab, Kâmrân, Turhan.

Oyuna Galatasaraylılar başladılar ve ilk hücumları Beykoz müdafaası tarafından geri çevrildikten sonra Beykoz hücum hattı canlı hareketlerle Galatasaray kalesine müteakip a-kımlara başladılar.

Sahanın da berbat olması maçı zevksiz cereyanına sebep olurken Galatasarayın bilhassa hücum hattındaki durgunluk gözden kaçmıyordu.

Oyun 15 inci dakikadan itibaren karşılıklı hücumlarla geçerken Beykozlu Turhan 18 inci dakikada Galatasaray kaleci önünde muhakkak bir gol fırsatını aceleden kaçırdı.

Beykozun bu hücumundan sonra Galatasaray da açılmağa başladı. Fakat Cemil'in çok sönük oyunu ve diğerlerinin beceriksiz çalışması bir netice veremiyordu. Galatasarayın bu beceriksizliği devam ederken Beykozlular bütünümlü canlandılar ve yerinde müdahalelerle rakiplerine aman vermediler. Devrenin sonu yaklaşırken maçta biraz sertleşmeğe yüz tutmuştu ki hakemin düdüğü birinci devrenin 0 - 0 bittiğini ilân etti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Beykozlular büyük

bir enerji ile başladılar. İlk dakikalar da Galatasarayın hakimiyeti göze çarparken Beykozun müdafaası yerinde müdahalelerle Galatasaraylıların gol yapmasına imkân bırakmıyordu. Bu hal ikinci devrenin ortalarına kadar devam ettikten sonra Beykozlular da mukabil hücumlarla Galatasaraya bir hayli korkulu dakikalar geçirttiler. 30 uncu dakikadan sonra oyun tamamen Galatasarayın hakimiyeti altında oynanmasına rağmen Beykozun aktif bir müdafa oyununu muvaffakiyetle tatbik etmesi netice alınmasına mani oldu ve bütün didinmelere rağmen her iki takım sahadan golsüz olarak beraberlikle çıktılar.

Acı bir ölüm

Divanmuhasebat Başkâtib muavini Kemal Batuk kızı ve Deniz İvazım yüzbaşı Kemal Arıman eşi PERİHAN ARIMAN dün öğle saatlerinde zehun pençesinden kurtulanıyarak pek genç yaşta hayata gözlerini ebediyen kapamıştır. Cenazesi 16/1/1940 yarınki sabı günü öğle namazını müteakip Beyazıt camisinden kaldırılarak ebedi istirahatgâhına götürülecektir.

ŞEHİR TİYATROSU
Atikâl cad. Komedî kısmı
Gece saat 20.30 da

Sözün kısası

Beşiktaş, Kasımpaşayı; Fenerbahçe, Süleymaniyeyi yendi

Beşiktaş - Kasımpaşa maçında müessif bir kaza oldu. Sabrinin bacağı kırıldı

Fenerbahçe stadında günün birinci maçı lig lideri Beşiktaş ile Kasımpaşa arasında yapıldı. Hakem Saminin idaresinde yapılan bu maça Beşiktaşlılar Şeref ve Hüsnüden mahrum olarak şu şekilde çıktılar:

M. Ali - Faruk, Taci - Hüseyin, Bedii, Feyzi - Hayati, Hakkı, Sabri, İbrahim, Eşref.

Oyunun ilk dakikaları mütevazın ve karşılıklı a-kımlar arasında geçti. Onuncu dakikadan itibaren Beşiktaş hakim vaziyete giren Kasımpaşayı tazyikla başladı. Ve 12 nci dakikada Sabri takımının birinci golünü yaptı. İki dakika sonra Eşrefin ortasından Hakkı kafa ile ikinci golü çıkardı. Bu sırada bir de penaltı kaçıran Beşiktaşlılar İbrahim vasıtasıyla üçüncü gollerini yaptılar.

Devrenin tam son dakikasında müessif kaza vukua geldi. Beşiktaşın yaptığı yeni bir a-kında Hakkının verdiği ileri bir pası yakalayan Sabri topa beraber giderken kaleci ile çarpışarak yere yuvarlandı. Ve bu çarpışmada maalesef ayağı altında kalarak bilek kemiğinden kırıldı. Derhal sedye ile sahadan çıkarılan Sabri imdad otomobiliyle hastaneye kaldırıldı.

İkinci devreye Beşiktaşlılar pek haklı

olarak a-sab bozukluğu dolayısıyla çok gevşek başladılar. Ve bu sırada Kasımpaşadan üstüste iki gol yediler. Vaziyetin tehlikeye girdiğini hissedince tekrar canlandılar ve hakimiyeti almakta gecikmediler. Bütün kuvvetlerle Kasımpaşa kalesine yüklenseler İbrahim, Hakkı ve Hayati vasıtasıyla 3 gol daha yaparak sayı adedini altıya çıkardılar. Ve müşabaka bu vaziyet değişmeden 8 - 2 Beşiktaşın galebesiyle nihayetlendi.

FENERBAHÇE - SÜLEYMANİYE

Günün ikinci maçı Fenerbahçe ile Süleymaniyeye arasında yapıldı. Şazi Tezcanın idaresi ettiği bu maça Fenerliler şöyle çıktılar:

Ölhad - Fazıl, Lebib - Ömer, Hayati, Fikret - Fikret, Yaşar, Melih, Orhan, Basri.

Oyun tamamen Fenerin hakimiyeti altında geçti. 15 inci dakikada Melih firakik-ten birinci gol yaptı. Bunu biraz sonra Yaşarın ikinci golü takip etti. Bu sırada oyun sertleşti. Hakem Fikret ile Danışo ihtar verdi. Ve devre 2 - 0 bitti.

İkinci devre yine Fenerin üstünlüğüyle devam etti. Ve Fikret ile Basrinin yaptığı gollerle Fenerliler sayı adedini dörde çıkardılar ve müşabaka bu vaziyet değişmeden 4 - 0 Fenerin galebesiyle nihayetlendi.

Lig maçları puan cetveli

Takım	M. G. B. M. A. Y. P.
Beşiktaş	11 11 — — 48 8 33
Fener	11 8 1 2 34 9 28
Vefa	11 8 — 3 34 17 27
Galatasaray	11 7 1 3 42 8 26
Beykoz	11 5 2 4 19 17 23
İ. Spor	11 6 — 5 32 25 23
Kasımpaşa	11 2 2 7 14 30 17
Süleymaniyeye	11 2 1 8 15 36 16
Topkapı	10 1 — 9 11 49 12
Hilâl	10 — 1 9 4 48 9

Dünkü kır koşusu

Balkan kros birinciliğine hazırlık olmak üzere atletizm ajanlığı tarafından tertib edilen müşabaka dün Şişli sırtlarında 7000 ve 3500 metrelik mesafeler üzerinde yapıldı.

7000 metrelik birinci kategori yarışta Beşiktaşlı Artan birinci, Galatasaraylı Osman ikinci, 3500 metrelik yarışta da Kaleden Vladimir birinci, Süren ikinci olmuşlardır.

İkinci küme maçları

İkinci küme maçlarına dün Şeref ve Taksim stadlarında devam edilmiştir. Şeref stadında Beylerbeyi - Alembara 4 - 0 galib gelmiştir. Kurtuluş - Ortaköy maçı 8 - 0 Kurtuluşun lehine devam ederken Kavga çıktığından yarıda kalmıştır.

Taksim stadında yapılan Karagümrük - Feneriyüz maçı 3 - 1 Karagümrüğün galebesiyle bitmiştir.

İ. Spor, Topkapıyı 4 - 3 yendi

Şeref stadında yegâne lig maçı İstanbulspor ile Topkapı arasında yapıldı. İlk devre 2 - 0 İstanbulspor lehine biten maç ikinci devrede gol panayırı halinde geçti. Topkapının 3 golüne mukabil İstanbulsporlu- lar iki gol daha yaparak müşabakayı 4-3 kazandı.

Hungarya İstanbulda üç maç yapacak

Macaristan şampiyonu olan Hungarya takımı dün Atınada Yunan millî takımı ile yaptığı maçta 1-1 berabere kaldıktan sonra İstanbulda üç maç yapmak üzere teklife bulunmuş ve bu teklif esas itibarıyla kabul edilmiştir.

Hungarya bayramda Galatasaray - Fenerbahçe ve muhtelit takımla üç maç yaptıktan sonra anlaşılmış olduğu takdirde Ankara'da iki müşabaka yapacaktır.

VEDAD

(YANIK ESİRE)
TÜRKÇE SÖZLÜ - ARAPÇA ŞARKILI

ŞARK BÜLBÜLÜ ÜMMÜ GÜLSÜM

ÜN

**Hatırası ebediyen
silinmiyecek en
büyük FİLMİ**

Aşk - Fedakârlık - Heyecan
ve ihtiras - Ses ve
San'at Filmi

Pek yakında

TAKSİM sineması

Önümüzdeki perşembe akşamı : Bayram münasebetile

SAKARYA Sinemasında

Zengin ve müstesna bir film.

HACI RESUL

Bütün şehir halkını koşturacak mevsimin

TÜRKÇE Sözlü ve şarkılı şeheseri

Maceralar... Aşklar... Herp sahneleri... Şark musikisi ve şarkıları... Okyanos adalarının müslüman bir milletin hayatına aid hissi bir roman

Bu çarşamba akşamı **SUMER sinemasında**

Dans kralı ve kraliçesi

FRED ASTAİRE - GINGER ROGERS'in

En son ve en büyük 1940 şaheserleri

BÜYÜK DANS

Filmde: MAXİE - GRIOLLO Tangosu - ONE - STEP ve TRES - MAUTARDE danslarını takdim edeceklerdir.

1914 - 1940'ın bütün Modern Danslarının filmi - Dans eden dünya... Bütün Modern Danslarının tarihçesi... Yerlerindeki evlerden aldırınız.

MELEK Sineması

BAYRAMDA DAİMA EN GÜZEL FİLMİNİ GÖSTERİR...

FAKAT BU DEFA ÇARŞAMBA AKŞAMI GÖSTERECEĞİ

BRODVAY GÜLÜ

Baş rollerde: TYRONE POWER - ALİCE FAYE - AL JOLSON

Film sizlere BÜYÜK CAZ ve BÜYÜK VALS'i unutturacaktır. Yalnız bu filme mahsus olmak üzere önümüzdeki Çarşambadan itibaren her gece suareler için numaralı biletler çimdiden ayrılır.

Yarın akşam senenin en büyük filmi 2 büyük Müsamere olarak

TÜRKÇE SÖZLÜ nüshası yalnız

FRANSIZCA SÖZLÜ nüshası yalnız

İPEK Sinemasında

SARAY Sinemasında

BİRDEN BAŞLIYOR

— Dünyanın en muhteşem Galası —

İngiliz İntelicens servisi - Fransız ikinci bürosu ile beynelmîel casus teşkilâtı karşı karşıya

VATAN SEVENLER - VATAN HAINLERİ

KADIN PARMAĞI - BİR İSPANYOL DÂNSÖZÜ - GİZLİ PAROLALAR - BATAN GEMİLER - BOĞULAN BİNLERCE İNSAN

CEBELÜTTARİK CASUSU

Baş rollerde: VIVIANE ROMANCE — ERİC v. STROHEİM ROGER DUCHENE

DİKKAT: Numaralı koltuklar bugünden alınmalıdır. Tel: İPEK - 44289 — Saray - 41656

Bu film cuma günü akşamı İzmirde Elhamra sinemasında da gösterilecektir.

Zelzele mintakasına daha 3 sıhhi heyet gidiyor

Felâket mintakasından dün İstanbula daha 150 kişi geldi

Erzincan ve havalisindeki zelzele felâketzedelerinden dün de şehrimize yüz elli kişi gelmiştir. Bunlardan eliden fazlası İstanbulda akrabaları olduğu cihetle onların yanlarına gitmiş, diğerleri de Kadıköy kaymakamlığı tarafından hazırlanan ev ve otellere yerleştirilmiştir.

Gelenlerin arasında beş de yaralı bulunmaktadır. Bu yaralılar Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmışlardır. Bugün felâket mintakasına hareket etmek üzere üç sıhhi heyet daha hazırlanmıştır.

Birinci heyet, Etiler hastanesi operatör muavini B. Zühtü, dahiliye asistanı B. Feyzi, iki hasta bıkıcı, iki hademe; ikinci heyet Haydarpaşa Nümune hastanesi operatör muavini B. İsmail Hakkı, dahiliye asistanı B. Fahir, iki hastabıkıcı ve iki hademe; üçüncü heyet operatör muavini B. Galip, dahiliye asistanlarından B. Fürtün, iki hademe ve iki hasta-

bakımdan mürekkeptir.

Dün pazar olmasına rağmen Vahi muavini B. Halûk zelzele felâketzedelerine aid işlerle meşgul olmuş, bî-hassa yeni tutulan evlere yerleşmeleri için idare etmiştir. B. Halûk, Edirne-kapı, Fatih, Aksaray ve Şehremini civarında felâketzedeler için tutulan evleri gezmiş ve alınan tedbirlerden memnun kalmıştır.

Halkevinde

Vahi B. Lâti Kırdarın riyasetindeki yardım komitesi dün, pazar olmasına rağmen, Eminönü Halkevinde meşgul olmuştur. Vahi B. Lâti Kırdar, Parti başkanı Tevfik Fikret Süley, B. Cevdet Kerim İncedayı dün öğleden sonra Halkevine gelerek Evde yapılan tiki kim faaliyetini tesbit etmek üzere alınan film esnasında hazır bulunmuşlardır. Filmin bir kısmı, zelzele felâketi için hazırlanan büyük filme eklenecektir.

DÜNYADA NELER OLUYOR?

İhtiyar ve alaycı bir maymun öldü

Bundan on sene evvel bütün dünyaya malûm iktisadi buhran istila etmesinden evvel her yıl Londra hayvanat bahçesinde iki milyon insan ziyaret ediyordu. Daha sonra ziyaretlerin sayısı azaldıkça azalmıştı. Maahaza son senelerde tekrar ziyaretçilerin sayısı artarak geçen sene gene iki milyon bulmuştur. Eğer senenin sonuna doğru harp başlamış olsaydı ziyaretçiler tarihî misli görülmemiş bir rekor rakamını bulacaktı. Bu sene ziyaretin ne olacağı belli değildir. Bahçenin masraflarından üçte ikisi duhuliyelerle temin olunmaktadır.

Yeni senenin ilk haftası bahçe büyük bir ziyas uğramıştır. Bütün ziyaretçilerin muhabbetini celbeden en ihtiyar şempanze

Oak vefat etmiştir.

«Çakı» m tavr ve hareketi bir hayvandan ziyade tam bir insana benzediğinden herkes kendisiyle alakadar oluyordu. Çakı gayet alaycı idi. Kendisine verilen muz ve portakalları soyduktan sonra kabuklarını hoşlanmadığı adamların yahut hayvanların suratına fırlatırdı. Gayet nişancı olduğundan attığı hedefe isabet ederd. Danışan son derecede hoşlanırdı. Kuvvetli hayvan fazla enerjisini dana yahut parmaklıkları sallamak ile sarfederdi. Odası kışın ısıtıldığı halde hiç bir zaman buna girmez ve açık havada yatardı. İhtiyar maymunun ölmesi Londrada âdetâ bir matem havası yaratmıştır.

Bu memleket böyle ağlar

Karışam kuşlara, gırgışam, ah oyl!

Katılam kurtlara, böğrüşem, ah oyl!

Kopam boralarla bağrışam, ah oyl!

Yurdu birbirine katam, Erzincan!

Hangi ses makbulün, vatan Erzincan!

Barutmuş harmanın; savrulur bağrım,

Kurşunlar yemedim; kavrulur bağrım,

Kavgam yok; ateşle çevrili bağrım.

Arka kalem idin, düştün Erzincan!

Âtalar eline geçtin Erzincan!

Bağrında gitti değil «Zeycan» di açan, (1)

Dağında kuş değil «Astıman» di uçan,

«Kerem» di, «Garip» ti yolların açan..

Yazın efsaneler yazan Erzincan!

Güzün gurbet gezen Erzincan!

..

Oy, akar uykumu durduramadım!

Oy, kara düşlerim yorduramadım!

Saate sabahı vurduramadım!

Yer, tatlı demierim bastı Erzincan!

Gök, çökmez damlarım yastı Erzincan! (2)

Döndü değirmenler: Taş taş üstünde,

Üvündü taneler: Baş baş üstünde,

Çevirdi çarkları: Yaş yaş üstünde..

Yağdı yaylalara «aman!» Erzincan!

Ağdı «Ağrı» lara duman Erzincan!

Toprak değil imiş, ateş imişin!

Meğer al alavmış güllün, yemişin!

Tadından tadana «Tutu!» demişin!

Yanar olduk çıra çıra Erzincan!

Tüter olduk kara kara Erzincan!

..

Ucu gönle çıkan yollar nerede?

Yazı-yâra çeken dallar nerede?

Avcu meyva kokan eller nerede?

Daldırma, gılı m-oldu kollar Erzincan!

Gelin mi verecek güller Erzincan?

«Fırat» mı? Ana mı?.. Uğunur ahtan, (3)

«Karasu» mu? Yavru mu?.. İler «Kemah»tan...

Kızlar ahtan olmuş, sazlar «Emrah»tan. (4)

Buladın kanlıları kara Erzincan!

Oldun baştan başa yara Erzincan!

Defne! Dağlar deli, bağlar bereli,

Umular tezgâhta kaldı gerili,

Mekikler candadır, nakış yaralı..

Gözlerde kalmadı merhem Erzincan!

Arzun can değil mi, verem Erzincan!

Zeki Ömer Defne

(1) «Zeycan ile Astıman» adını taşıyan bir aşk hikâyesinde Zeycan, Erzincan Beyi'nin kızıdır. Astıman da, Erzurum Beyi'nin tavassutu sayesinde sevgilisine kavuşabilen aşkıdır.

(2) Yasmak: İğmek, çöktirmek, dümdüz etmek.

(3) Uğunmak: Ağlıya ağlıya kendinden geçmek.

(4) Ah: Umut.

Edebiyatta yeniler mi, eskiler mi?

B. Mithat Cemal «sanata sövmekle girilmez» diyor

“Eğer sövmekle girilseydi edebiyat tarihinin yarısı mavnacılar, yarısı arabacılar ibaret olurdu..”

Genç edipler «Yaşasın tasfiye!» diye bağırıyorlar ama eskiler hiç o tarafı değil.

İsmi, tasfiyesi istenen edipler listesinde beşinci gelen «Üç İstanbul» müellifi Maçkadaki evinde ziyaret ettiğim zaman bende uyanan intiba bu oldu. Dışarıdaki soğuğa rağmen genç hikâyeciler Said Fak'ın «Kalorifer ve bahar» isimli eserini akla getiren ılık havalı bir odada sırtını geniş divanın yumuşak yastıklarına dayayarak oturma şekillerinin en rahatı ile ağır ağır çayını içen ve arada sırada benden gençler hakkında malûmat istiyen kıymetli edip, haşarı çocuklar tarafından ayağının altına karpuz kabuğu konduğundan tamamen bîhaberdi.

Kendisine işin mahiyetini anlatmak için bir çok izahat vermek zarurîti hasıl oldu. B. Mithat Cemal ben dinlerken bir taraftan çayını içiyor, bir taraftan da:

— Demek kadro harici yapıyorlar.. Tuhaf şey... Allahallah... Kadro harici ha... Tuhaf şey... gibi kesik kesik hayret sözleri talâffuz ediyordu.

Sonra birden canlandı:

— «Kara liste» vakasında, ben, Halid Fahrinin oğlu Gavsî'nin dirayeti sevdim: beş dakikada meşhur oldu. Babasının, yirmi senedenberi şiir yazarak, tercüme yaparak edinemediği şöhreti oğlu bir nara atarak kazandı.

— Gençlerin edebî sahada tasfiye istemeleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Bu bir şaka olsa gerek!

— Bîlâkis çok ciddi!

— Zannetmem. Bu çocuklar kaç yaşında?

— 20, 25 şer yaşında. İçlerinde biraz daha fazla olanları da var.

— Bu yaştaki adamların böyle bir sözü ciddi söyliyebileceklerine inanmak istemiyorum. Fakat madem ki siz en samimi sesinizle «ciddidir» diyorsunuz, ben de en büyük hayretimle «ciddimiler» diyerek ve alaycı bir tavra bırakarak onlara derim ki sanatta bir yere oturmak, kendinden evvel oturana kaldırmakla değil, eser yazmakla olur. Biliyorsunuz ki Emile Zola işe Victor Hugo'yu beğenmemekle başladı; fakat ona sövdü diye meşhur olmadı, Rugon - Maçquart'ları yazdı diye meşhur oldu. Meselâ işte Baude-

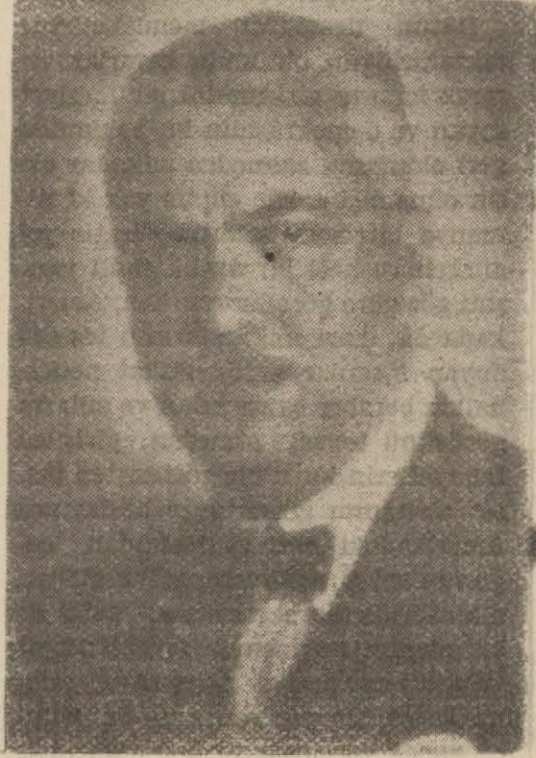
laire... Kendi şöhretini yapmak için başka şöhretlere çatmadı; eser verdi; ve bu eserin karşısında Hugo: «Edebiyata yeni bir ürpeme getiren şiir» diye hayretini saklayamadı; Kıbrın kalın ve kaba heykeli olan Hugo...

Bu çocuklar da kara liste, ak liste yazacaklarına eser yazsalar... Ama sahici eser yazsalar... Meselâ şu kara listenin mürekkebinde ne kadar eser çıkardı! Ama eser için mürekkep kâfi değil, adam da lâzım... Bu gençler, başkalarını öldürmeğe uğraşacaklarına, bir karanlığın içinde cenin olup kalmaktan kurtulmağa çalışsalar daha zeki bir iş görürlerdi.

Gençler kahveyi, klübü bırakıp kitaba, mektebe tahammül etsinler; o zaman yaşlılar nisyânın siyah listesine, böyle ite kaka değil, kendiliklerinden girerler. Servetifünun'un üçüncü, dördüncü adamı olan Şuayb bile evinden bütün bir hafta çıkmıyarak çalışan bir adamdı. Akif 30 sene yazdı, 50 sene okudu.

— Siz bugün edebiyat âleminde bir isimsiniz. Nazarı dikkatî nasıl cebettiniz?

— Edebiyatta kendimin bir isim olduğumu söylemeyin, memleketimin hesabına kahrırlanırım. Yalnız, sanatta sahici adamların isimleri meşhûr kalmaktan nasıl kurtulur, onu anlatayım: Bir gün tramvayda idim. Önumdeki başsız, yuvanlı adamın, bir çok baktıktan sonra Cenab Şahabeddin olduğunu gördüm. En kala-

B. Mithat Cemal

balık yerde, en uzak noktada daima en evvel gördüğüm Cenab Şahabeddini, o gün, önümde oturduğu halde, niçin hemen tanıyamamıştım, biliyor musunuz? Önumdeki mecmuaya bütün yüzü eğildiği, elindeki bir manzumede başı kaybolduğu için!

Fak gözlerle her şeyin üstünde yasar görünen, her esere bir nebze bakıp geçen Cenab Şahabeddin'in, böyle, bütün kafası içine düştüğü yazıya şaşıtm. Sesimi duyunca Cenab döndü:

— Ben de şaşıtm, dedi. Bu ne nefis şiir...! Bu Faruk Nafiz kim?

Ve, her şeye avucunda sakladığı bir tebessümle gülen Cenab, o gün heyecanın beyaz dudaklarıyla şiir bana okuyor, «Canım, bu Faruk Nafiz kim?» diye soruyordu. Ve o günden itibaren Faruk Nafiz'in her şiiri çıkınca, bütün bir memleket bu suali soruyordu. İsimlerini eskilere tebliğ etmek isteyen gençlerin yapacakları şey «Söven Gavsî» olmaktan ziyade, «Yazan Faruk» olmaktır. Sövmekle sanata girilseydi, edebiyat tarihinin yarısı mavnacılar, yarısı da arabacılar ibaret olurdu.

— Genç ediplerden mürekkep olan beyaz listedeki isimler hakkında fikriniz nedir?

— Beyaz listede adı geçen «Said Fak» i yazılarıyla tanıdıktan sonra kendini öğrenmek ihtiyacını duydum. Çünkü bu gencin yazılarında bir kültür sezmişim. Ve, Grenoble üniversitesinde okuduğunu duyunca, memleketimin hesabına, nikbin oldum. Stendhal'ın memleketinden dönen bu genç onun kafa hemşerisi idi. Halid Fahrinin oğlu, kara liste, ak liste yazmakla kıymetli zamanlarını harcıyacagına bu arkadaşından istifade etmeye baksa daha iyi eder. Kabarmakla manâ yok. İç hava dolu olan davaları, zaman, bir fiskeyle, hakikî hacimlerine irca eder.

— Gençlerden başka kinleri beğeniyorsunuz?

— Orhan Seyfiyi, Peyami Safayı, Falih Rifkîyi, Nazım Hikmeti!

— Bunlar genç mi?

— Maatteessüf genç!.. Bunları eskiten gençler çıkmadığı için bunlar, maatteessüf, öldükten sonra da genç! Orhan, heceye, bir «Rübâbî Şikeste» verdi: «Gönülden eserler». O, kendini göstermek için değil, kendini bulmak için yazar. Sonra ismi ne kadar genç, ne kadar kelimesiz!

Sonra Peyami Safa... Onun yazıları, ufkunda bacalar ürperen bir fabrikalar diyarıdır; asrının onun yazısında görürüm. Her sabah güneşle beraber yeniden doğan bir yazı.

Sonra Falih Rifkî, Nazım Hikmet... Yirmi senedenberi bir türlü eskimiyorlar.

Fakat bu mevzuun bu kadar ciddi-yete tahammülü yok. İşin alaylı tarafına gelelim. Sahiden Halid Fahrîyi kara listeye sokan Gavsî Ozansoy Halid Fahrinin oğlu mu?

— Evet oğlu!

— O halde, oğlu babasını edebiyattan çıkardığı gibi babası da oğlunu edebiyata sokmasa!

Şevket RADO

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Finlândiya Reiscümhuru Klöstî Kallio

Sovyet - Fin harbi devam ediyor. Finlândiya Reiscümhuru Klöstî Kallio geçenlerde dünyaya hitaben bir beyanname neşrederik yardım istedi.

Kallio aslen köylü bir ailenin çocuğudur. Kendi mesaisiyle şimalin buzlu ve sarp muntakalarında geniş bir eraziye sahip oldu. Bu arada devlet işlerindeki mümtaz mevkile beraber, köylü âdetlerini, samimiyetini, açık sözlülüğünü muhafaza etti. Kallio ailesinin samimi muhtidinde küçük bir burjuva hayatı sürer: Debdebe ve âliyiştin hoşlanmaz. Zarif bir ev kadını olan karısı madam Kallio'nun en büyük zevki Reiscümhurun basit yemegini kendî elile hazırlamaktan ibarettir.

1918 de Mannerheim, Rusları mağlûb ettikten sonra Sovyetler Finlândiyada mühtiş bir propaganda faaliyetine geçmişlerdi. 1929 da komünistlerin fazla ileri gitmeleri bir aksülâmele sebep oldu. Bir küçük şehir olan Lapua'da Moskova'nın ajanları ağır bir hezimete uğradılar. Bu hareketten komünizme karşı «Finlândiya sürgüsü» ismi verilen bir mücadele teşkilâtı doğdu ve komünistlere arka arkaya darbeler indirdi. Maamafih bu mücadele kadrosu içle-

den çıkan birkaç faşist elemanın ifratı kaçmaları, liberallerle sosyal demokratların hoşnutsuzluklarını muht oldu ve fikirler umumî nizâmı her tehlikeye karşı korumak için siyasî muhafazakâr bir zümrenin kurulmasına doğru meyletti.

1931 de yeni Reiscümhur Svinhufrud çifci partisi lideri Kallio'yu hükûmeti teşkil memur etti. Hareketleri açık ve samimi, ağzını yalnız söylemek söz olduğu zaman açan, ve sözünü sakıncıyan bu enerjik adam, parlâmentoda uzun zamanda, beri nazarı dikkatî çekiyordu. Kallio hükûmeti kurmaya çalışırken birçok müşkülâtla karşılaştı. Lapua'nın mutaassıp mürit sağları, hükûmeti kurmasına mani oldular. Bundan bir müddet evvel Diète adlı reislîğine seçilen Kallio mevkilini muhafaza etti.

Nihayet 1936 da Meclis yenilendiği zaman Kallio ilk kabinesini kurdu. Birkaç ay sonra devlet reisinin vazife müddeti dolunca 1 mart 1937 de Cümhurreislîğine seçildi.

Bugün Kallio, dürüstlüklerle tanınan Finlerin en namuslu, en temiz siması addedilir.

Rodezya da İngiltereye gönüllü gönderecek

Lusakas 14 (A.A.) — Meclisin açılışında şimalî Rodezya valisi, Rodezyanın, talim görmek üzere şarkî Afrikaya pilot göndereceğini haber vermiştir. İngiliz ordusunda harbetmek üzere Avrupaya gönüllü gönderilmesi için de, keza bir proje yapılacaktır.

Hükûmet Rodezya tarafından Büyük Britanyaya teklif ve bidayette 52,000 İngiliz lirası olarak tesbit edilen yardımı, 200,000 İngiliz lirasına iblağ etmiştir.

Lituanadaki Almanların nakli

Kaunas 14 (A.A.) — Lituanadaki Alman ekalliyetlerinin Almanya nakilleri şartlarını tesbit etmek üzere bir Alman heyetinin Kaunasa geleceği bildirilmektedir.

Rus - Japon müzakeresi

Moskova 14 (A.A.) — Japon ve Sovyet komisyonları dün Moskovada, ikinci defa toplanmışlardır. Sovyet murahhasları Japonlara Sovyet hükûmetinin Japon muhtırasına karşı mukabil tekliflerini tevdi etmişlerdir.

Erzincan felâketzedeleri

Merdiven yıkılmıştı. Alt katın damına oradan da bahçeye atladık...

B. Mustafa Hatunoğlu

— Felâket gecesi mutadım veçhi-
le, saat 9,5 la 10 arasında yatmışım.
İki katlı evimizin üst katındaki orta
odada yatıyordum. Evde refikamla
ikimizin dışında başka kimse yoktu. Sokağ-
ımızdaki evlerin çoğu, valdeme, kar-
deşlerime ve diğer akrabamıza aitti.
Ben, derin bir uykuda idim. Bir ara-
lık somyalı karyola şiddetle sarsıldı
ve bu sarsıntının tesirile birdenbire
yere yuvarlandım; refikam da aynı
sarsıntı ile benim üzerine yuvarlan-
mıştı. Biran içinde vukua gelen bu
sarsıntı ile tehlikeyi kavramışım.
Üstümüze tavanın çökmesi ihtima-
lini düşünerek ve tehlikeyi tahfif et-
mek düşüncesiyle refikamı karyolanın
altına soktum.

Tam bu sırada ikinci bir sarsıntı daha oldu ve yatak odamızı merdiven başı arasındaki bğdadlı duvar yıkıldı. Bu yıkılma keyfiyeti o kadar apansız oldu ki enkaz ayağımın üzerine yıkıldı, çekemedim. Fakat gariptir; bu sarsıntıya rağmen odada dşöme ve karyola devrilmeydi, yerlerini muhafaza etti.

Bizi uykudan uyandıran ilk sarsıntı şakulî, ikinci sarsıntı da ufki idi. Bu esnada merdiven de yıkılmıştı; üçüncü bir zelzele ile odanın döşemesi yıkılabilir. İkinci sarsıntı ile karyolanın bitişigindeki duvar sokak üstüne yuvarlanmıştı.

Yıkılan duvar aralığından alt katın damına çıkabilmeğe imkân vardı. Bitiün kuvvetimi topladım, ayağımı enkaz altından kurtarabildim. Ayağım, yaralanmıştı. Açılan duvar deliğinden alt katına damına, buradan da yalın ayak, üstümüzdeki elbise ile bahçeye çıktık. Bahçeye çıktığımız zaman her taraftan feryadlar, iniltiler, vaveylâlar yükseliyor; bu feryadlar arasında: «Sağ mısın?», «Anneçığım!», «Babacığım!», «Evladım!» gibi boğuk, hıçkırıklı hitaplar geliyordu.

Kar başlıyor

Bu esnada büyük bahçemizin bir tarafında kardeşlerimden birini gördüm; oturmuş yıkılan evinin enkazı üstünde ağlıyordu. Hepimiz çıplak ve çorapsızdık; bahçede evvelce yağın karın üstüne basıyorduk; bu sırada rüzgâr şiddetlendi ve tekrar kar yağmağa başladı, bunun tesirile de titremeğe başladık. Diğer bir biradede seksen yaşındaki annemin oturduğu ev yıkılmamıştı. Fakat evin içine girmeğe sokağa dökülen enkaz mani oluyordu. Kardeşlerimden birle pencereyi söktük. Evin içine girdik. valideyi dışarıya çıkardık ve annemin evinden çıkardığım yorgan, yatak ve diğer eşya ile barınacak bir yer kurduk; kadınları buraya soktuk.

Biz, bu işlerle meşgulken istimdad feryadları daha acı ve kuvvetle yükseliyordu. Komşularımızdan Malatyalı Kâzım isminde bir genç vardı, henüz yeni evli idi, bu adamcağız yarı beline kadar toprağın içine gömülmüştü. Karısı bir hayli uğraşmıştı. Bu bedbaht kadın kocasını kurtaramayınca bizden istimdad ediyordu. Fakat elimizde kazma, kürek gibi vesait yoktu. Bizler de yaralı,

yorgun ve takatsizdik. Zavallının üstüne yıkılan enkaz yığınıni kaldıramadık. Bir şey yapamıyorduk. Zaten kimi, hangi felâketzedeyi kurtarabilirdik? Çöken evlerin altında kalanlar; bir, beş, on kişi değildi. Yüzlerce insan; erkek, kadın, çoluk, çocuk iniliyor, çırpınıyordu... Bir ana, baba; bir kıyamet günü idi.

Zavallı Malatyalı, bağıra bağıra; feryadlarını bize ıstıttire, ıstıttire öldü! Kardeşlerimden Ahmedin evi yıkılmış, üzerlerine dam çökmüştü. Güç kendilerini kurtarabilmişlerdi. Ahmed, çocuklarından birisini, karısı da diğer bir çocuğunu kurtarmıştı. Fakat üç, beş ve sekiz yaşlarındaki çocuklarından üçünü kurban verdiler; zavallı yavrucakların ülülerini bir gün sonra çıkardılar.

Askerin yardımı

Erzincan, 36 mahalleye taksim edilmiş bir şehirdi; kışla, şehrin şimal tarafında ve bir yamaçtadır. Bu saha zelzeleden mahfuz kalmış, kışla yıkılmıştır. Bunu da ancak, sabah olduktan sonra anladık.

Sabah olunca erkenden kıladaki asker imdadımıza koştu, kurtarma ameliyesine kışlaya en yakın taşçı mahallesinden başlamışlardı. Fakat yaralılar, felâketzedeler o kadar çoktu ki baştan başa harabezare dönen geniş şehir içinde bu muazzam enkaz yığınının neresinde canlı insan bulunduğunu anlamak kabil değildi. İmdada gelen asker, bütün felâketzedeleri kurtarmağa kifayet etmiyordu. O gün, kışladan şehre inen asker, Taşçı mahallesini ve Kemah caddesi kısımlarındaki yaralıları kurtarmakla meşgul oldu. Bir gün sonra da çivardan topçu piyade kuvvetleri yetişti... Bunlar, daha geniş bir sahada kurtarma ameliyesine başladılar. Askerin felâketzedeleri tahlis için gösterdiği gayret ve faaliyet çok büyüktür. Biz, felâketten sonra altı gün mümkün mertebe tedarik edebildigimiz çadır içinde barındık.

Yıkılmamış ancak bir iki bina kaldı

Erzincanda hemen yıkılmamış bina kalmamıştır. Yalnız şehrin şimal tarafında valinin ikametgâhı, eşraftan B. Mehmed Alinin evi yıkılmadı, daha yeni yapılan birkaç bina... Bir de Kemahlı Lâtime ait yeni yapılan üç mağazaya da bir şey olmadı. Fakat zavallı lâtîfin cesedi de enkaz arasından çıkarıldı. Erzincanda yıkılmadık cami kalmamıştır, Erzincan, şimdiye kadar üç, dört şiddetli zelzeleye maruz kaldığı halde bu tarihin camilere bir şey olmamıştı. Hatta Akkoyunlar zamanından kalma 600 senelik Ulu cami de bu son hareketi arza mukavemet edemiyerek yıkılmıştır.

Bundan başka yine tarihi binalardan olan Hacı İzzet paşa camii de ki evkaf tarafından tamir ediliyordu; çökmüştür. Mekteplerden de hiçbir kalmadı.

Seksen yaşındaki annem, Erzin-
da bu kadar şiddetli olmamakla be-
raber bundan 60 sene evvel yine bir
zelzelelerin büyük tahribat yaptığını
söylüyor. Fakat o zaman camilere,
büyük binalara bir şey olmamış, an-
cak bu zelzele de şehirde hayli tahri-
bata sebep olmuştur. Şehir, şimdi
mevkinde değil, Fırat kenarında
imiş. O zaman birçok binalar yıkıl-
dığından yeni tesis edilen şehri biraz
daha yukarıya almışlar ve şimal ta-
rafında kurarak Fırat kenarını terk-
etmişler... Lâkin o vakit, şehir için
yeni bir saha intihap ettikleri sırada
bu tercih, bir tetkik mahsulü değil-
di. Gelişigüzel diğer bir sahayı seç-
tikleri şimdi anlaşıyor.

Yiyecek ve sihhî yardım

Sabah olunca, ilk şaşkınlık geçince, sağ kalanlarımız, kendi evlerinin enkazını eşeliyerek evlerindeki yiyeceklerden ölmeyecek kadar bir şey tedarik edebildik. Bir gün sonra da
(Devamı 10 uncu sayfede)

Yazan : (Ahmed Emin Yalman)

Amerikalılar harekete, mücadeleye bayılan adamlardır. Delice bir merakla takip ettikleri futbol, beyzbol, boks maçları, nihayet hakiki mücadelenin bir taklidinden ibarettir.

Milyonlarca insan birbirinin boğasına sarılarak bütün bir kıtayı sahici bir boğuşuna meydanına çevirince Amerikalıların böyle bir manzarayı derin bir heyecana seyretmeleri ve mücahedelelerde şu veya bu tarafı tutmalarını çok tabiidir. Bütün bitaraflık lâkurdılarına rağmen Avrupa harbine karşı cidden bitaraf sayılabilecek bir tek Amerika yoktur.

Amerikada çokluk candan demokrasilere taraftardır. Amerikan varlığını temeli hürriyettir. Bütün noksanlarına rağmen Amerikan devlet gemisi ancak serbes ve geniş münakaşa sayesinde selâmetini ve hızını muhafaza edebilmektedir. Amerikalıların çoğu hürriyeti zincire vuran rejimlere düşmüştür. Bundan başka inkışaf halinde bir iktisadî sistem sıfatıyla de Amerikanın, dünya üzerindeki barış ve emniyet hüküm sürmesi ne ve yarının hesap edilebilir bir halde olmasına derin bir alâkası vardır. Tecavüzü iş edinen memleketler bu itibarla da Amerikanın tabii düşmanlarıdır.

Çokluğun bu açık meyline rağmen Amerikada diğer tarafı tutan azınlık eksik değildir. Yalnız garibi şu ki sayıları yirmi iki milyona varan Alman aslından Amerikalıları bu azlıklar arasında sayamayız. Geçen harpte Almanya tarafını tutan Amerika Almanlarının çoğu bugünkü Alman rejimini benimsemiyorlar, aksine olarak rejimin hürriyeti yıktığına ve hakiki Alman kültür ve ilmini kökünden baltaladığına kail buluyorlar. Amerikada Almanca olarak çıkan Newyorker Staats Zeitung gibi belli başlı gazeteler, harbi Almanlığa karşı değil, Almanları ezen bir sisteme karşı açılmış bir hareket diye karşılıyorlar. Bunların lisansı, diğer Amerika gazetelerinin lisansından farksızdır.

Şikagonun şimalinde Millvankee şehri vardır ki Alman dil ve kültürünü tamamen muhafaza etmiştir. Son Amerikada bulunduğum sırada bu şehre yolum düştü. Gördüm ki halkın umumi hisleri tarihi Almanlıkla beraberdir, fakat bugünkü rejimlerini Alman varlığının tabii bir ifadesi diye benimsemekten uzaktırlar.

Amerika Almanları arasında nazi hareketini Bund adında bir teşekkül temsil etmektedir. Amerikalılar bu teşekkülün çalışma hedeflerini hiç beğenmemekle beraber buna karşı hiç bir cephe hücumu yapmamışlardır. Hatta Bundun toplantılarını halkın hücumundan korumak için daima polis kordonları kurmuşlar ve Amerika vatandaşlığı sıfatını taşıdıkları halde Alman menfaatine bağlı olduklarını gizlemeyi bir takım, adamların Amerika aleyhindeki atıp tutmalarına seyirci kalır gibi görmüşlerdir. Fakat Amerika kongresinin hususî bir encümeni, bu davayı bambaşka bir bakımdan ele almıştır. «Amerikalılığa uymayan faaliyetleri» araştıran bu encümen, komünizm hareketile beraber Bundun faaliyetleri hakkında da çeşid çeşid şahitler dinlemiş ve duyduklarını günü gününe gazetelere vermiştir. Bu arada Bundun reisi Fritz Kuhn adında bir adamın teşekküle alt paraları kullanarak ne gibi bir hayat geçirdiği, evli olduğu halde önüne gelen kadına nasıl evlenme teklifleri yaparak iğfal ettiği meydana çıkmıştır. Neticede Bund Amerika'da güya propaganda yapmak için kurulmuş iken, Alman davası hakkında köşede, bucaкта ne kadar dostluk varsa bunlardan çoğunu yoketmeğe sebep olmuştur. Kuhn de fikirlerinden dolayı değil, Bundun para-

larını zimmetine geçirdiğinden dolayı yedi sene hapse mahkûm edilmiştir.

Bütün demokrat memleketlerde diktatörlüğün bir anda kararlar vererek icraata girişmesini bir meziyet sayan ve demokrasinin bu bakımdan geri olduğunu zanneden adamlar eksik olmamıştır. Hiç şüphe yok ki Almanya birçok sahalarda süratle yol alırken ve hele bir aralık silâh yarısını göz göre göre kazanırken, Amerika da nazi mikroplarının tesirini duyan insanlar vardı. Fakat netice, halkla beraber çalışmadan ve onların görüşünü temsil etmeden girişilen faaliyetlerin kuru bir gösterişten ibaret olduğunu göstermeğe başlayınca Amerikadaki nazi dostlarından çoğunun gözü açılmıştır. Bu gibiler diktatörlük hareketlerinin, belki de bir dönüm noktasında fevkalâde bir vaziyete muvakkat deva olabileceğine, fakat bundan sonra devam edince ancak tecellisiz ve kof mahiyette işler yaptığna ve memleketin yarısını bedel diye ödediğine kail olmuşlardır.

Diğer ifrat hareketi olan komünizme gelince hiç şüphe yok ki komünizm Amerikada çok gayretle çalışmış ve çok taraftar kazanmıştır. Eski din bağları sarsılırcan, komünizm moda halinde bir din şeklinde ortalığı tutmuş ve birçok boşlukları doldurmuştur. Eskiden serbes görüş-lü fikir adamları diye tanıdığım bazı muharrirler arasında öyle komünistlere rasgeldim ki Amerikan ıstıktlâli fikrini bile feda etmekte tereddüt etmiyorlardı. Yarın Rusya'nın idaresi altında kurulacak bir dünya federasyonunda Amerikanın bir halka halini almasını hoş görüyorlardı. Saplanmış bir itikadın nasıl din tasassubuna benzer şekiller alabileceğini ve olgun bir fikir adamının görüş kudretini nasıl yokedebileceğini bu adamlarda gördüm. Hiçbir mesele hakkında şahsî fikirleri yoktu. Akıllarını hiç kullanmıyorlardı. Yani bir vaziyete dair henüz Moskovan emir ve işaret gelmemişse hiç ağızlarını açmıyor, münakaşadan kaçıyorlardı.

Kongrenin Amerikalılığa lâyük olmayan hareketlerle meşgul olan encümeni komünizm ile de uğraştı. Şunu ortaya koydu ki birçoklarının samimi bir içtihad meselesi diye gösterdikleri vaziyet, yabancını bir memleketin emellerine körü körüne âlet olmaktan başka bir şey değildir. Encümenin neşriyatı, aklı kullanmak kudretini henüz kaybetmiyen birçoklarının gözünü açtı. Sovyetlerin Almanya ile birleşmesi, hiç şüphe yok ki daha derin tesirler yaptı ve Amerikadaki komünizm hareketinin hıznı her vakit için kıldı. Eskiden ileri bir fikir hareketi ve bir kurtuluş ideolojisi karşısında olduklarını sananlar, geri bir yabancı emperyalizmin ajanı ve âleti haline indiklerini farkettiler.

Hele Finlândiyaya karşı olan teca-
vüz, henüz açılmamış olan gözleri
tamamile açtı. Küçük bir milletin,
varlığını ve istiklâlini, büyük çeşitte
bir milletin tecavüzüne karşı koru-
ması ve ölesiye çarpışmayı göze al-
ması, her vakit, her yerde sevgi ile
karşılanacak bir manzardır. Fakat
Amerikanın Finlândiyaya ayrıca hu-
susî bir bağlılığı vardır.

Amerika dünyanın her memleketi-
ne borç para vermiş, hepsi de sonun-
da borçlarını ödememişlerdir. Ame-
rikalılar aptal yerine konulmalarına
çok kızmışlardır. Amerikaya karşı
taahhütlerini tutmayan memleketle-
re bir daha borç para verilmemesi
hakkında ayandan Conson tarafın-
dan hazırlanan kanun, Amerika kon-
gresinden hemen hemen rey birliğile
çıkmıştır.

Bu kanunun şümulü haricinde ka-
lan iki memleket vardır ki Türkiye

ile Finlândiyadır. Finlândiyahılar, senelik taksiti 242,000 dolar tutan bir borcu günü gününe ödemek suretile borç ödeyen biricik memleket mevkiini kazanmışlar ve bu mevkiilerinden büyük ölçüde istifade etmişlerdir. Helsinki belediyesi Nevvyorkta otuz milyon dolarlık bir istikraz yapmış, bunu Finlândiya hükümetinin diğer istikrazları takip etmiştir. Finlândiya, tecavüzü uğrayınca resmi İmport and Export bankası kendi teşebbüsile derhal on milyon dolarlık bir kredi açmıştır ki o sırada Finlândiya dünya yüzünden silinmek tehlikesine maruz bulunuyordu ve malî ölçü ile hiç kredisi yoktu.

Son gelen Amerika gazetelerinde okuduğuma göre Amerikalılar, yapılan tecavize o kadar kızmışlar ve Finlandiyalıların kahramanca mukavemetini o kadar beğenmişlerdir ki kongre bitarafılık kanununu Finlandiya lehine değiştirmek, yüz yirmi beş milyon dolarlık yeni bir ikraza girişmek, Finlandiyanın son verdiği 242,000 dolarlık taksiti geri vermek belki de eski borcu tamamille silmek yolunda bir cereyan açılmıştır.

Amerika bahriyesi Finlândiyaya 44 tayyare hediye ettiği gibi bitaraf-
lık kanunu tadil edilince 400 tayya-
re ve 400 Amerikan pilotu gönderile-
ceği hakkında da bir rivayet çıkmış-
tır.

Amerikanın Finlândiyaya karşı tuttuğu yol şunu gösteriyor ki Amerikalılar sporcu adam ruhunu harici siyasetten uzak tutamıyorlar, gürlütiye karışmamak yolundaki bütün kararlarına rağmen neticede hislerini mağlûp oluyorlar. Amerikanın birtarafılığına en çok taraftar olanlar bile şunu inkâr edemiyorlar. Eğer İngiltere ve Fransa mağlûp olmak istidadı gösterirse ve Amerikanın fleride Alman hegemonyası ile tek başına karşılaşması tehlikesi hasıl olursa Amerika gegen defa yaptığı gibi mutlaka bu harbe de karışacaktır. Bunların yegâne ümidi, İngiltere ve Fransasın tek başlarına Alman rejiminin hakkından gelmeleri ve Amerikanın karışmasına lüzum kalmamasıdır.

Yalnız harp vaziyeti ne şekil alırsa alsın, şurasına şüphe yoktur ki Amerika bu defaki sulh müzakeresini seyirci kalmayacaktır. Takip edeceği yol da, galip gelenlerin kin ve ihtiraslarını mağlup olmalarını, her millete müsvi surette yaşamak imkânı verecek bir barış ve anlaşma kurulmasını ve bu kadar fedakarlıktan sonra dünya yüzünde nihayet hakiki bir emniyet hükmü sürmesini temin etmekten ibaret olacaktır.

Ahmed Emin Yalman

Adanada kış sporları

Adana (Hususi) — Toroslarda kar, artık bütün araziye kaplamıştır. Bu münasebetle Adana Halkevi kış sporları kolu bugünlerde Toroslara çıkarak kayak sporları yapacaklardır.

AKŞAM					
Abone ücretleri					
	Türkiye		Ecnebi		
SENELİK	1400	kuruş	2700	kuruş	
6 AYLIK	750	,	1450	,	
3 AYLIK	400	,	800	,	
1 AYLIK	150	,	—	,	

Posta İttihadına dahil olmayan ecnebi memleketer: Senelliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Zilhıccce 5 — Kasım 69

S. İmsak	Güneş Öle	İkindi	Akşam	Yatsı	
E. 12,35	2,20	7,19	9,46	12,00	1,37
Va. 5,38	7,24	12,23	14,50	17,04	18,40

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Posta pulu yüz yaşında

Pul yokken posta parası mektubu alan tarafından ödenirdi

Eski zamanlarda mektup nakli o kadar zor bir işti ki bundan ancak hükümdarlar istifade ederlerdi.

İngilterede çıkan ilk posta pulu

Posta pulu bundan tam yüz sene evvel, 10 kanunusani 1840 da İngilterede ihdas edilmiştir. Pulun ihdası posta tarihinde esashi bir inkılâp vücuda getirdi. O zamana kadar dünyanın her tarafında posta pa-

rası mektubu alan tarafından ödenir, verilen para yolun uzaklığına göre artardı. Mektup ücretini zarflar üzerine yapıştırılacak bir etiket mukabilinde evvelden ödemek fikrini Rowland Hill isminde bir İngiliz ortaya atmış, bu zatın fikri İngiliz hükümeti tarafından tatbik sahasına konmuş, pul çıkarılmıştır.

İngilterede çıkarılan ilk pulun üzerinde kraliçe Viktoryanın resmi vardır, siyah zemin üzerine işlenmiştir, kenarları tırtılsız ve bir penny kıymetinde idi. Bundan evvel İngilterede, üzeri posta nakliyatını tasvir eden resimlerle süslenmiş gene bir penny kıymetinde zarflar kullanılırdı.

Pul usulünü 1843 de Zürih ve Berne Kantonları kabul etti. Sonra Brezilya, Finlandiya, Bâle Kontluğu, 1847 de Birleşik Amerika postalarının da pul kullanılmaya başlandı. İlk Amerika pulu üzerinde Franklen'in resmi vardı. 1849 da Fransa iki pul resmî verdi. 1849 da Fransa iki pul resmî verdi. 1849 da Fransa iki pul resmî verdi.

Bugün bütün medenî memleketler beynelmîl posta ittifadına girmiş bulunuyor ve senelerdenberi pul mekârları yeni çıkmış veya dünyada mikdarı azalmış pulları elde etmek için akla hayale gelmeyecek fedakârlıkları göze alıyorlar.

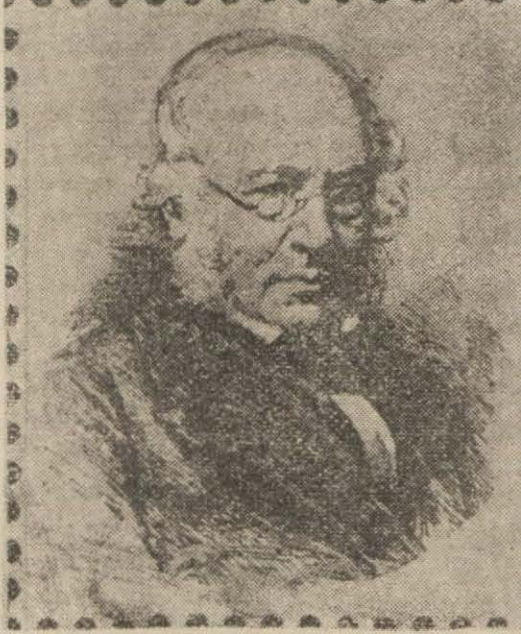
Eski devirlerde posta nakliyatı

Pul dünyada henüz yüz senedenberi kullanılıyor. Halbuki postanın tarihi beşeriyetin pek eski devirlerine kadar uzanır. Bugün 12,5 kuruşluk bir pul mukabilinde dünyanın öbür ucundaki ahabınıza şayanı hayret bir sürat ve isabetle giden mektuplar bir zamanlar insanlar tarafından taşınıp, gönderilene vâsil olması bir talih eseri addedilirdi. Mektup nakli o kadar muazzam bir işti ki bundan ancak hükümdarlar istifade edebiliyorlardı.

Posta naklinin ne zaman başladığını beşeriyet hatırlayamıyor. Kitabı Mukaddeste Mısırlı posta taşıyıcılarından bahsedilir. Eski Mısırlılar ve Asurlularda posta hizmeti mevcut olduğu zannedilmektedir.

Tarihçi Hérodote, İran hükümdarı Keyhusrev'in milâddan beş yüz sene evvel doğru Lidyalılara harbe girişmeden önce memleketle muhaberatı temin maksadile bir teşkilât vücûda getirdiğini, Ege sahilleri ile Perépolis arasında haber taşıyacak atlılar için bir günlük mesafelerle 111 konak tesis ettiğini nakleder. Serhas, Salamin mağlubiyetine uğradığı zaman kara haberi atını her menzilde değiştiren bir süvari ile memleketine ulaştırmıştı. İranlıların kılavuçları da posta hizmetinde kullandıkları söylenir.

Eski Yunanlılarda hususî posta taşıyıcıları vardı. Makedonya kralı Filip ve oğlu Büyük İskender memleketlerinden haber almak için posta servisleri kurmuşlardı. Golvahlar haberleri menzilden menzile başkalarına devreden postacılar kullanırlardı. Posta teşkilâtını halka teşmil eden Romalılar olmuştur. Onların merkezle vilâyetler arasında işliyen muntazam posta servisleri vardı. Bugünkü posta teşkilâtının ana hatları Romalılardan alınmıştır. Mektuplar ev-

Posta pulu fikrini ilk ortaya atan Sir Rowland Hill

Eski zamanlarda mektup götüreri iki atlı

velâ atılırlar, sonra posta arabaları vasıtasile nakledilmiştir.

Eski zamanlarda posta sürat rekorları

Bugün trenden tayyareye kadar en süratli vasıtalarla bir taraftan bir tarafa çarçabuk nakledilen mektuplar, eski devirlerde bin zahmetle ve pek ağır olarak yol alırdı.

Eski Roma zamanında Antakyadan İstanbula hükümet postası 6 günde gelmiş, 190 kilometre kadar bir mesafenin bu kadar kısa zamanda katedilmesi, o zaman her tarafta hayret uyandırmıştı. Sezar Romadan Rhon civarına sekiz günde haber göndermiştir. Maximin'in öldürüldüğü haberini Aquileja'dan Roma'ya getiren haberci bu mesafeyi at değiştire değiştire dört günde almış, günde 200 kilometre katetmesi şayanı hayret bir sürat olarak kabul edilmiştir.

Milâddan sonra 69 senesinde Belçikada ihtilâl çıktığını bildirmek için Roma'ya giden haberci günde 240 kilometre süratle ilerliyerek bu mesafeyi 9 günde almıştır. O zamanki vasıtalarla göre bu sürat hakikaten mühimdir. Fakat haber götürmek için yapılan süratli yolculukların rekoru Drusus'un hastalandığı haberini Germanyadan Paviaya götüren haberciye aittir. At değiştirerek 24 saatte 290 kilometre yol almıştır ki bu ancak yolun birçok kısımlarında dörtmala gitmek, hayvanları öldürünceye kadar sürmek ve üç hayvanı çatlatmak şartile mümkün olabilmiştir. Romalılar zamanında normal yolculuk süratli günde 60 kilometre kadardı. Buna mukabil Orta çağın ilk devirlerinde kuryeler ancak 20 - 30 kilometre katederlerdi. 1188 senesinde 17 martta Romadan hareket eden bir Papalık kuryesi İngilterede Canterbury şehrine 15 nisan'da, yani 28 günde varmıştı.

Postanın umumileşmesi

Zamanla Avrupanın birçok memleketlerinde halka mahsus olmak üzere posta servisleri kuruldu. 13 üncü asırda Paris üniversitesi talebelerle aileleri arasında teması temin etmek üzere bir posta teşkilâtı vücûda getirmişti. Bu teşkilât sonradan Fransız postasının nüvesini teşkil etti. On birinci Lul kendi muhaberatı için bir posta servisi kurmuş, kendisine tâbi hükümdarların da bundan istifade

etmelerine izin vermişti. Fakat bunların gönderdikleri mektupları sahibine yollamadan açıp okur, kraliyetin menfaatine dokunan ve hoşuna gitmeyenleri yırtar, atardı.

Türklerde posta hizmeti ötedenberi vardır. İlk zamanlarda mektuplar süvariler vasıtasile nakledilir, postacılar «Tatar» ismi verilir. Bu ismin iyi binici olan Tatarların ilk defa posta hizmetinde kullanılması bundan geldiği zannedilmektedir.

Milletler arasında posta nakliyatının intizamı bundan 200 sene evvel İsviçrede kurulan «Beynelmîl postaları birliği» sayesinde temin edilebilmiştir. Bundan sonra mektup ücretleri şayanı hayret derecede ucuzlanmış, herkesin istifadesi kabil olmuştur. Pulun icadı mektup gönderme işini büsbütün kolaylaştırmıştır.

Fakat mektup zamanımızda kazandığı büyük sürate rağmen ağır bir muhabere vasıtasıdır. Telgraf ve telefonun icadı muhabereyi eskilerin havsalarından kabul edemeyeceği bir sürate kavuşturdu.

Bugün posta, telgraf ve telefon servisi devletlerin en mühim varidat membalarından birini teşkil eder.

Ş. R.

Vilno Üniversitesi kapatılmadı

Paris 14 (A.A.) — Lituanya sefaretî matbuata bir nota göndererek Polonya membalarından verilen haberlerin aksine olarak Vilno üniversitesinin kapatılmadığını, fakat yüksek Lituanya enstitüleri hakkındaki nizamname mucibince makul bir şekilde bu üniversitede tadilat yapıldığı bildirilmiştir.

Model uçaklar müsabakası

Yukarıda modeller tedkik edilirken, aşağıda birinci gelen Galatasaraydan Veddi Erduman modelile

Türkkuşu tarafından tertip edilen model uçaklar müsabakası dün Galatasaray lisesi konferans salonunda yapılmıştır. Müsabakaya altmıştan fazla model uçak iştirak etmiştir. Türkkuşu talim, terbiye direktörü B. Şakir Ergökmen, enspektör B. Savni Uçan, muallim B. Celâl Koçura, kaymakam B. Hayreddin, Türkkuşu modelcilik öğretmeni B. Osman, müsabakanın jüri heyetini teşkil ediyordu. Jüri heyeti, müsabakaya iştirak eden uçakları beş kategoriye ayırmıştır: Birinci kategori motörli uçaklardı. Bunların modelleri arasında Galatasaray lisesinden B. Veddi Erduman birinciliği, gene aynı liseden B. Orhan Baybora ikinciliği aldılar. İkinci, üç, dört ve beşinci kategoriler motörüz uçaklardandı.

Neticesi müteaddid faktörlere tâbi olan birçok hadiseler gibi harp hakkında da ancak pratik sahaya intikalinden ve birbirini teyid eden tecrübelerden sonra hükümler verilebilir. İki harp arasında silâh ve malzeme vukuu tabii olan değişikliklerin neler doğurabileceği nazari olarak hesap ve tahmin edilmiş olsa bile, tatbikatta bunların aynen çıkacağını iddia etmek güçtür.

O halde en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün kumandanlıkların ve harbin idaresile alakadar makamların ve hattâ harbin bugünkü vüsalına hakılarak bütün millet fertlerinin yeni harplerin birlikte getirdikleri değişiklikleri günü gününe takip ederek hem ön hattaki askerinin ve hem de memleket içindeki fertlerinin buna göre hazırlanması lâzımdır. Zira bir hastalıktan olduğu gibi bir hücumdan ve bir düşman darbesinden korunmak ve sonra buna karşı mukabil darbe vurabilmek için evvelâ hasım tarafından ne çeşid hamleler yapılabileceğini bilmek esastır.

İyi yetişmiş ordu demek; harbin icaplarını ve günlük değişikliklerini sezerek hareketini ve mukabil tedbirlerini ona uyduran demektir. Bunun içindir ki gerek harp nazariyatı üzerinde uğraşanlar ve gerekse bizat orduları sevk ve idare edenlerin en büyük meşgalesini modern harplerin hakiki çehrelerini görmeğe çalışmak teşkil eder. Keza askeri yazıcıların vazifesi de yalnız vukuatı nakletmekten ziyade bu değişiklikleri büyük okuyucu kitlelerinin önüne koymak ve bunlara karşı alınan tedbirleri izah ve tefsir etmektir.

Yeni harp dört aydan biraz fazla bir müddettenberi devam ediyor. Bu müddet zarfında 33 milyonluk bir devlet ve bunun hayli kudretli olduğu bilinen bir ordusu üç haftada ortadan kalktı, buna karşılık çok ufak bir devlet kendisinden asla beklennmeyen bir mukavemetle düşmanına karşı koymakta, yalnız memleketini kendisinin altmış misli büyüklüğündeki düşmanın istilasından kurtarmakla kalmayıp, düşmanına bü-

Askerlik bahisleri

Yeni harbin öğrettikleri

Yazan :

M. Şevki Yazman

yük zararlar verilmektedir.

Öte yanda ve garp cephesinde milyonluk ordular istihkamlarının arkasına çekilmiş sakin ve sakin durmaktadır. Bunların hepsinin askerlikçe bugünkü şartlara uygun ve aynı kanunlara tâbi izahları vardır. Bu izahlar aynı zamanda bugünkü ufak veya büyük milletlerin kendilerini nasıl müdafaa edeceklerini ve icabında düşmanlarına kendi arzularını kabul için nasıl taarruza geçebileceklerini de öğretmektedir.

Biz de bir seri halinde çıkacak yazılarımızla evvelâ bu umumî izahı yapmayı ve sonra da müfredata geçerek yeni silâhlar ve tabiye değişiklikleri üzerinde durmayı muvafık bulduk.

Bir bakışta birbirine aykırı gibi görünen, hakikatte ise aynı asla ircaı mümkün olan yeni harp hareketlerinin izahı şudur:

Seri ateşli silâhlar ve bilhassa piyadenin en küçük birliklerine kadar (mangalara kadar) inen makneli tüfekler, piyade havanları, piyade topları canlı taarruz vasıtalarının (yani piyade ve süvarinin) taarruzunu çok güçleştirmiştir. 1914 - 1918 harbinde dahi bu hakikat meydana çıktı ve buna evvelâ ağır topçu ile imha sonra da tanklarla yarmak suretile çareler arandı. Fakat ağır topçunun tesiri kademeli bir tabiye, yani mevzi harbiyle bertaraf edildi. Tanklar da kâfi sürati gösteremediler. (Maamafih buna rağmen Ludendorf 1918 senesi sonbaharında Alman bozgunluğunu bu tanklara atfeder). Bu suretle geçen harp de senelerce süren ve yerinde sayan bir mevzi harbi olmaktan kurtulamadı.

Yeni harpte piyade ve süvarinin taarruzu bütün bütüne güçleşmiştir. Cephe tutamadan Alman zırhlı kataları karşısında dağılan Polonya ordusuna karşılık Varşovadaki bir avuç insan günlerce Alman piyade taarruzunu durdurdu, bir adım ilerletmedi. Kareli berahında en az üç dört misli fazla mevcudlu bir ordu bir buçuk aydır saldırıyor ve söküyor. Fransız, İngiliz ve Alman orduları ise yalnız piyade ile taarruza kalkmayı akıllarına bile getirmiyorlar.

Yeni vasıtalarla müdafaaaya karşı canlı taarruz vasıtaları bu suretle izahı aczedince, 1914 - 1918 harbinden daha süratli, daha kuvvetli tanklar meydana getirildi. Bunlar Orta Çağın fillerine benzerler. Nasıl o vakit yalnız kılıç ve mızrağa malik ordular, fillerle yapılan taarruzu önlemekte izahı aczediyor idiyse, bugün de yalnız tüfek ve bütünün anlamına göre yavaş ateşli topçu ile mücehhez ordular, önünü tahkimat, kuvvetli mânialarla kapamamış, müdafaasını tabii ârizalara dayamamış, hulâsa tankın taarruzunu göz önünde tutmamış ise motörli ve zırhlı birliklerin önünde eriyorlar. Polonya ordusunun on beş günde çökmesinin en bellibaşlı izahı budur.

Buna karşılık silâhla, tahkimatla, tabii veya suni mânialarla bu zırhlı ve motörli kuvvetlerin taarruzu önlenmesi ise orada müdafî ve mutaarrız kuvvetleri arasında büyük farklar bulunsa dahi taarruz durdurulabiliyor. Finlandiya ordusunun muvaffakiyetinin sırrı da bununla izah olunabilir.

Keza garp cephesindeki orduların hareketsizliği de ellerindeki motörli ve zırhlı vasıtaların bu istihkamları aşmağa kâfi gelmediği noktasına irca olunabilir.

O halde bugünün kara müdafaası her şeyden evvel aktif ve pasif vasıtalarla zırhlı ve motörli vasıtaların hareketlerini önlemek ve durdurmak esasına dayanır.

Bu vasıtalar nelerden ibarettir, vasıfları, son tekemmül dereceleri ve harpte gördükleri işleri, gene şimdiye kadar cereyan etmiş harplere dayanarak, gelecek yazılarımızda izah edeceğiz.

Eski günlerde MEŞHUR YEMEKLER

Her ay başı şakır şakır on beş, yirmi mecdiye ayık alan Bolulu abıbaşların pişirdiklerine söz yok, fakat gene kulak verme. Yemeğin en alâsı ve ağızlarına lığı küçük ev kadınlarının elinden çıkar, insana pas-maklarını bile yedirir.

Şimdi nadirleşmiş, adı sanı bile unutulmuş yemeklerden bazılarını nakledelim ve baştan başlayalım:

(Düğün çorbası) denilmesine rağmen mutlaka velime ve sünnet cemiyetlerine münhasır değil; aklına esti mi yapanlar çok.

İçinde kuşbaşı, yağlı yağlı, lâtlo-kum gibi yumuşak etler; topak topak olmaması için soğuk suda halledilerek karıştırılmış un; üstünde bol limonlu tefriye, daha üstünde yol yol tarçın.

Haza mürmurik boza; kaşık atma, kaba koyup âfiyetle hıkr hıkr iç...

(Tarhana çorbası) nın midevillığı, şifalığı, bilhassa kışın gövdeyi sıcak tutuşu kimce mücerrep değil? Gelgelelim her tarhana, hele Karamanlı bakkal çakkallarınki mutfağa sokulmaz, bedava verseler alınmazdı.

Zira katıksız unla, taze yoğurtla, biraz da halis et suyle - yani eşek meşek etininkinden değil - temiz pak avuçlarda ufalanmış, sakız gibi çarşafı serilip kurutulmuş idüğüne kanaat şart. Bunun için de en önce, (kendi elcağızıyla yaptım) diyerek satan köylü kadının kirli kukla, illetli kiletli olmaduğına bakılır, göz tutarsa alınır.

En makbulü Tekirdağlılarınki; pişirilmesi de kolay:

Tarhanayı kaynar suda karıştır karıştır; saleb gibi olunca kâseye boşalt; mis gibi Trabzon yağın kırmızı biberle yakıp üzerine dök, yağda kavurulmuş ekmecekleri de boca; kaşıkla babam kaşıkla...

(Kulak çorbası) pirohi ve tatar böreğinin sulusu, şu farkla ki hamurları ensiz ensiz kesilmiş, kıyma veya peynir konmadan, lâteşbîn salyangoz şeklinde bükülüp, tekrar una bulunup et suyuna atılmış ve unun kokusu çıkıncaya kadar kaynamış olacak. Üstünde gene tarhana misillü kızgın yağ...

(Balık çorbası) için mutlaka iskorpit balığı lazım. Malûm a o hayvan dokuz canlı, sırtındaki blimem hangi sıvrısı de zehirli mi zehirlidir. Maazallah bir çarptı mı değdiği yer Hut dağı, acısına da meded Allah.

Netameli kemigü behemehal balıkçıya çıkartmak, hattâ daha mükemmel olmasını istersen çorbasını da bir balıkçıya pişirtmek en akıl kârıydı.

Bununla beraber yapılmış seyret, işten bile değil. İskorpitler bol soğan, havuç, kereviz kökü, maydanoz, dilim dilim limonla birlikte iyice pişip etleri dağıldıktan sonra kılçıkları alınacak. Tahta kaşıkla ezilip aşure halini bulunca isteyen biraz sarap sirkesi de katsın...

Samatya balıkçılarından ve Fenerbahçe'deki erkekler deniz hamamının hamamcılarının Diyojen Karabet bunun enfesini yapardı.

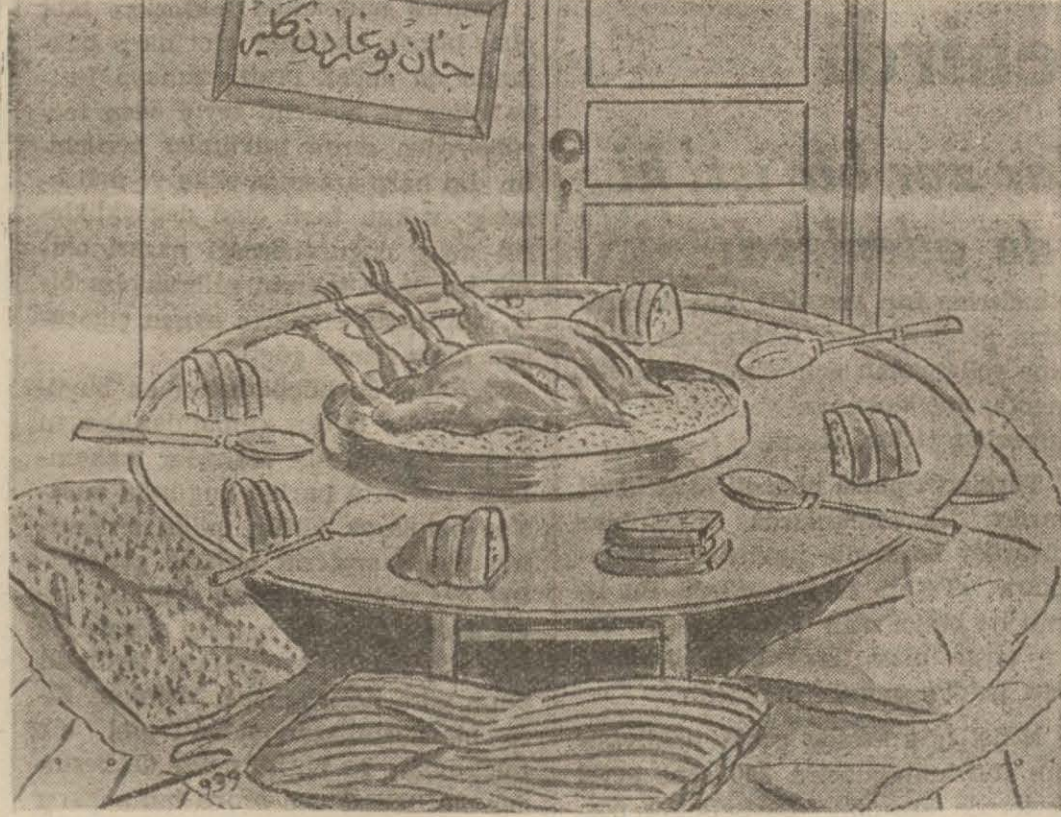
(Düğün eti) nin gerek manzara, gerekse lezzetine uyar mı vardı? Ha kumral bir dilberin gelin sedirine yan gelmiş, ha onun kayak tabağına yayılmış... Öylece halâvetliydi.

Tarife bakarsan bunun pişirilmesi de kolay mı kolay: Kıvrıoğın kol ve bud tarafından lopik lopik parçalı azbuçuk söğüş haline getirildi mi, ardından tavadaki sadeyağdan börtüldü mü, koy bir kenara...

Tavada soğanı pembelet, tencere-deki et suyuna etlerle beraber at; iki üç tutam da tarçın, bir taşım kaynasın...

Beyazıd sergisindeki baharatçı babanın tarçını Acem fondanı mısın ey mübarek?

(Tatlı yahnî) kurban bayramlarına mahsus. Tatlı su frengi geç-nenler, alafrangalıya yeltenenler (Öö, et reğeli olur mu?) diye istedikleri kadar zıppellik taslasın. Bütün İstanbul halkı bu nesneye bayılır, sandık (kırmızı), (küdrat nari), (kantonon yağı) kabılından ilâçmış gibi

küçük kavanozlarda senesine kadar saklıyanları olurdu.

Bunda da koçun incik kemikli tarafları lazım... İki parmak suda ve hafif ateşte gevşediler mi içine bir okka pekmez, yüz dirhem de kuru kayısı...

Helvahanede, harlı ocakta lâakal dört beş saat durup etler akik renginde ağdalamağa başlayınca indir aşağı; sahane aktarma edip parmaklarını daldır daldır, ye. Lokma lokma ekmekleri ban; şişsin, yut...

(Sarmısaklı yahnî) de kurban bayramlık. Bildiğimiz yahnilerden farkı, içindeki (lâyud velâ yuhşa) baş baş sarmısakla kimyon...

Hep (Tırhallı, birhalli) olmakla beraber sömürmüşlerin avurdlarında sözüm yabana rayihayı bastırırsın diye karanfil, kakule, sensen...

(Eştâğırullah!) lar savurarak gel-sin karışıklı teftihler. Aşağı tabakalarda da (Abdullah paşa kızını verdi almadım), (getirin kazma kürekleri)!

(Miras yedi kebabı) meşhur Velefendi'den bergüzarmış... Bildiğimiz şiş kebabının tetümmatlısı... Şişlere bir et, bir böbrek, bir domates, bir ciğer, bir yağ, bir yürek dizilecek.

Karaman çiftliği, Kayışdağı, Alem-dağı seyranlarına avenest ve çalgı çağanasıle çıkan miras yedi kılçıklar hiç eksik etmezlerdi.

(Talaş kebabı) ortaya konunca yusuvarlak bir hamur; des, yağlı ballı kebabla pıtrak.

Etler gayet çok mikdarda, talaş gibi ince ince soğanla pişirilip bohça gibi yufkaya sarılmış ve beş on dakika gene kendi suyle fokurdamış...

Göbekkilerin dilinden hiç cüda değildir... Bu sadette de ahıç masçı başılara yanaşma. Muhacirlikten gelme, sütnine, çırak çıkış ahretlik gibiler sıvansın da talaş kebabının ne idüğünü gör.

(Kırde köftesi) nin can noktası, kıvrıoğı, dağcı geç, mutlaka dana kıymasından olması. Baş külfeti de o mübareği bulmak için tâ Balıkpa-zarına, Galataya kadar taban tepmek mecburiyetli. Zira mahalle kasapla-rında râyâ harcıdır diye dananın, sigırın habbesini arama.

Köfteler hayli soğan ve kimyonla yoğurulduktan ve tel dolabın rafında bir gece yatışı misafir edildikten sonra gayet küllü ateşe konacak... Le-zizlikte Kayserinin sucuğu musun behey kâfir?...

Kasım girdikten sonra sırsırta ya-tırılmış çifte hindi dolmasına ne bu-yurulur?

Fakat ol hindilerin şartı, şurtu var. Ne:

Kabaramazın kei fatma Annen güzel, sen çirkin lere ve ışıklara kını kıpırdatmı-yan, kabarmadan bezmış kart baba-lar olacak; ne de kptiler önünde so-kak sokak sürten, bir deri bir ke-mikler.

En aşağı bir hafta evde beslenmiş, yediği içtiği müzahrafattan pâklenmiş olmaları elzem. Kütmesin genişçe ise tekten başlayarak, arttırı arttırı, 40 günde minnacık cevizlerden yut-turabiliysen ne mutlu...

Hemen kestirilip, tüyleri yolunup, büyükleri yelpazelik alıkonduktan sonra otursun ocağa. Kıvamını bu-lunca yağda nar gibi kızarsınlar. Öbür tarafta ciğerleri, yürekleri, ka-tıları da fıstık üzümle kavırlsun. Ü-ütüne suyu, ardından pirinci... Pılâv tane tane olunca içlerine tık bas, tep-siye al ve kolları sıva...

(Çerkes tavuğu) nun halis muhlisi kul cinsi bir hatunun veya emekdar bir Çerkes kalfanın kârıydı. Konu komşulardan: (Ben şöyle ustasıym, böyle mahiriyim) diyenlerin lâfları bir kulağından girsın, öbüründen çık-sın.

Güya bunun yapılmışında da biraz teferruat varsa da zorluk yok; reemma asıl erbabınıniki tenavül edenler aradaki farkı görürlerdi.

Hindi yahut tavuk iyice piştikten sonra kemikleri ayıklanıp yayvan ta-bağa konuyor. Ceviz havanda döğü-lüp, kırmızı toz biber katılıp, tülben-de sıklıkla sıklıkla yağ çıkarılıyor. Po-salar tabaktakinin üstüne, etrafına yayıldı mı, kızaklık şurubu levnindeki ceviz yağı gezdiriliyor.

Kimler teşnesi değildi ki? En uka-lâ küçük hanımlar, piyano ustası madamlar, enstitütris madaman-galar, gündeliklik modistralar ağızla-rını şapırdat şapırdat yerlerdi.

Ceddi gibi alaycı ve nüktecilerden Keçecizade İzzet Fuad paşanın Fran-sız dilinde yazdığı bir kitabında şö-yile bir fıkrâ geçer:

Frenk ahbablarından birini alatur-ka yemeğe davet etmiş. O baron veya marki cenapları Çerkes tavuğuna bayılıp tikunmuş tikunmuş; vakit gel-miş, dağılmışlar...

Paşa ertesi gün Beyoğlu caddesin-de sinyora raslayınca ne görsün?.. Beti benzi bitlik, gözleri kuyuda, he-yamolalarla yürtüyor. Mösyöcağız de-mez mi ki:

— Aman dostum, halim harap. O enfes tavuğunuz bu gece camma okudu. Göğsümün üstünde sanki kuyruklu bir piyano, barsaklarımda da şömine; korkulu rüyalarla, kâbus-larla sabaha kadar kıvrandım...

Serned Muhtar Alus

(Yemek bahsinin sonu gelecek yazıda)

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABİALİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur. Tefrika No. 138

Babîali diplomatiğinin garip bir nümunesi - İttihad ve Terakki aleyhinde şiddetli neşriyat

Şûrayı saltanat harbe devama ka-rar vermiştir!

Sözle celseyi tatil eylemişti.

İçtimada harbe devamın daha bü-yük felâketler celbedeceğı reyini be-yan eylemiş olan Cemil paşa meclis dağıldığı sırada Noradonkiyan efendiye:

— Efendil Bu harbin en büyük mesulü sizsiniz! Burada fazla bir şey söylemek istemiyorum. Fakat mak-sadımı gayet iyi anladınız zannede-rim!

Diye imalı sözlerle tâ'n etmiş, Noradonkiyan efendi de benzi sapsa-rı olduğu halde ve tek bir kelime söy-lemiyerek Cemil paşanın yanından uzaklaşmıştı.

Noradonkiyan efendiye bu yolda ta'netmesine Cemil paşa şu sebebi gösteriyor:

Kaympederi Şeyhislâm Cemaleddin efendi evvelce harp ilânına taraftar değil iken Noradonkiyan efendi her Vükelâ içtimanda:

— Harpten içtinap kabil değildir diyorsam inanınız efendim!

Diyerek arkadaşlarını muharebeye girmek üzere karar almağa sevk ve teşvik ede, ede nihayet Cemaleddin efendiye de bu cihete imale eylemişti. Cemaleddin efendi muharebe felâket-lerinin tevali eylediğini görmekten mütevellid teessür içinde:

— Ah, o Hariciye Nazırı Noradon-kiyan, ahl!

Diye Noradonkiyanın sözlerine ka-pılmış olmanın duyduğu acı neda-meti izhar eylerdi.

Noradonkiyanın siyasi liyakatini takdir edenlerden olan ve Büyük Ka-binede dahil bulunan eski Sadrazam Hüseyin Hilmi paşa, ahvalın dahilde, hariçte aldığı fena rengi görerek Vü-kelâ heyetinin mesuliyetine daha zi-yade iştirakten mücanebetle kendisi-ni Viyanaya büyük elçi tayin ettir-miştir.

Oradan Nöye Fraye Prese gazetesi-nin siyasi makalelerini şifre telgraf-namelerle Babîaliye yazar, Noradon-kiyan efendi de bunları Vükelâ Mec-lisinde uzun, uzun okur, güya bu su-retle siyasi durum hakkında arka-daşlarını tenvir etmek isterdi.

Dahiliye Nazırı Reşid bey bu hal-leri çekemiyor, bu yolda «tenevvür» ün lüzumsuzluğunu arkadaşlarına an-latmak kabil olmamasından sıkılı-yordu.

Kapriyel efendi, Balkan konferan-sına murahhas olarak Londraya git-mek istiyordu. Reşid bey buna mu-halefet eder; Kapriyel efendi kızar; çantasını alıp Meclisi terkeder.

Sadrazam Kâmil paşa (18 zilka'de 1330 - 14 safir 1331 dördüncü defa) ses çıkarmaz. Meclis dağılınca hatı-rını tatıyıp için Noradonkiyan efen-diye Hariciye ricalinden Kigis Muzü-rüs beyi gönderir.

Kapriyel efendi, hasta hal ve tav-rile, Muzürüs beyi kabul eder ve kat-liyen istifa edeceğini söyler.

Muzürüs bey de Kapriyel efendiye hiç sevmeydi:

— Fikriniz pek musiptir. Sizin gi-bi kemalâtli bir zat için bu vaziyette kalmak haysiyete dokunur!

Diye makamında kalırsa, haysiyet-siz bir adam telâkiki edileceğini iş-rab eder!

Artık Kapriyel efendinin kabineden çekileceğı muhakkak addediliyordu. Ancak o hiçbir şey olmamış gibi er-tesi günü Vükelâ Meclisine geldi! Babîalide diplomatiğın ve diplomat-ların bu türüstü de vardı!

Babîali baskını ve Nâzım paşanın katli

Hürriyet ve İttifakçılarla İttihad ve Terakkinin sair muhalifleri Balkan-ların önden vurmakta oldukları hükümeti yıkmak için İttihatçıların da arkadan vurmak istediklerini, bu maksadla orduyu ve paytaht halkını zehirlediklerini iddia ediyorlardı.

İttihad ve Terakki muhaliflerin-den B. Ahmed Bedevinin hususî not-larında yazdığına göre:

beyin Balkan harbinde gönüllü ola-rak girdiği kütada askeri hükümet ve harp alyhine teşvik ettiği şayi ol-muştu.

Nâzım paşanın yaveri Nafiz bey dava vekili Fuad Şükrü beyin yan-ında Ahmed Bedeviyi Talât beyin katli lüzumundan bahsetmişti. Kan dökmekten değil, et bile yemekten içtinap eden Sabahaddin beyin dos-tu olan Ahmed Bedevi:

— Kan dökmek yok!

Diyerek bu fikri cerhetmişti. Na-fiz beyin tasavvuru İstanbulda bu-lunan Şerif paşaya da anlatıldı. O da:

— İttihatçıların takip ettikleri yo-la gitmiyelim. Onların hatasına düş-miyelim!

Diye böyle bir teşebbüse muvafa-kat göstermedi. Halbuki sonra Ta-lât bey fedayiler vasıtasile Pariste Şerif paşayı öldürtmeğe kıyam etmiş-tir.)

Bu sırada İttihad ve Terakki aley-hindeki neşriyat ve cemiyet muhalif-lerince beslenmekte olan husumet saikasıle yapılan ithamlar hakkında bir fikir vermek üzere (zamanın sı-yaha boyadığı ikinci kırmızı kitap) unvanlı risaleden Ali Kemal beyin şu satırlarını alacağız:

İttihad ve Terakki bir daha ikti-dar mevkiline gelirse bu memleket inkusama uğrar. Arnavutluk, ordu bütün teheyyüclerle göz önüne te-celli ederken bu hakikat iki kere iki dört eder gibi aşıkârdır. Fakat böy-le bir endişe İttihad ve Terakkiyi asla yıldırmaz; asla azminden çe-virmez.

Maziye kale almayız; almağa da hacet görmeyiz. Ancak bugün bu ce-miyet esasen gizli bir kitledir ki bir kaç ferdin ellerile tedvir olunuyor, sırf hususî maksadlara hâdim bulı-nuyor. Vatan, Osmanlılık, Türklük hep o maksuda ermek için vasıtalar-dan ibarettir.

Cemiyetin bütün kararlarını o gizli kütile verir; her meselede hareket düsturunu o tayin eder. Cemiyetin küçük, büyük bütün efradı bu hü-kümlere boyun eğmeğe mecburdur. Çünkü sırf bu şart ile yeminler ede-rekten bu zümreye dahil olmuşlardır.

Meselâ cemiyet bir Hasan Fehmi-yi, bir Zekiye, bir Samimi gaddarane itlâf ettirir; cemiyet erkânı bu vah-şete karşı ister istemez sükût ederler; cemiyet Kâmil paşayı devirir. Yine böyledir. Hasılı cemiyet mem-leketi altüst eder; hep böyle olur.

Bugün o gizli kütile hükümeti dü-şürmek için gizli, gizli her çareye baş vuruyor. (Koçana) vesair yerler-deki mühlik hadiseleri tevlid eden odur; hatta Anadoluyu yine o çeşid müfsidane tahrikler ile igtışaşa dü-şüren odur. Odur ki ne suretle olur-sa olsun bu memlekette bir fesad da-ha çıkarmağa, bu fırsattan da istifa-de ile bu saf halkı bir kere daha al-datmağa var kuvvetile cabalar.

Cemiyet alttan alta böyle çalış-makla beraber diğer cihetten maruf vasıtalarile, gazetelerile, adamlarile hükümeti insafsızca bütanlara bo-ğar; hatta Arnavutlukta kan dök-meğe sizin sebebiyet verdiğinizi söy-lemek hayasızlığına kadar cüret ey-ler. Yalancılığın, fezahatin bu dere-cesine insanın izanı velleh getirir; en sönük bir vicdan bile nefret eder. O gizli kütile öyle vicdan, insaf, ırfan gibi kayıtlara ehemmiyet vermez; meramına vusul için her denaeti irt-lâk eder.

Eğer İttihad cemiyeti cidden tarihten korkar, vicdandan biraz tahâş-eyler olsaydı bugünkü fenalıkları var kuvvetile tevlide azmeylemez; bu mülkü bu perişanlık haline at-mazdı.

Bugün «heyetli inhisariyeye» düşen şey artık millete bir nefes huzuru ol-sun kıskanmamak, hiç olmazsa bu bedbaht vatani hâlâ benimsememek-tir. Milletin ekseriyetinin meclis me-busanı feshettirmeğe azminde bulun-ması bir igtışaş neşidesinin naka-ratı sayılıyor.

(Arkası var)

Çocuk anaları

Babaları!

«Yavruma ne hediye vereceğim... diye artık düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebileceğiniz güzel hediyeler

Çocuklara Coğrafya kuraatleri

Yazan: Faik Sabri Duran

30 kuruş

Tarih Öğreniyorum

Yazan: Ahmet Refik

30 kuruş

Tezvi yer: AKŞAM matbaası Tel. 20661

Yüzde 20 tenzilat kuponu
Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz kitap fiatlerinden yüzde 20 tenzilatla hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderiniz!

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Sakala medhiye!

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
Türkiye Radyosu
1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw.
Ankara Radyosu
T. A. P. 31.7 m. 946 Kc./s. 20 K. W.

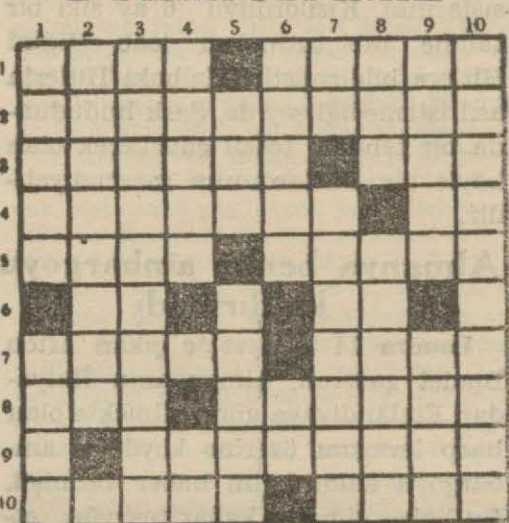
PAZARTESİ 15/1/1940

TÜRKİYE SAATİLE

12,30: Program ve memleket saat ayarı,
12,35: Ajans ve meteoroloji haberleri,
12,50: Türk müziği: (Pl.), 13,30 - 14: Mü-
zik: Karşıklı hafif müzik (Pl.).

18: Program ve memleket saat ayarı
18,35: Müzik: Radyo caz orkestrası, 18,40:
Konuşma, 18,55: Serbest saat, 19,10: Mem-
leket saat ayarı, ajans ve meteoroloji ha-
berleri, 19,30: Türk müziği: Erkek okuyu-
cuların geçit konseri. Çalanlar: Vecihi,
Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Cevdet Çağla,
İzzeddin Ökte, 20,15: Konuşma, 20,30: Türk
müziği: Fasil heyeti, 21,15: Müzik: Küçük
Orkestra (Şef: Necip Akşın). 1 - J. Strauss:
Kadın kalbi (Vals), 2 - Ziehrer:
Gece ürpermesi, 3 - Miroslav Shlik: İs-
panyol dansı, 4 - Karl Blume: Göl kıy-
larında, 5 - Hans Mainzer: Viyana pol-
ka'sı, 6 - Reinold Becker: İlkbahar (Me-
lodi), 7 - Micheli: Çocuk oyunları, 22,15:
Memleket saat ayarı, ajans haberleri, zi-
raat, esham - tahvilat, kabmiyo - nukud
borsası (Fiat), 22,30: Müzik: Hindemith -
RESSAM MATHIS (Pl.), 22,55: Müzik: Caz-
band (Pl.), 23,25 - 23,30: Yarımlı program
ve kapanış.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:
1 - Ad - İnkıyad.
2 - İstanbul'da bir spor klübü.
3 - Ters nafi olmadır - Derinlik.
4 - Şeker hastalığı - Güzel sanat.
5 - Ters ilki çerezidir - Cennet gibi
bahçe.
6 - Yeşillik - Su.
7 - Misafirhaneyi - İletiler.
8 - Ters durmaktan emirdir - Şimşek.
9 - Bademin iyisi.
10 - Bir ağaç - Erkek elbisesine kulla-
nılan malzemeden.

Yukarıdan aşağı:
1 - Beyan - Aç kalmakla yapılan ibadet.
2 - Bir sebze.
3 - Lâtfedin.
4 - Maksad - Nida.
5 - Tanrı - Azamet.
6 - Ters tereddüdi demektir - Su.
7 - Uzak nidası - Onarmalar.
8 - Ceylan - Ana.
9 - Küşad etmez - Ters kir izidir.
10 - Bir daha yapma.

Geçen bulmacamızın halli
Soldan sağa:
1 - İtinaeden, 2 - Emniyet, 3 - İgi-
me, Nu, 4 - Beş, Adibez, 5 - Ak, Ek,
Göya, 6 - Rkân, İrik, 7 - Üstüneçik,
8 - Orta, Erasu, 9 - Aral, Kir, 10 -
Adriyan, Ra.
Yukarıdan aşağı:
1 - İltibar, Oda, 2 - Teşekkür, 3 -
İmiş, Astar, 4 - Net, Entari, 5 - Annak,
Ay, 6 - Ened, İnela, 7 - Di, İğler, 8 -
Ey, Burçak, 9 - Naneyisır, 10 - Tuzak-
kura.

Nesrinle Şişilde, bir çayda tanıştım... Ba-
m kadınlar vardır, bunları görenler
derhal canbesine tutulurlar. İşte
Nesrin bu sınıftandır, ince usun bir
boy, çok müteassıf bir vücut, mat
bir ten, iri kırılganlığı gözleri altında
insanın kalbine kadar nüfuz eden gözler...
Kendisine takdim edildiği zaman hey-
canını güçlükle zapt edebildim. O, sakın
bir tavırla ve tatlı bir sesle konuşmağa
başladı. Şiirlerini okuyormuş ve çok be-
ğeniyormuş. Şiire çok meraklı imiş, hattâ
bazı hoş zamanlarında kendisi de şiir ya-
sarmış. Bütün bunları derin bakışlarla an-
latırken sık sık sarsıntılar geçiriyordum.
İhtifalına teşekkür ettim, şiirlerini gö-
rebilsem bahiyyar olacağımı söyledim.
— Yok, yok göstermem... Pek çocukça
şeylerdir... cevabını verdi.

İlk günü görüşmemiz bu kadarı kaldı.
Fakat ondan sonraki tesadüflerimizde
dostluğumuz ilerledi. Sık sık şirden, aruz,
hece vezinlerinden, sairlerden bahsediyor-
duk. Nesrinin şiirle pek az münasebeti ol-
duğuna anlamıştım. Fakat bu bahis bir
konuşma vesilesi teşkil ettiğinden ona, ha-
kikaten şirden anlıyormuş gibi muamele
ediyordum.

Yalnız bir şey canımı sıkıyordu. Biz tatlı
konuşurken ekseriya gelirler:

— Kare tamam oldu, siz bekliyorsunuz... di-
yerek Nesrin'i oynuna davet ederlerdi. Bu
davet üzerine derhal şiir bahsinin bırakır
ve oyun masasına koşardı. Nesrin yaman
poker müptelâsı idi, her gün saatlerce po-
ker oynardı. Müthiş bir şans vardı.
Kaybettikleri hemen hiç görmezdim.

Onu oyun masasından seyretmek de ayrı-
ca bir zevkti. Uzun ağzılığın sigarasını
takar, çok sükunetle oynardı. Yalnız bu-
yük kularda yüzü bir parça kızardı, o za-
man bir kat daha güzelleşirdi.

Nesrinin oyun arkadaşları, yaşları çoktan
altmış üçüncü üç sakallı idi. Nesrin oyun
arasında bazan bunların sakallarını çeker,
latifeler ederdi. O zaman sakalların ke-
yiflerine payan olmazdı... Doğrusu ben de
bu sakalların yerinde bulunmak isterdim.
Fakat ne yapayım ki kazancımı buna mü-
saade etmezdi. Hesaplı para ile oturup
mahcup olmak hiç işime gelmezdi.

Fakat bir şey bana merak olmuştu: Nes-
rin neden hep bu üç sakallı pinponla oyun
oynuyordu?... Gittiğimiz salonlarda oyun
meraklı birçoğu gençler vardı. Bunlar da
ayrı kareler teşkil ediyorlardı. Nesrin ni-
çin bunlarla oynamıyordu?...

Bir gün cesaretle edip bunu kendisine sor-
dum. Büyük bir ciddiyetle cevap verdi:

— Ben sakalı pek severim. Sakal insana
başka bir erkeklik heybeti veriyor. Sakalı,
bayağı traş edilmiş olanlara bakın, bunla-
rın çoğu erkekten ziyade kadına benze-
mez mi? Hele o bir zamanki uzun sa-
kallar yok mu, onlara bayılırım. Tamam
erkek bir parça kılı olmalıdır... Ben böyle
düşündüğüm için oyun arkadaşlarımı ya-
kallıardan seçtim. Hem görüyorsunuz ya,
sakallı bana âdetâ uğur getiriyor. Ekseriya
kazanıyorum.

— Hakikî var hanımefendi, çok doğru
söylüyorsunuz. Hakikaten sakal erkek çe-
hresinin zinetidir. Bu sözleriniz benim için
bir ilham kaynağı oldu. Sakal hakkında
bir şiir yazıp size takdim edeceğim.

O tatlı tebessümle:

— Çok teşekkür ederim, dedi. Şiirinizden
bütün sakalların memnun olacağına şüp-
he etmeyiniz. Bu güzel şiir ne zaman oku-
yabileceğiz?...

— Üç gün sonra. Emel hanımefendin'in
çaylarında takdim ederim.

— Aha... Şiirinizi sabırsızlıkla bekliyece-
ğiz!

Hemen o akşam oturup sakala bir med-
hiye yazdım. Fakat bunu bitirir bitirmes
aklıma çok mükemmel bir fikir geldi: Sak-
al bırakmak... Evet, mademki Nesrin sa-
kalı ve sakallıları bu kadar seviyor, sakal
bırakırım, bu suretle ona bir cemile yap-
mış olurum. Oyun arkadaşlarım kır sa-
kalları hoşuna gittiğine göre benim kum-
ralı sakalımı elbette çok beğenecekti. Belki
de bu suretle ahbablığımız pek çok ilerli-
yecekti...

Bu mükemmel fikri derhal tatbik etme-
ğe karar verdim. Nesrine bir mektup yaz-
dım, acele seyahate çıkmak lâzımgeldiğini,
bizzat gelip veda edemediğime müteessir
olduğumu bildirdim ve vadedtiğim şiiri
gönderdim.

Ertesi günü pıyızı partayı topladım. Üs-
kûdar köylerinden birine çıktım. Bura-
da tamam dört ay kaldım. Bu müddet zar-
fında sakal bıraktım ve sakala dair yeni
yenil şiirler yazdım. Bunlardan: «Sakal ve
genç kadın» şiiri hakikaten pek nefisli.
Bu şiiri bizzat Nesrine takdim edecektim.

Dört ay sonra sakalım hemen göbeğime
yakışmıştı. Her gün aynaya bakıyor, ken-
dimi tedikk ediyordum. Sakal bana yakış-
mış, çehreme başka bir erkeklik ifadesi
vermişti. Nesrinin hakkı vardı. Âdetâ şim-
diye kadar sakal bırakmağı aklıma getir-
mediğime şaşıyordum.

Nihayet bir gün Üsküdüre indim, bir
berber dükkânına girerek sakalımı düzelt-
tirdim. Tamam Nesrinin istediği tarafa
uzunca bir sakalla dükkândan çıktım.
Köydeki eşyama aldım ve İstanbul'a ge-
tim. Yolda herkes bana bakıyor, sakalını
beğeniyor gibi geliyordu.

Ertesi günü Nedime hanımefendinin ka-
bul günü idi. İkinci vaktini âdetâ iple
çektim. Yıkandım, temizlendim, sakalımı
kolonyalar sürdüm, dört ay evvel yaptır-
dığım yeni elbiselerimi giydim ve sokaka çı-
kıldım.

Salona girdiğim zaman henüz Nesrin gel-
memişti. İçeridekiler beni güler yüzle ka-
şıldılar:

— Hoş geldiniz, safa geldiniz. Seyahati-
niz bayağı uzadı, etel göreceğiz geldi...
dediler. Sonra sakalından bahsetmeğe
başladılar. Kimisi «yakışmış», kimisi «sa-
kalınız daha iyi idiniz» dedi. Bazıları da ne-
den sakal bıraktığımı sordu. Böyle bir
sual sorulursa vereceğim cevabı evvelce hazırladığım için aynen tekrar ettim:

— Seyahat esnasında her gün traş ol-
mak imkânını bulamadım, sakalım uzadı.
Bunun üzerine sakal bıraktım.

— O halde yakında traş edeceksiniz de-
me oluyor...

— Hayır, şimdilik sakal muhafaza ede-
ceğim. Mademki bir defa bıraktım, ol-
müddet kahrversin.

Bayanlardan bir kısmı: «Kasıntı vermi-
yor mu?» diye sordu. Bir kısmı sakal
daha yaşlı göründüğünden bahsetti. Sa-
kalım epeyce uzun olduğundan bunu yor-
ganın içine mi koyduğuma, yoksa dışına
mı bıraktığıma soranlar da oldu.

Bu sırada Nesrin içeri girdi. Beni görün-
ce sadece:

— Hoş geldiniz, dedi. Sakalım fazla bir
alâka göstermedi. Kendi kendime: «Hile-
rini muhakkak başkalarının önünde belli
etmek istemiyordum» dedim ve bekledim. Bir
aralık yalnız kalınca:

— Sakal hakkında yeni bir şiirim var,
takdim edeyim mi?... diye sordum.

— Oo, pek memnun olurum... dedi. Aldı,
şiiri okudu.

— Güzel...

Başka hiç bir şey söylemedi. Gözleri ka-
pıda idi, pokere çağırılmasını beklediğini
anladım; bütün cesaretimi topladım:

— Nesrin hanımefendi, sakalımı nasıl
buluyorsunuz?

— Çok güzel... Fakat bunu bana ne mü-
nasebetle soruyorsunuz?

— Size hoş görünmek için sakal bırak-
tım da...

Bir kahkaha kopardı:

— Ay, siz evvelden sakallı değil mi idi-
niz?... dedi.

Bir Yıldız

Memleketin üç millî cemiyeti-
ne aynı zamanda yardım fırsatı
her zaman ele geçmez. Kurban
bayramından istifade ederek
kurban derilerimizi Türk hava
kurumuna verelim.

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 38

Nakleden: (Vâ - Nâ)

— Birincisinden başlayalım: Sizin
bahriyelî dostunuz Korsanoğlunun
ahbablarından Nadir kaptanı gör-
düm... Amma tamamilen tesadüf ola-
rak... Taksim meydanında, ahbabım
olan bir hanımefendi ile görüşüyor-
du. Ben de oradan geçiyordum... E-
lle işaret etmesi üzerine arabamı
durdurdum. «Burhan kaptan seya-
hatteydi; dönüyor!» dedi. Hatta
döndü bile galiba... İşte haberlerim-
den biri bu... Ne iyi olacak değil mi?...
Şu Burhanı pek severim... Dört sen-
denberi, Akdenizi fır dönüyor; hatta
bir seferinde cenûbî Afrika'ya şilep-
lerle gidip gelmeği huy edindi; İs-
tanbula ayak basmıyordu.

— Bu dört seneye ayrılıktan sonra
bir kere gelince uzun müddet kalır
mı dersiniz?

— Vallahi bilmem... Mâlumâtım
söylediklerimden ibaret... Eski âdet-
lerine devam etmek niyetinde ise, so-
luk alması gitmesi bir olur... Za-
valî karısına acıyorum... Onu benim
vasıtamla aldı, biliyorsunuz. İzdi-
vaçlarına razı olduğum sırada kadın-
cağız nam ve hesabına mükemmel
bir iş yaptığını sanmıştım... Halbu-

ki ne kadar aldanmışım...

— ...
Hukukçu bir şey söylememek için
hafifce dudağını ısırıyor. Sustu.

Fakat ihtiyar kadın, kurnaz ve tec-
rübeli olduğu için, onun bir şey bil-
diğini, sakladığını sezer gibi oldu.

— Eğer ağzınızı açsanız sizde çok
malûmat vardır! - diye parmağını
salladı. - İhtimal ki, bu uzun seya-
hatlerin sebebi sizden daha iyi an-
latacak kimse bulunmaz. Onlarınkisi
izdivaç hayatı değil, azizim... Adeta
talâk... Yalnız mahkeme huzuruna
çıkmışlar... Mallarını da ayırma-
mışlar... İşte o kadar... Yoksa karı-
lıkları, kocalıkları kalmamış... Anla-
tın bakalım bilbiklerinizi...

— Bir şey den haberim yok, hanım-
efendi!

İhtiyar kadın, içini çekti.

— Zavallı Hidayeti düşündükçe
kalbim sızlar.

— Kendisinin velînimetisiniz...
Size esrarını anlatmıştır.

— Hayır efendim... Bir şey söyle-
medi.

— Şaşılacak şey...

— Kocasına dair tek söz söylemez.

Yalnız farkına vardığım bir şey var-
sa çok ızdırıp çekiyor... Amma sebe-
bi nedir?... Farkında değilim...

— İkinci havadisiniz nedir?

— Ha, evet, evet... İşte: Hidayet-
çiği size getirmek istedim...

— Ne iyi olurdu.

— Evvelâ razı olmak istemedi. Se-
bebini de tahmin edersiniz. Gayet
münzevi yaşıyor... Kalabalıktan ka-
çıyor... Fakat neticede, zorlaya zor-
laya razı ettim.

— Gelecek mi?

— Şimdi... Hemen... Gece tuvaleti
giymeğe gitti...

— Doğrusu bu sizinkisi mucize,
hanımefendi! Kocasının geldiğini
yahut gelmek üzere olduğunu biliyor
mu?

— Zannetmem... Bu bahsi bana
hiç açmadı.

— Ne garip aile!

İhtiyar kadın, başını sallayarak:

— Evet, garip...

Seyide hanımın pek methüsena
ettiği delikanlı, bu sırada, bizim
grupa yaklaştı. Meşhur avukata hil-
taben:

— Beni Halide Vildan hanımefen-
diye takdim eder misiniz? Kendisinin
elini öpmeyi pek isterdim! - dedi.

Bu tarzda konuşuşu ve bu sözleri
söylerken Sühi'nin takındığı kibar ta-
vir, onun çok iyi bir muhitte yetiş-
miş olduğu hissini veriyordu.

İSLÂM TARİHİNDE
Türk kahramanları

Tefrika No. 28

Yazan: İskender Fahreddin

Tarık halifeye bir şey yazmaz amma biz, icab ederse
hakikati Şama bildir nekte gecikmiyeceğiz.

Fatma birdenbire şaşırdı:

— Nerden duydun Musanın buraya ge-
leceğini?...

— Senden başka herkesin haberi var. Mu-
sa kuvvetlerini bir kaç kola ayırmıştı: Bi-
rinci kol Sevil üzerine, ikinci kol Lozitan-
yaya, üçüncü kolu da Guadaya nehrine
göndermiş. Bu nehrin sahilindeki
Merida surları çok sağlam ve yüksek imiş.
Musa bu kolun başında bulunuyormuş.
Merida surları önünde karargâh kurmuş.
ve oğlu Abdülâzizden imdad istemiş. Bu da
gösteyor ki, Musanın Tarık hakkındaki
düşünceleri çok fenadır. Böyle olmasaydı,
safardan safere koğan Tarika: (Gel, bana
yardım et! Şu bir kaç şehri de birlikte zapt
edelim.) derdi. Bunu demiyor da, Afrika-
da yerine vekil bıraktığı oğlundan yardım
istiyor. Görüyorsun ya?!

— Eğer bu söylediklerin doğru ise, Mu-
sanın Tarık hakkında çok fena hüküm ve
karar verdiğini şimdiden tahmin etmek
güç bir iş değildir. O halde mukabil cephe
alarak Tarıkın onun kılımdan veya hiç de-
ğilse hilesinden kurtulması.

— Sen merak etme. Tarık kendi kendisi-
ni korumasını çok iyi bilir. Fakat, biz de
tedbir almalı ve Musanın tuzağına düşme-
meğe çalışmalıyız.

— Musa, Sevildeki hazinayı oğluna ba-
ğışlayacakmış diyorlar. Bu doğru mu aca-
ba, Selim?

— Niçin doğru olmasın? Musa kılıktan
başka hiç bir kuvvete güvenmiyor. Tarika
zaferler kazandırıyor, onun seçme askerleri-
dir. Bu koskoca ülkede bir kişi ne yapa-
bilir? Bilekleri demirden, ve göğsü mermi-
den olsa bile bir tek elin gayretle bu işler
binlerce sene de görülemezdi. Sevildeki ha-
zineye gelince, orada dünyanın en kıymetli
mücevherleri varmış, diyorlar. Musanın o-
ğlu Abdülâziz de mücevher meraklısıdır. Af-
rikada yaptıklarını unuttun mu? Geliş-
geçen tacirlerden sadece göz kamaştırıcı mü-
cevherler arardı.

— Ya Tarık? Onu da Afrikadan tanırız.
Zavallı kahramanın öyle temiz bir yüreği,
öyle tek gözü var ki... Fakat Tarıkın en bü-
yük düşmanı yağmacılardır. O, yağmacılığa
seydan vermediği için birçok kimseler ta-
rafindan sevilmiyor. Hatta Elhârisler, Necip
Hayyatlar bile ona -bu yasağundan do-
layı- düşman oldular. Amma, o, girdiği
yerde adalet, intizamı bu suretle tesis etti
ve yerlilerin kâblerini adaletle satın aldı.

İki arkadaş gibi konuşuyorlardı.
Hâlâ evlenememişlerdi. Bu gidişle evlen-
melerine imkân da yoktu. Zira Musa To-
ledoya gelirse, ilk yapacağı işlerden biri de
hiç şüphesiz ki, Fatmayı Toledodan geri
cephelere sevk etmek ve bu suretle yanın-
dan uzaklaştırmak olacaktı.

Selim endişeli bir nazarla sevgilisine bak-
tı:

— Bu adam, buraya gelince, bizi biribi-
rimizden ayırmağa kalkarsa ne yaparız?

— Böyle birşey sezer sezmey, derhal ni-
kâhlârlarız. O zaman bizi birbirimizden ayı-
ramaz.

— Güzel bir fikir bu. Fakat, o zaman da
İslâm dininde bir kadının mücahidlerle bir-
likte harbe girmesi menedilmiştir, diyerek
beni harbe girmekten ve çalışmaktan
mene kalkacaksınız. Bir esir gibi, evde hap-
settirecek. Sana da uzaklarda bir iş ha-
vale edip buradan ayırarak. Bunları olmuş
gibi şimdiden kolayca tahmin edebiliyorum.

Musanın bunları yapacağından sen emin
değil misin?

— O kadar eminim ki... Kalbinin içini
uzaktan görüyor ve okuyor gibiyim.

— O halde yapılacak bir iş var: Musa
Toledoya girenler, biz de kimseye görün-
meden başka bir cepheye kaçalım.

Selim başını salladı:

— Bunu ben yapamam, Fatma! Tarık
burada yalnız bırakıp gitmek doğru mudur?
Haniya biraz önce canla başla kendisine

bağlılığımızdan bahsetmiştin... onu burada
bırakıp nereye, hangi cepheye gidebiliriz?
Fatma bu sözü söylediğine pişman olmuş-
tu.

— Ölmek var, dönmek yok şu halde, dedi,
ayağımızı denk atalım. Musa gelirse, Tarık-
la uğraşmaktan belki de bizimle meşgul bi-
le olmayacaktır. Allah, kimin hüsnüniyetle
ve kimin kötü maksadıyla çalıştığını görü-
yor. Tarık halifeye birşey yazmaz amma,
biz, icab ederse hakikati Şama bildirmek-
te gecikmeyiz. Hiç olmazsa bu işi görmüş
olmak için burada kalmalıyız.

Üçüncü kısım

Halife Velid

(— Çok yakında kumandanlarımdan bir
kısımını garbe göndereceğim ve Avrupalı-
ları arasında Muhammedin dinini neşre ca-
lışacağım.) diyordu.

Haccacı Hindistana göndererek ve bütün
Hind ülkelerindeki dinsiz insanlara da İs-
lâm dinini telkine çalışacağı. Buna
azmetmişti. Haccacı çoktanberi Hindistana
akın yapmak için büyük hazırlıklar yapı-
yordu.

Tarık bin Zeyyad garp üzerine yurume-
ğe ilk defa teşvik eden de Halife Velid idi.
Düğün gecesini, misafirleri en çok ağırlı-
yan, izzet ve ikram eden oğlu idi. Velid'de
da babası kadar herkeşe sevilmişti.

Abdülmelik o gece, Elhâristen gelen
mektubun şu satırlarına bir daha göz attı:
«İspanya hükümeti seraskeri Don Petro-
nun kızı burada bütün bir orduyu aylarca
uğraştıran, çok zeki ve çok akıllı bir ka-
dındır. Tarık bin Zeyyad, onun burada
kaldırma razı olmadı. Eğer bir ceza vermek
lazımsa, Halife versin, dedi. Ben de diğer
kızlarla beraber size gönderiyorum.»

Demek ki, Maryananın öteki kızlardan
farkı vardı: Elhâris, Halifeye onun akın-
dan ve zekâsından bahsetmişti!

Sade bu kadar mı ya?

Elhâris, onun cezalandırılmasını da istli-
yordu. Fakat, Halife:

— Endülûsten buraya gelmiş böyle bir
kızı cezalandırmakla mâna yoktur. O artık
bizim elimizde bir esirdir. Esire zulüm et-
mek günâhtır.

Demişti. Sarayda yüzlerce kadın, erkek
vardı, bunlar Halifenin ve velid'in mai-
yetinde çalışıyor ve kendilerine hizmet
ederlerdi.

Halife gelen esir cariyelelerden bir kısmı-
nı, sırası düştükçe kumandanlara hediye
eder ve saraydan uzaklaştırırdı.

Halife Velid saraydaki kadınlarla fazla
meşgul olmadığı için, Maryanayı da gün-
nün birinde herhangi bir kumandanı he-
diye edeceğinde şüphesiz yoktu. Fakat, ara-
dan birkaç gün geçince, Halife Velid - El-
hârisin mektubunu hatırlıyarak - Marya-
nanın zekâsını yoklamağa ve ondan baş-
ka sahalarında istifade etmeğe karar ver-
mişti.

Şam civarında çok kuvvetli bir kabila
vardı. Bu kabilenin reisi şeyh Said, Halife
Velide fırsat buldukça muhalefet etmekten
ve ortağı karıştırmaktan geri durmazdı.

Halife Velid o gece sarayın taracasından
bahçeye bakarken, bunu düşünüyordu. Ya-
nında yeğeni ve gelini vardı. Halife bun-
ları yanından savdıktan sonra Haccacı ça-
ğırdı.

— Elhârisin Kistaleden gönderdiği İs-
panyol dilberini gizli bir vazife ile şeyh
Said'e göndermek istiyorum, ne dersin?

Diye sordu.

Haccac, Maryanayı henüz görmemişti.
Sadece onun zekâsını ve istidadını Halife-
den duymuştu.

(Arkası va)

Kolon beyzade Kudret, delikanlı-
nın arzusunu yerine getirdi.

— Hanımefendi! Müsaadenizle si-
ze, komşumuz olan Sühi bey Elstan-
bul'ı takdim edeyim! - dedi.

— Teşekkür ederim... Müşerref ol-
dum... Komşuluğunuz buradan mı?

Süha:

— Evet efendim! - dedi.

— Pek güzel yerdirdi! Cidden Yeşil-
köyü severim... Kira ile mi oturuyor-
sunuz?

— Hayır, hanımefendiciğim! Evi
satın aldım.

Kızılay umumî merkezinin listesi Teberrüat yekûnu 1,772,705 liraya balığ oldu

Ankara 14 — Zelzele felâketzedeleri için 13/1/1940 günü Kızılay umumî merkezi veznesine memleketimizde muhtelif yerlerdeki Kızılay şubeleri, resmî, hususî ve yardım seven zevat tarafından 252,341 lira 86 kuruş yatırılmıştır. Bu suretle şimdiye kadar Kızılay umumî merkezi veznesine yatırılan paranın umumî yekûnu 1,772,705 lira 6 kuruş balığ olmaktadır.

Yurdun diğer köşelerinden yapılan yardımlar

Ankara 14 (A. A.) — Hareketiara felâketzedeleri için yurdun her köşesinde yapılmakta olan para, eşya ve yiyecek teberrüatı bütün hararetle devam etmektedir. Dün akşama kadar İzmirde yapılmış olan para teberrüatı 108,959 liraya varmıştır.

Sivasta yeniden 5000 parça muhtelif giyecek eşyası toplanmıştır. Bu son miktar ile Sivasta toplanmış olan eşya miktarı 10 bin parçayı bulmuştur.

İspartada yapılan para teberrüatı yekûnu dün 16 bin 436 lirayı bulmuştu. Bu miktardan yine dün akşama kadar Kızılay umumî merkezine yapılmış olan irsalât ise 11 bin 639 liradır.

Şimdiye kadar İspartadan Sivas Kızılay deposuna 29 bin 506 kilo erzak, 1932 parça eşya ve 232 çift kurdura gönderilmiştir.

Merzifonda 5697 lira ile 5288 parça eşya teberrü edilmiştir. Bunlar felâketzedelere tevzi edilmek üzere Amasya vilâyetine gönderilmiştir.

Adapazarından düne kadar Kızılay umumî merkezine gönderilen para 5782 liradır. Bundan başka Sivas Kızılay merkezine 6200 parça eşya ile bir kısım yiyecek maddesi gönderilmiştir.

Akhisarda da 6895 lira teberrü kabul edilmiştir.

Boludan da Sivas merkezine 1120 parça muhtelif giyecek ve örtünecek eşya gönderilmiştir.

İngiltere 200 çadır gönderdi

İskenderun (Akşam) — Dost İngiliz devleti tarafından gönderilen 200 çadır gelmiş ve İskenderun Kızılayı tarafından teslim alınmıştır.

Yunan konsolosluğunun teberrüü

Şehrimizdeki Yunan baş konsolosluğu, zelzele felâketzedeleri için bin Türk lirası teberrü etmiştir.

Almanya Skandinav devletlerine teminat vermek için heyet göndermiş

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Orta şarkta hareket rivayetleri

Londra 14 — Sunday Dispatch gazetesinin yazdığına göre Sovyetlerin Londra sefiri Malski, İngiliz gazetesinin neşrettikleri haberlerden dolayı Hariciye Nazırı nezdinde protesto da bulunmak üzere talimat almıştır. Bu gazete diyor ki:

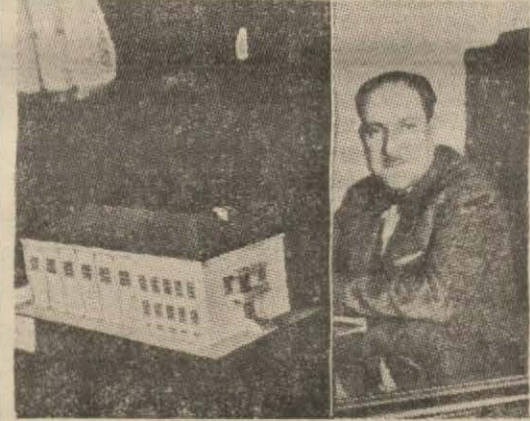
«Hitler, Sovyetleri, Besarabyayı ele geçirmek üzere bir teşebbüse geçmekten menetmek üzere hiç bir şey yapmayacağını, Mussoliniye bildirmiştir. Almanya'yı bir Balkan bloku teşkiline razı etmek üzere, İtalya, Macaristana Burgenland'ın bir kısmını eski Avusturyaya iade etmesi tavsiyesinde bulunmuştur.»

Yine aynı muhabire göre, Hitler, Sovyetler Birliğini, Orta Şarkta mütefikler aleyhine harekete getirmek isteyen bazı nazi seflerinin projelerine muarızdır. Filhakika, Hitlerin erkânı harbiyesi, Sovyetlerin böyle bir taarruzda muvaffakiyet kazanabilmesi için önceden Alman askerî mütehasıslarının, Kızıldorduyu 6 ay sıkı bir talime tabi tutmaları icab ettiğini Hitler'e bildirmiştir. Halbuki Hitlerin asıl istemediği şey de, Şark hududunda bir tehdid teşkil edebilecek olan böyle bir Kızıldordunun mevcudiyetidir.

Almanya henüz ambargoyu kaldırmadı

Londra 14 — İsveçte çıkan Afton Bladet gazetesi, Almanyanın İtalyadan Finlândiyaya gönderilmekte olan harp levazımını üzerine koyduğu ambargoyu kaldırdığını haber vermiştir. Bu haber şimdiye kadar teyeydi etmemiştir.

Edirne'de yeni spor klübü

Yeni spor klübü binasının maketi ve Edirne bölge başkanı vali B. Ferid Nomer.

Edirne (Akşam) — Şehrimizde yapılacakını evvelce haber verdiğimiz «kapalı jimnastikhaneli» spor klübü binasının keşfi, ri ikmal edilmiş ve bu muazzam gençlik eserinin 50 bin liraya çıkacağı anlaşılmıştır.

Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dirlikle Edirne bölgesi başkanı Vali B. Ferid Nomerin devamlı takip ve teşebbüsleri ve Beden terbiyesi genel direktörlüğünden yüksek para yardımları ile Edirne'de ilk defa olarak yapılacak olan bu gençlik âbidesi 600 metre murabbai bir saha üzerinde kurulacaktır.

Klübün yalnız kapalı jimnastikhaneye kısmının mesahası 350 metre kare olacaktır. Burada bütün spor malzeme ve âletleri bulunacağı gibi, kapalı jimnastikhaneye tenis, basketbol, voleybol ve güreş sahalarını ihtiva edecektir.

Genel direktörlüğün para yardımıyla beraber 940 yılı mahalli Belediye ve Hususî muhasebe bütçelerinden ayrılacak para ile 36 bin kuruş liraya balığ olacak tahsisatla işe başlanacak ve yeni yıl içerisinde genel direktörlüğün yüksek yardımları istenecektir.

Edirne'nin imar planını tedkik etmek üzere şehrimize gelmiş olan şehirlik mütehasısı B. Eğil dün bölge başkanı Vali B. Ferid Nomer, Belediye Reisi, ve daha bazı ilgili zevatla birlikte spor klübünün kurulacağı arsayı görerek yerini beğenmişlerdir. Arsanın iki yanındaki 4.5 metreden 9 metrelilik yol da Belediyemiz tarafından klübe terk edilmiştir.

Genel direktörlüğe keşifname incelenip tasdikten geçirildikten sonra inşaat sezonu gelir gelmez, faaliyete geçilecektir.

Bundan başka 6000 lira saflye Karaağaçtaki yanık binanın da ora gençliği için güzel bir klüp haline getirilmesi kararlaştırılmış ve gereken plan hazırlanıp genel direktörlüğe, daha evvel verilmiştir. Bugünlerde planın ve şartnamelerin gelmesi beklenmektedir.

Şehir planının tatbiki ile beraber Edirne'de yapılacak birçok binalar arasında kapalı jimnastikhaneli spor klübü, güzel ve kıymetli bir gençlik âbidesi olarak yükselcek ve Edirnenin güzelleşmesinde büyük bir rol oynayacaktır.

Bir kadın denize düştü

Defterdada oturan 50 yaşında Zernişan isimli bir kadın köprüde Haliç iskelesinde vapura binerken muvazenesini kaybederek denize düştü, kurtarılmıştır.

Liège'deki kıtaat silâh başı etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Brüksel 14 (A.A.) — (Reuter): Sokaklara askere davet ilânları yapılmıştır. Gazetelerin yazdığına göre, bu gece 1919, 1920 ve 1921 ihtiyatları ve bir çok fenciler seferber edilmiştir.

Brüksel 14 (A.A.) — 13 kânunusani'de bazı ecnebi tayyareleri öğleden sonra birkaç kere müstahkem mevki üzerinde uçmuşlardır. Her defasında hava müdafaa bataryaları harekete geçmiş ve tayyareler neticede şark istikametinde uzaklaşmışlardır. Diğer cihetten bildirildiğine göre üç motörlü bir Alman tayyaresi Vervietois muntakası üzerinde uçmuştur.

Pek alçaktan uçan bu tayyare Verviers üzerinden geçtikten sonra evvelâ Heusy sonra Polleur istikametinde uzaklaşmıştır. Tayyare Polleur üzerinden 300 metre yükseklikte uçtuğu için gamalı haç saraheten tefrik edilmiştir. Tayyare Fognes üzerinden uçtuktan sonra Elenborn civarında hududu geçerek Almanya'ya dönmüştür.

Hollanda da tedbir alıyor

La Haye 14 (A.A.) — (Havas): Enternasyonal vaziyetin gayri müsait bazı âlâmetleri karşısında Hollanda hükûmeti, her ihtimale karşı koymak için, bütün mezuniyetleri kaldırmağa karar vermiştir.

Belçikanın aldığı tedbirleri takib eden bu tedbirler iki memleket arasındaki sıkı el birliğini gösterir. En ziyade tehlikeye Hollandanın maruz bulunmasına rağmen ilk önce Belçika harekete geçmiştir.

Amsterdam 14 (A.A.) — Kabine bu akşam fevkalâde bir toplantı yaparak enternasyonal vaziyeti tedkik etmiş ve bir resmi tebliğ neşrederek alınan ihtiyat tedbirlerini bildirmiştir. Alman hududuna mücavir muntakalarda endişe hüküm sürmektedir.

Amsterdam 14 (A.A.) — Gazeteler, soğukun, nehir ve kanalları dondurmakla memleket müdafaaasının kuvvetini azaltmamış olduğunu yazıyorlar. Geçen teşrinisani başında vahim boşluklar yösteren bu müdafaa o zamanda handanberi mühim surette kuvvetlendirilmiştir.

Bir Hollanda tayyaresi Alman hududuna ihlâl etmiş

Berlin 14 — Alman ordusu başkumandanlığının tebliğine göre, öğleye doğru bir Hollanda tayyaresi Nordform yakınında Alman hududu üzerinde uçmuş ve bu suretle Alman toprağını ihlâl etmiştir.

Amsterdam 14 — Hollanda siyasi mahafili bu haberi katiyetle tekzip etmektedir.

Alman taarruzu şayiaları

Paris 14 — Gazeteler, Alman ordusunun ilkbaharda büyük bir taarruza hazırlandığı hakkında çıkan ha-

berlerden uzun uzadıya bahsediyorlar. Excelsior gazetesi diyor ki:

«Hitlerin nazi rüesası ve kumandanlarla görüştikten sonra garp cephesinde bir taarruza karar verdiği söyleniyor. Bunun başlıca sebebi denizlerde ve havalardaki muvaffakiyet-sizlikler üzerine Almanyanın sarsılan prestijini arttırmak ve mahrumiyet içinde bulunan sivil halkın memnuniyetsizliğini durdurmak imiş. Bir taarruz olursa bunu karşılamaya hazırız. Hududda her türlü tedbirler alınmış, hatlarımız da tahkim edilmiştir.»

Victoire gazetesi de şu mütalâada bulunuyor: «Almanların Balkanlara doğru taarruzundan bahsediliyordu. Böyle bir taarruz, hele Rusya ile beraber olursa, İtalyanın hiç hoşuna gitmeyecektir. Fakat asıl taarruzun garp cephesinde yapılacağı söyleniyor. Almanyanın 914 de olduğu gibi Belçika ve Lüksemburg tarihle harekete geçmek istemesi muhtemeldir. Böyle bir hareket hiç bir netice vermiyecektir. Dört aydanberi Lüksemburg ve Belçika ile olan hududlarımız da çok tahkim edilmiştir.»

Erzincan felâketzedeleri

(Baş tarafı 6 inci sahifede)

Erzurumdan ekmek yetiştirdi, felâketzedelere dağıtıldı, iki gün sonra da un geldi.

Erzincanda ilk sıhhi yardım, ölümünden kurtulan sıhhiye müdürü, hükümet, belediye tabipleri ve ciheti askeriyedeki hekimler tarafından yapıldı. Askeri hastane yıkılmamış olduğundan yaralıların pansumanları'nı yapacak derecede kâfi ilaç ve sıhhi malzeme vardı. Ancak, zelzele'nin tesiriyle şehrin bütün çeşmelerinde sular kesildiği için susuzluk baş göstermişti. Bir müddet sonra ilk sıhhi imdat heyetleri geldi. Mebus doktorlarımızdan bayan Fatma Mimik ile mebus eczacı B. Salih Başotacı yaralıları tedavi hususunda gösterdikleri fevkalâde şefkat ve insaniyetperverliği ömrünün sonuna kadar minnetle hatırlayacağız.

Bize Erzincandan buraya gelirken de yolda çok iyi baktılar; hele Divrikililere pek minnettarız. Divrikililer istasyonlarına gelen felâketzedelere sıcak yemek, ekmek, sigara verdiler, gönüllümüzü almak için ellerinden gelen ne mümkünse hepsini yaptılar.

Sonra Ankarada da büyük lütuflar ve yardımlar gördük; yalarımız tedavi edildi, elbise, çamşar verdiler, süt çocuklarına süt dağıtıldı.

İstanbul'a geldiğimiz zamanda vali doktor Lütfi Kırdarın, muavini B. Halûkun gece, gündüz bizimle meşgul olarak istirahatimizi temin etmek hususundaki lütuflarını da burada şükranla anmak isterim.»

Belgrat devlet orman işletmesi revir âmirliğinden:

- 1 — İstanbul, Belgrad devlet ormanının Kurtkemer deposunda istif edilmiş (219) iki yüz on sekiz adet meşe traversi ve (68) altmış sekiz metre mikâp (989) desimetre mikâp mamul meşe kerestesi açık arttırma ile satılacaktır.
- 2 — Travers ve keresteleri görmek için ormanın Kurtkemer deposuna, şartnameyi görmek için de tatil günlerinden maada her gün İstanbul Orman müdürlüğüne ve Belgrad Revir âmirliğine müracaat edilesi.
- 3 — Meşe traverslerinin beher adedinin fiatı (170) kuruş, mamul meşe kerestesinin beher metre mikâbı (17) on yedi lira tahmin edilmiştir.
- 4 — İstekillerin % 7.5 muvakkat pey akelerile 26/1/940 günü saat (11) de Büyükdere Bahçeköy Orman fakültesi binasındaki revir merkezine müracaatları ilân olunur. (256)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedelli 1000 lira olan bir adet Hidrolik Karo presi 24/1/940 çarşamba günü saat (10.30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksilme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 75 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikla birlikte eksilme günü saatine kadar komisyona müracaatları lazımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (39)

Ziraat Vekâletinden

Orak makinesi, Harman makinesi, Traktör ve Bileği makinesi alınacak

- 1 — Ziral kombinalar kurumu ihtiyacı için orak makinesi, harman makinesi, bileği makinesi ile traktör alınacaktır.
- 2 — Bu makinelere ait fennî şartnameler ziral kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.
- 3 — İstekillerin şartname almak üzere Ankara ziral kombinalar kurumu müdürlüğüne müracaatları. (6351) (10322)

İstanbul Defterdarlığından:

Üsküdar'da Paşakapısında birinci orta okul binası bahçesinde maili inhidam tonoz bina ankazı 20 lira muhammen kıymet üzerinden açık arttırma ile satılacaktır. Satış bedeli nakden ve peğindir. Müzayed 18/1/940 perşembe günü saat 14 de Milli emlak komisyonunda yapılacaktır. Muvakkat teminat bir buçuk liradır. (10866)

Finlândiyada yalnız keşif kolları çarpışması oldu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bombalar Amerika elçisinin köşküne isabet etti

Helsinki 14 (A.A.) — (Reuter): Bugün Sovyet tayyareleri tarafından Helsinki üzerine yapılan hücumda, şehirden 12 kilometre mesafede bulunan Espoo civarında kâin Amerika orta elçisinin köşkü bombardıman ve tamamille tahrip edilmiştir.

Orta elçi bir kaç gün evvel bu köşkten ayrılmıştı.

Tass ajansının bir tebliği

Moskova 14 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Leningrad askerî muntakası erkânı-harbiyesinin tekbizi:

Finlândiyadaki askerî harekâtın ikinci üç haftalık devresinde, cepheye ehemmiyetli hiç bir değişiklik olmamıştır. İlk üç hafta zarfında ciddi harekât yapılmış ve bu harekât Sovyet kıtaları için Finlândiya arazisinde müstahkem mevkiiler ihdasına müncer olmuş ise de, üç haftalık ikinci devrede, harekât ekser ahvalde, keşif kolları ve küçük piyade kuvvetleri tarafından yapılan alelade baskınlara inhisar etmiştir. Birdenbire gelen şiddetli şokluklar, Fin kıtalarının vaziyetini ehemmiyetli surette hafifletmiş de, bu hatlar bu müsaid vaziyetten istifade edememişlerdir.

Buna mukabil, ecnebi ve bilhassa Fransız matbuatı ve hepsinden önce Havas ajansı, bu müddet zarfında, Sovyet kıtaları aleyhinde iftiralarla dolu büyük harekât haberleri vermişlerdir.

Erkânıharbiyenin ecnebi ajanslar mümessilleri tarafından verilen haberleri her gün tekbiz etmekle uğraşarak vakti yoktur. Fakat erkânıharbiye, ara sıra bu kimselerin iftiralarının bir bîlânosunu yapmanın hakiki ghehlerini meydana çıkarmanın faydasız olacağı kanaatinde.

Evvelâ, ecnebi ajansları, Cenevrenin, Helsinkin ve Riganın mevhum «kaynaklarına» atfen Finlândiya kıtalarının, cepheyi bütün istikamette yardımlarını, Sovyet hududunu geçtiklerini ve Sovyetler Birliği arazisinde harekâta devam ettiklerini söylüyorlar. -Hayır söylemiyorlar, sesleri kısılmıyorsa kadar haykırıyorlar. Bu serapa yalandır. Fazla olarak çocuk, beceriksizce ve gülünç bir yalandır. - Hakikatte Fin kıtaları, hiç bir istikamette, Sovyet hududlarına ulaşmış değillerdir. Esasen böyle bir maksad takib etmiş olmaları ihtimali de azdır.

Finlândiya kıtaları, Sovyet hududuna Viboy istikametinde 70 kilometre, Serdobal istikametinde 80 kilometre, Petsamo istikametinde ve Petsamontun cenubunda 130 kilometre, Ulaaborg istikametinde Revaniemi tarafında 120 kilometre ve Suomosalni tarafında 10 - 15 kilometre mesafede bulunuyorlar.

Saniyen, ecnebi ajanslar, bilhassa Havas ajansı aynı kaynaklara atfen Suomosalni civarında cereyan eden muharebelerde big Sovyet fırkasının 14.000 nefer ziyat verdiğini iddia ediyorlar.

Bu iddia, onu tasni eden beceriksizlerin vahimelerinden ibarettir. 44 üncü fırkanın cepheye bulundurulduğu kuvvet ancak 10.000 kişiden ibarettir. 14.000 nefer ziyat nasıl vermiş olabilir. Hakikatte Sovyet kıtalarının bu cepheye kayıtları 900 neferden ibaret olup bu da, Fin kıtalarının harekâtından ziyade ağır şoklukları tesirindendir. Fakat, ecnebi dedikoducular, Finlerin aynı yerde 20.000 ölü ve yaralı bıraktıklarını, fazla olarak, Fin Schutz teşkilâtının, Sov-

yet kıtaları elinde esir bırakmamak maksadile kendi yaralı askerlerini nasıl vahşiyane bir surette öldürdüklerini şükûta geçirtmektedir.

Ecnebi ajanslar, Fin kuvvetlerinin Murmansk demiryolunu kesdiklerini ve bu hatın şimdi tamamen muattal bulunduğunu yine aynı menbalara izafe ile iddia etmektedir. Bu da, evvelkiler gibi tamamen yalandır. Ve yalan olduğu da, Fin kıtalarının, yukarıda da söylendiği gibi, Sovyet hududuna hiç bir noktada ulaşamamış olması, Sovyet hududlarından onlarca kilometre ve Murmansk demiryolundan yüzlerce kilometre uzakta bulunmasıla sabittir. Hakikatte, Murmansk demiryolu münakalesi bir dakika bile durmamıştır.

Aynı ecnebi ajanslar hep aynı meşhur ve muhayyel kaynaklardan haber alarak «Rusların Petsamoyu kaybettiklerini», «Rusların Almanları yardıma çağırduklarını», «20 yahud 40 Alman askerî mürebbinin daha, Sovyet kıtalarını tensik etmek üzere, Sovyetler Birliğine geldiğini» iddia etmişlerdir.

Bu mesele görüşülmemiş yalan dedikodunun, bu yabancı ajans mümessilleri tarafından yapılan bütün öteki dedikoduları geride bıraktığını söylemekli lüzumlu buluyoruz. Petsamo bir kânunuevveldeber Sovyet kıtalarının elindedir. Sovyet kıtaları, ahiren Petsamoya gelen Finlândiya halk hükûmetinin ilk kuvvetlerle müstereken, Petsamoyu sadece işgal etmekle kalmamış, Petsamo cenubunda 130 kilometre ileri bile gitmişlerdir.

«Sovyet kıtalarını tensik için» sözde Sovyetler Birliğine gelen «Alman askerî mürebblere» gelince bu manasız tasnileri tekzip etmeği bile yersiz buluruz. Bize kalırsa, Almanya ile Sovyetler Birliği arasında askerî bir blok yapılması ihtimali karşısında duyulan korku, Fransız ajansı mümessillerine, bu emsalı ve beceriksiz yalanı söyletmıştır. Ecnebi ajansların, patronlarından, Sovyet kıtaatı aleyhinde propaganda yapmak emri almış olmalarını akla yakın buluyoruz. Bu itibarla onları kendi mevcudiyetlerini isbat için yığınlarla yalanlar uydurmak suretile bu propaganda devam ediyorlar. Fakat, vakınlara değil yalanlara istinad eden propaganda ne kıymetli olur. Medeniyet müdafilerinin propagandası erkânı umumiyeyi sistematik şekilde aldatmaktan ibaret değil mi? Ecnebi matbuat mümessillerinin bu kadar düşebileceklerini tahmin etmedik.

İngiliz muhalefet partisi reisi bolşeviklere hücum ediyor

Londra 14 (A.A.) — İngiliz muhalefet işçi partisi reisi Attlee, Blackburn'da verdiği konferansta demiştir ki:

«Biz ıulh istiyoruz. Fakat istediğimiz sulh, yeni harplere mâni olacak prensiplere müstenid bir sulhtir.»

Nasyonal sosyalistliğin kuvvet esasına dayandığını söyleyen Attlee, bolşeviklere hücum etmiş ve bunların kendilerine sosyalist ve hattâ komünist demeğe hakları olmadığını söylemiştir.

Kalb. durmasından öldü

Pangaltıda Tay sokagında oturan Kocantın Cümhuriyet caddesinde birden fenalaşarak yere düğmü, hastaneye kaldırılmışsa da kalb durmasından ölmüştür.

KÜÇÜK İLÂNLAR

KÜÇÜK İLÂNLAR

Fevkâlâde ahvalın devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa negredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

KADIN TERZİSİ — İyi bir kadın terzi bayan bir iş arıyor. Akşam'da (O. N.) rumuzuna mektupla müracaatları.

BİR TÜRK GENÇİYİM İŞ ARIYORUM — Henüz askerliğini yapmış bir Türk gençiyim iş arıyorum. İki sene nakliyecilik yaptım. Traktör Oto kamyonundan biraz anlarım, sair işleri ve fabrikada yağculuk terchi edirim. Keşif verebilirim. Akşam'da E. S. L. rumuzuna mektupla müracaat.

ORTA YAŞLI BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Eski, yeni yazar okur. Az daktilo bilir. Avukat, doktor, hastane gibi ve buna münasıl mteseselerde az ücretle çalışmak istiyor. Akşam (E) rumuzuna mektupla müracaat.

İŞ ARIYOR — Eski ve yeni harfleri okur yazar her ne iş olursa olsun yapar. Taşraya da gider. Kanaatkârdır. Askerlikle ilişkisi yoktur. İstekilerin Akşam'da (S. Ş.) rumuzuna mektupla müracaatları. — 1

İŞ ARIYORUM — On sekiz senedir inşaat işlerinde çalıştım. Tecrübem vardır. İş arıyorum. Bir mühendis yanında çalışmayı tercih ederim. Kumkapı Tavaşi mahallesinde No. (26) Ahmed Turhan'a müracaat. — 1

TECRÜBE GÖRMÜŞ İSVİÇRELİ FRANSIZ — Bir bayan çocuklu aile nezdinde münasip iş arıyor. Lüzumunda yalnız bir kadına refakat edebilir ve birlikte seyahat çıkar. Akşam'da L. D. rumuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

SÜTNİNE ARANIYOR — Vizeye gidebilecek sütnanelerin şartlarını Beyoğlu İstiklal cad. 285 No. Kurtuluş ap. Talha adresine bildirmeleri.

ÇAĞALOĞLU SİHHAT YURDUNDA — Çalışmak üzere bir ebe ile ev kısmında çalışmak üzere bir kadın hizmetçi aranıyor. İsteyenlerin hemen müracaatları.

BİR BAYAN ARANIYOR — Okur yazar kasiyer bir bayan aranıyor. Beyazid Okçularbaşı Altın Gışeye müracaat.

MÜREBBİYE ARANIYOR — Üç yaşında bir erkek çocuğa bakmak için Fransızca ve İngilizce veya Fransızca ve Almanca bilir bir mürebbiye aranıyor. İsteyenlerin Galata posta kutusu 1014 numaraya mektupla müracaatları. — 2

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK KAMYON — Opel marka mücedded 939 model. Hakkı 4 tonluk kamyon satılıktır. Görmek üzere Şişhane karkol Rus garajı 40 numaraya görüşmek üzere saat 14 de müracaat. — 2

ACELE SATILIK MOTOSİKLET — 937 model Ruayal marka bir adet motosiklet acele satılıktır. Divanyolunda (Metanet) garajında benzinci Salm'e müracaat.

ACELE OTOMOBİL ALMAK İSTİYORUM — 2 veya 3 kişilik temiz kullanılmış marka olursa olsun tercih edilir. Akşam'da ilân memurluğuna müracaat. — 1

SATILIK PİYANO — Stüdgart markalı meşhur Alman piyanosu iyi demir ve çarpaz telli olarak satılıktır. Taksim Tarlabası Yağhane sokak No. 50. — 3

SATILIK 2 KASA MAKİNASI — Pek az kullanılmış son model «NATIONAL» marka biri küçük, biri büyük iki adet kasa makinesi satışa çıkarılmıştır. Görmek ve almak isteyenlerin Galata Bankalar caddesi Ankara han 4 üncü kat D. Z. işletmeleri kurumu İstanbul Bürosuna müracaatı. — 2

4 — KİRALIK - SATILIK

SATILIK ve KİRALIK APARTIMAN — Maçka Teyyikiye caddesi 29-31 numaralı 3 katlı 25 odalı gayet manzaralı mücedded apartıman hem satılık ve hem kiralkıtır taliplerin 3 üncü kata müracaatları. — 10

MOBİLYALI ODA — Temiz bir aile yanında mobilyalı bir oda kiraya verilecektir. Taksim Talimhane Topçular caddesi 4/1 No. Berber Kırkora müracaat. — 4

ACELE SATILIK HANE — Şehzadebaşı Veznedar Camii mahallesinde Kemeralta sokak 8 oda, altındaki dükkânı olan bahçeli ahşap 23 numaralı ev satılıktır. Tramvaya bir dakika mesafededir. Görmek için Fatih Sofular caddesi 155/1 numaraya müracaat.

ACELE SATILIK — Beşiktaşda bin arşın bahçeli dokuz odalı ahşap bir konak, arsa fiyatına veya mübadele suretile satılıktır. Tafsilat ve pazarlık için: Galata, Tünel, Gülhan No. 13

25 LİRAYA KİRALIK AP. — 5 oda, banyo, su havagazı, elektrik, tramvay durağı, bol güneşli, denize manaralı sıhhi yeni apartıman. Fatih - Fevzipaşa cad. Mütercim Asım sok. No. 10 birinci kata müracaat. —

5 — MÜTEFERİK

DANS DERSLERİ — Büyük rağbet bulunan en son danslardan hakkı (Sunk) Fokstrot hususi ve münferit olarak her gün ders veriliyor. Müracaat saatleri 12-13, 17-21 e kadar Büyük Parmakkapı tramvay durağı 117 No. profesör Panosyan.

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakallorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metotla verilir. — Fransızca'yı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rumuzuna mektupla müracaat. — 15

DANS DERSLERİ — Hususi ve münferid dersler asri dansları son yeniliklerle Suing ve Poleglat öğrenmek için en iyi en çabuk ve akademik metotlarla öğreten profesör Hanımyan'a müracaat. Ders saatleri 14 21. Beyoğlu Parmakkapı Mis sokak 13 numaraya — 7

ALMANCA DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman bayan Almanca dersleri vermektedir. Kabul günleri ve saatleri salı ve pazardan maada her gün saat 15.30 - 19 a kadar Beyoğlu İstiklal caddesi No. 133. Hasan Bey Apt. birinci kat No. 6, ikinci merdiven. —

ORTAKLIK — Taşrahıym. Sermayem ve kredim var. Mevsimlik ticaret işlerinde ve gerekli surette iyi kazanıyorum. Yalnızlıktan dolayı en az üç bin lira sermaye ile iştirak edecek, az çok hesaptan ve defterden anlayan bir ortak kabul etmedeyim. Yazihane teşkilatı olan tüccar tercih edilecektir. Posta kutusu 444 adresine yazı ile müracaat. — 1

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ — Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden Ö K — R. S. K. — F. Tuna — S. N. — A. N. A. — E. K. — Teşebbüs — Arapça Hocası. namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları mercudur.

Büyük fırsatlar:

Satılık Arsa

Şehzadebaşı Atatürk Bulvarı, metresi 6 lıraya, elli metrelik cadde, köşebaşı şehrin her tarafına yakın, sinema, garaj, fabrika, dükkân, apartıman yapmağa müsaid bin metre mürabbai çok kelepir.

Satılık Ardiye

Bahçekapı, Arpacılar camii altında iki büyük mağaza bedava satılıktır.

Satılık Değirmen

Un, hububat mükemmel ve nefis surette öğütür portatif ve çok ucuz, bilhassa çiftliklere yarar.

HASAN DEPOSUNA MÜRACAAT
Telefon: 20711

Gayri menkul satış ilânı

Biga İcra Memurluğundan: Biga'da Fethiye Selvi'ye 200 lira vermeğe borçlu Biganın Hacı Sadı mahallesinde Rukiye'nin bu borcundan dolayı haciz edilecek paraya çevrilmesine karar verilen: Biga tapusunun K. evvel 324 tarih ve 43 No. sında kayıtlı Biganın Hacı Sadı mahallesinde sağ Osman ağa, solu Taşköprülü oğlu İsmail, arkası Hacı Halil zevcesi ve ön tarafı yol ile çevrili 65 arşın mesahada bulunan 3 odalı bir ev. Evsafı: Zemin katında zemin toprak ve tavansız bir oda ile bir dar koridor, ve küçük bahçesinde bir eski damı mevcuttur. İkinci katta bir döşeli diğerinin tavani mevcut olmayan iki odası ve dar bir koridoru mevcuttur. Ahşap ve kismen kerpiçten yapılmış olup üzeri kiremit ile örtülmüştür. Bina çok haraptır. Muhammen kıymeti: 400 liradır. Satış peşin para ile olup satışa iştirak edeceklerin % 7 buçuk nisbetinde pey akçesi vermeleri veya Milli bir bankanın teminat mektubu getirmeleri icap eder. Gayri menkul ait vakıf borçlarıyla tanzifat, tenviriy ve vergi borcu borçluya ait olup satış bedelinden tenzil edilir. Birinci arttırma: 14/2/940 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 9 dan 11 e kadar Biga İcra dairesinde İcra kılınacak birinci arttırma sonunda muhammen kıymetin % 75 ini bulduğu takdirde üstte bırakılacak ve aksi halde satış ikinci arttırmaya tehir edilecektir. İkinci arttırma 29/2/940 tarihine rastlayan perşembe günü yine saat 9 dan 11 e kadar İcra kılınacak ikinci arttırma sonunda gayri menkul en fazla arttıran üzerine ihale edilecektir. 2004 sayılı İcra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesine göre yapılacak bu satış hakkındaki (Hakları tapu sicillile sabit olan alacaklılarla itiraf hakkı sahiplerinin) iddia ve itirazlarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında dairemize bildirmeleri ve daha fazla izahat almak isteyenlerin Biga İcra dairesine müracaatla 940/470 sayılı dosyada mevcut zabıt varakası suretini ve 9/1/940 tarihinden itibaren dairede asılı bulunacak açık arttırma şartnamesini görüp anlayacakları ilân olunur.

Gayri menkul satış ilânı

Biga İcra Memurluğundan: Bigada Azmiye Nafakadan borçlu Çan nahiyesinden Hasan Sabri Güzeycanın mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen Biga tapusunun K. sani 939 T. ve 5 No. sında kayıtlı Çan Pazar nahiyesi Değirmenbaşı mevkiinde şarkan Hanife tarlası, batısı Hüseyin Çavuş zevcesi tarlası, şimali çay, cennu bu yol ile çevrili 4 dönüm tarla. Evsafı: Mevki bayır, toprağı kırıç ve kuvve inbatıyesi 2. ci derecede. Muhammen kıymeti: 40 lira. Tapunun aynı tarih ve 6 No. sında kayıtlı bulunan Çanpazar, Aşağı Ova mevkiinde şarkan Mehmed tarlası, garben Mehmed tarlası, şimalen yol, cennu İbrahim tarlası ile çevrili 4 dönüm tarla. Evsafı: Mevki düz, toprağı kara ve kuvve inbatıyesi 3. cü derecededir. Muhammen kıymeti: 30 lira. Satış açık arttırma suretile yapılacaktır. Satış bedeli peşindir. Arttırma ya iştirak edeceklerin % 7 buçuk nisbetinde pey akçesi vermeleri veya Milli bir bankadan teminat mektubu getirmeleri icap eder. Müterakim vergi borçluya ait olup satış bedelinden tenzil olunur. Birinci arttırma: 14/2/940 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 9 dan 11 e kadar Biga İcra dairesinde İcra kılınacak açık arttırma sonunda gayri menkul muhammen kıymetin % 75 ini bulduğu takdirde üstte bırakılacak ve aksi halde ikinci arttırmaya talikan satış geri bırakılacaktır. İkinci arttırma: 29/2/940 tarihine rastlayan perşembe günü yine saat 9 dan 11 e kadar yapılacak ikinci arttırma sonunda en fazla arttıranın üzerinde ihale edilecektir. 2004 sayılı İcra ve iflâs K. 126 ncı maddesine tevfiikan İcra kılınacak olan bu satışa dair itiraz ve hakların ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında Biga İcra dairesine bildirmeleri ve daha fazla izahat almak isteyenlerin dairemize müracaatla 940/93 sayılı dosyada mevcut kayıt örneği ve vaziyet zabıt varakası 9/1/940 tarihinden itibaren dairede asılı bulunacak arttırma şartnamesini görüp anlayacakları ilân olunur.

Doyçe Orient Bank

Dresdner Bank Şubesi

Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri:

İstanbul (Galata)

Deposu: Tütün Gümrük

İzmir

Her türlü banka muameleleri

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

15 İkincikânundan 22 İkincikânuna kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	—	Salı 12 de (Ankara), perşembe 12 de (Aksu) ve Pazar 16 da (Güneysu). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	—	Salı 18 de (Üğen), cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına	—	Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	—	Pazartesi, salı ve pazar 9.50 de çarşamba, perşembe ve cuma 15 de (Marakaz). Cumartesi ayrıca 13.30 da (Sus). Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	—	Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.15 de (Sus). Galata rıhtımından. Ayrıca çarşamba 20 de (Antalya), cumartesi 20 de (Üğen). Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	—	Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	—	Pazar 9 da (Bartın). Tophane rıhtımından.
Ayvalık hattına	—	Çarşamba 15 de (Mersin), cumartesi 15 de (Saadet). Sirkeci rıhtımından.
İzmir sür'at hattına	—	Pazar 11 de (Kadeş). Galata rıhtımından.
Mersin hattına	—	Salı 10 da (Etrüks), cuma 10 da (Çanakkale). Sirkeci rıhtımından.

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği	—	Galata rıhtımı, Limanlar Umum müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Şube Acenteliği	—	Galata rıhtımı, Mıntıka Liman Reişliği binası altında.	40133
Sirkeci Şube Acenteliği	—	Sirkeci, Yolcu Salonu.	22740

(396)

Deri müzayede ilânı

Türk Hava Kurumu Bandırma Şubesinden:

Şubemiz muntakasında kurban bayramında toplanacak deriler açık arttırmaya konmuştur.

Fiat haddi lâyik görülürse 18/1/940 perşembe günü saat (15) de ihalesi yapılacaktır. İstekilerin ihale günü şubemize müracaatları. (307)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

- 1 — 300 adet civata.
- 2 — 3880 çift metre oluklu demir.
- 3 — 27,8 ton muhtelif demir.
- 4 — Makkap makinesi tezgâhi.
- 5 — 3000 adet kondansör borusu.

Yukarıda isimleri yazılı 5 kalemler muhtelif malzeme ayrı ayrı satın alınacaktır. Bunlara aid fenni şartnameler parasız olarak idarenin Metro handa 7 nece katta ki levazım müdürlüğünden tedarik edilebilir. Taliplerin nihayet 10/2/1940 tarihine kadar alâkadar oldukları kısımlar için teklif edecekleri fiyatları tahriren idareye bildirmeleri «263»

Dokuma, Apre ve boya İplik

MÜTEHASSISI ALINACAKTIR.

Taliplerin vesaik suretlerini rapr edecekleri bir mektupla

Malatya Mensucat Fabrikasına göndermeleri

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No. 51029 - 371.

Fenerde Tahtaminare mahallesinde Yıldırım caddesinde yeni 77 numaralı münhedim ev enkazı 100 lira muhammen bedel üzerinden açık arttırma ile satılacaktır. Satış bedeli nakden ve peşindir. Müzayede 18/1/940 perşembe günü saat on dörtte Milli emlak Müdürlüğünde müteşkil komisyonla yapılacaktır. İstekilerin 7,5 liralık muvakkat teminatla muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. «10901»

İstanbul Belediyesi ilânları

Kasımpaşa ve Balat Halk Hamamlarının noksan kalan bir kısmı tesisatının ikmalî işi açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 2985 lira ve ilk teminatı 223 lira 87 kuruştur. Keşif ve şartnamesi Zabıt ve Muamelât müdürlüğünde görülebilir. İhale 26/1/940 cuma günü saat 14 de daimi encümünde yapılacaktır. Taliplerin ihaleden 8 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet vesikası ve 940 yılına ait Ticalet odası vesikası ve ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümünde bulunmaları. (294)

Türkiye Ömhuriyeti

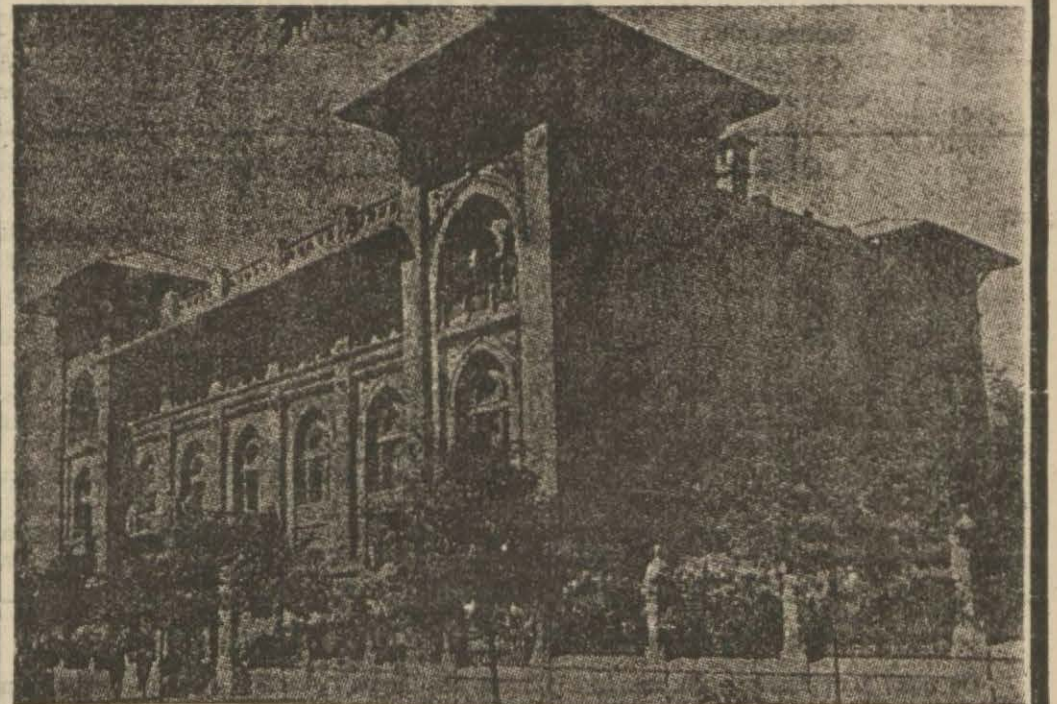
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,000 »
160 » 20 »	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Türkiye tiftik ve yapağı

İhracatçıları birliği muamelât şefliğine

175 lira ücretle aşağıda zikredilen şeraiti haiz olan talipler arasında 17/1/1940 Çarşamba günü saat 14,5 da İstanbul Ticaret odası umumi kâtiplik bürosunda müsabaka imtihanı yapılacaktır. Talip olanların müsabaka gününden evvel vesaikini İstanbul Ticaret borsası komiserliğine getirmeleri ilân olunur.

1 — Yüksek tahsil görmüş olmak. 2 — Fransızca bilmek. 3 —

askerliğini ifa etmiş bulunmak. 4 — Yaşı 25-45 arasında olmak.

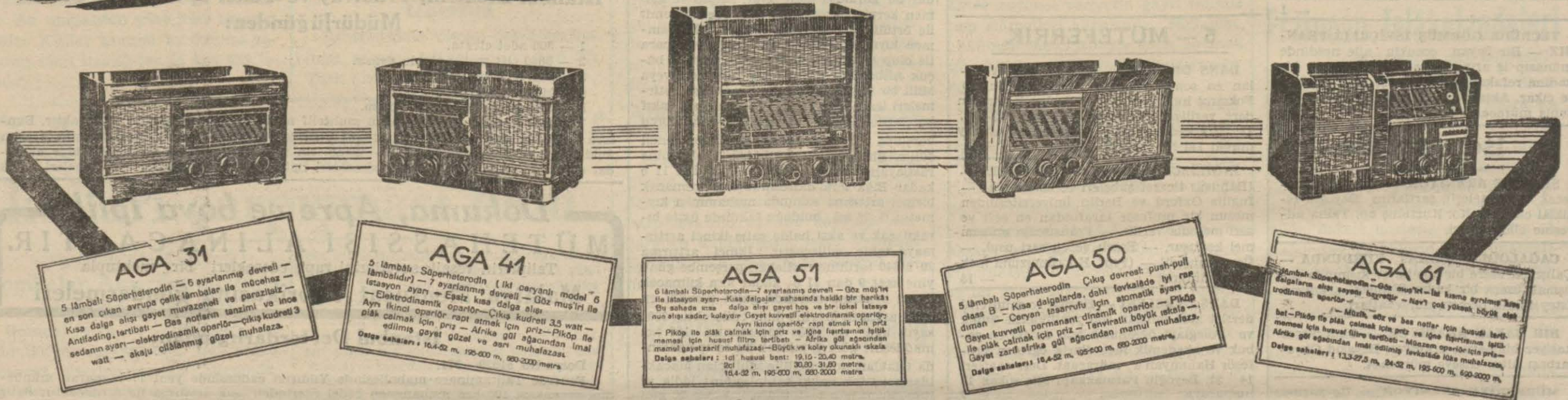
Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü ilânları

- 1 — Kandilli Sürp Arakelos Ermeni kilisesi ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
 - 4 — Burgazadası Ayayorgi manastırı vakfı.
 - 5 — Büyükkada Ayayorgi manastırı vakfı.
 - 6,7 — Büyükkada erkek ve Heybellada kız Rum yetimhaneleri vakfı.
 - 11 — Kuzguncuk Sürp Lusavoric Ermeni kilisesi vakfı.
 - 12 — Kartal Sürp Nişan Ermeni kilisesi ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
 - 14 — Kmahada Panalya Rum kilisesi ve mezarlığı vakfı.
 - 15 — Beykoz Sürp Nigagos Ermeni kilisesi ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
 - 16 — Hapdarpaşa - Kadıköy ve havalisi Musevi Sinagogu ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
 - 24 — Beykoz Ayaparaskevi Rum kilisesi ve mezarlığı vakfı.
 - 25 — Paşabahçe Ayakostantin Rum kilisesi ve ayazması ve mezarlığı vakfı.
 - 26 — Heybellada Rum ruhban mektebi vakfı.
 - 28 — Heybellada Panalya namı diğer Çam manastırı vakfı.
 - 29 — Burgazadası Hristos manastırı vakfı.
 - 30 — Kmahada Hristos manastırı vakfı.
 - 31 — Heybellada Ayatiryada namı diğer Tepe manastırı vakfı.
 - 32 — Büyükkada Hristos manastırı vakfı.
 - 33 — Büyükkada Aya Nikola manastırı vakfı.
- Heyetlerce idare olunan vakıflardan semtleri ve isimleri yukarıda yazılı vakıflara 2762 - No. lı vakıflar kanunu ile nizamnamesine ve olbapdaki talimatname hükümlerine tevfiikan tek mütevellî tayin edileceğinden istekilerin 31/1/940 tarihine kadar Kadıköy vakıflar müdürlüğüne alelşul müracaatları ilân olunur. (384)

AGA BALTIC

Radyoları

1940 MODELLERİ

PERAKENDE satış yeri : Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 48/1 ODEON Mağazası
TOPTAN SATIŞ YERİ : İstanbul Sultan Hamam Hamdi bey geçidi No. 48/56

**TUVALET MASASINDA
DAIMA BULUNDURUNUZ**

Nefis bir lezzetli olan
DENTOL Diş macunu,
ağız dezenfekte eder,
rek hoş bir koku bira-
kir. Dişlere parlak bir
eyazlık verir. Tütün
kullanılmanın bile diş
mineralinin sıyıklar-
masına mani olur.

ECZANELERDE - PARFÜMERİLERDE - BÜYÜK MAĞAZALARDA

Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden:

En az lise diploması almış, eski metinleri oldukça iyi okuyup an-
lıyabilecek bir Sekreter alınacaktır.
Yabancı bir dili iyi bilenler ve makinede yazı yazabilenler tercih
olunacaktır.
Başka yerde işi olanlar alınmayacaktır.
İstekli olanlar 24/1/1940 akşamına kadar Ankara'da Yenışehirde
Kurum Genel Sekreterliğine bir mektupla müracaat ederek hüviyet
ciizdanları ile sıhhat, askerlik, tahsil ve çalışma vesikalarını ve iki
fotoğraflarını göndermelidirler. (336)

Münakalât Vekâletinden:

1 — Vekâlet neşriyat müdürlüğünde münhal
200 ve 175 lira ücretli kadroya İngilizce ve alman-
ca bilenlerden imtihanla 3656 sayılı kanun hüküm-
leri dairesinde, 2 mütercim alınacaktır.
2 — Taliplerin imtihanın icra kılınacağı 31
kânunusani 1940 tarihine müsadif çarşamba gü-
nünden evvel Memurin kanununun 5 inci maddesi
hükümlerinin âmir bulunduğu evrakı müsbiteler-
le birlikte vekâletimiz neşriyat müdürlüğüne
müracaat etmeleri ilân olunur. (168) (342)

PROTEJİN

Gençleri
FRENGİ ve BELSOĞUKLUĞU
Afetinden Koruyan yegâne ilaçtır.

İstanbul Levazım âmirliğinden:

Eyüp Defterdarında 1 numaralı Dikim evinin çorap atölyelerinde makineler için
ihzar edilen bina dahilinde zati çorap makineleriyle çalışmak isteyenlerin Defterdarda
1 numaralı Dikimevi Müdürlüğüne müracaatları. (10894)

Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden:

CİNSİ	Mikdarı	B. Tahmin	İlk teminatı
	Adet	Fiyatı	Lira Kr.
Portakal 64 lük	10000	Kr. S.	
» 80 lük	22000	5 60)	
» 100 lük	8000	3 25)	118 50
Mandalina	5000	1 75)	
		3 25)	

Galatasaray Lisesinin pansiyonunun 15 Nisan 940 sonuna kadar ihtiyaçları olan
yukarıda mikdarı, beherinin tahmin fiatı ve ilk teminatı yazılı portakal ve mandalina-
sının 30/1/940 saat 14.30 da açık eksiltilmesi yapılacaktır.
Eksiltme Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 349 da Liseler muhasebeciliğinde toplanan okul
komisyonunca yapılacaktır.

İstekliler teminat yatırmak için ve şartnameyi görmek üzere Beyoğlunda Galatasa-
ray Lisesi İdaresine müracaatları ve Ticaret Odası vesikasıyla birlikte yukarıda sözü
geçen gün ve saatte komisyonunda bulunmaları. (299)

İstanbul Mmtaka Liman Reisliğinden:

Üç adet yeni motorbotun inşasına 5/1/940 da kapalı zarfla yapılan eksiltilmesine
talip çıkmadığından keyfiyetin aynı şartlar dairesinde ve kapalı zarf usulile eksiltilmesi
on beş gün temdit edilmiştir.

Tahmin bedeli 9600 lira ve % 7.5 teminatı muvakkatesi 720 liradır. İsteklilerin te-
minat makbuz veya banka mektuplarını ve diğer mali ve ticari vesaklı muteberelerini ve
bu işlerde ehliyetli olduklarına dair Münakalât Vekâletinden almış oldukları ehliyetna-
melerle birlikte kapalı ve mühürlü teklif mektuplarını 25/1/940 perşembe günü saat
16 dan bir saat evveline kadar Galatada Rıhtım üzerinde mmtaka liman reisliği satın
alma komisyonu reisliğine vermeleri ve şartnameyi ve resimleri almak isteyenlerin de
idare şubesine müracaatları ilân olunur. (259)

TÜRKİYE

Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
İSTANBUL BÜROSUNDAN:

Zonguldaktan veya açık ağızlardan Derinceye maden kömürü naklettiri-
leceğinden vapur sahiplerinin şeraiti öğrenmek üzere nihayet 17 sonkâ-
nun 1940 çarşamba gününe kadar Bahçekapıda Taş Handaki büromuza

müracaatları.

Uzun kış gecelerinde hoş vakit
geçirmek için meşhur

ARSEN LÜPEN

Büyük ve heyecanlı roman
serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli cildidir.
Behar cildin fiatı 80 kuruş.

**6 Cildlik takımı birden
alanlar için fiatı: 4 liradır.**

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası Tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu

Bu kuponu kesip «Akşam matbaası
kitap servisine» getirir veya gönderir-
seniz fiat üzerinden size yüzde 20 is-
konto yapılacaktır.

Yenipostane caddesinde-
ki Ressam ve Okurlar
Pazarı Memduh Aygün
müessesesi Ankara Cad-
desinde 105 numaraya
nakletmiştir.

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umum neşriyat müdürü: Şevket Rado
Akşam Matbaası